

50598

1A-21

P

m.
180000

Handwritten text in cursive script, likely a title or name, possibly "Die Kunst der..."

Handwritten text in cursive script, possibly "L. Prof."

Handwritten text in cursive script, possibly "Medyc. pols."

Zeszc IV^{ta}

Choroby wynikające z obecności ciał obcych.

I^a Ciała z zewnątrz do organizmu wprowadzone.

Ciała obce w nosie. Ciała obce wprowadzone do nosa mogą w nim tkwić mocno dla tego, że przeznicia ciałem w nosie, iak nie to ciału wydarza zgrochu, bobu i. t. p. rzeczy, które sobie dzieci roztadają, albo dla tego nie daia powód do nabrzmienia błony śluzowej nosa. Wydobycie ich iednak nie narykło byda b. trudne, a do wyciągnięcia ich używamy pinietu albo wyciurpeków. w przypadku większej trudności, wypadłoby nie starać o rozdrobienie i wydobycie ich kawałkami, albo przecięcie otworu nosa tu gorze.

O ciałach obcych w kanale pokarmowym.

Pod imieniem ciał obcych w kani pokarmowym rozumieemy również pokarmy iak i inne substancje stałe w kanał ten wprowadzone i w nim zatrzymane. Jedne z nich zatrzymują, nie przegrany śliscia inne przegrany kształtu i to najprościej przy początku, albo przy końcu przełyku, rzadko zaś kiedy w środku k. p. ^{przez ścianę} Mówićtemi świadcząco Tytchi, widelce, klucze, nożyki, podniebienie, sztucane, iakże ciałe twarde gotowane, kosi, pierścionki, piemiadze, igły, szpilki, osi ryb itp. Najczęściej iednak pokarmy połknięte za przedko w wielkiej na narodzi i nie porute - Obecność ciał obcych w K. P. sprawia ból ciągły albo powracający, nudności, silenie się do wymiot, niepodobienstwo i trudność w przełykaniu, nabrzmienie i czerwoność twarzy.

Trudno

[illegible]

3
albo z przerywną komunikacją powstały w skutek owrodożenia po-
między rurką powietrzną i kanałem pokarmowym, iak widział Du-
puytren, lub też z powodu zrośnięcia się K.P. z art. carot., przez co
powstawało owrodożenie ściany tętny i ściwołów śmiertelny do ka-
nału pokarmowego, iak tego przykład przystała Dumoustin.

Niekiedy po wyjęciu nawet ciała obcego doznawanie sprężenia pnie-
go, niebezpieczne skutki osiągnąć może. I tak Littre widział up-
ż też nabrzmienie składowe kan. pokarmowego i dysphagii śmie-
telna. Większe ciała obce w K.P. uniesione najlepiej rezentow. wy-
dobyć, a w ostatniej tylko potrzebie, można je repukować do ro-
tadka, to się ma rozumieć, o ciałach twardych koniarych, kła-
watech, ostremi brzegami opatrzonych. Jeżeli ciała te ułknęły
w gardzieli, wtedy operacya ta, można uskutecznić pociami z
kierowcyhami. Lżebszy pociami wymagać, nauprzód wyprowa-
dzenia sondy, ażeby się przekonać o miejscu i naturze i kształ-
cie, potem próbować wydobyć z obciakami zgiętymi z kawa-
kiem albo gąbką na sondzie rogowej przystosowaną. Gdy
wzrytko to nie niepomaga, radzą niektórzy w tym celu lekar-
stwa vomity sprawujące, lub uderzenie mocne za kark i płu-
tłokowe w K.P. ciała obce żadnym sposobem wyprowadzić
się niepozwalać, jeżeli jest tej natury że wyprowadzone do
rotadka, nie kaze się żadnych złych skutków obawiać, powin-
no być ku dołowi repuknione, niekiedy dość jest w tym ce-
lu uderzyć w grzbiet chorego albo do śmiechu pobudzić.

Jeżeli

4. Jeżeli płynę do żołądka mogą być wprowadzone, na ow czas wa-
dzą niektóre, aby chorey znależa, ilem I^o na raz wypit.

Ciała obce może konizaste i ostre np. ośi ryb daia, nie niekiedy
wprowadzić do żołądka q dobrze z ciutą ośrodkę chleba q kłiek gęty,
śliwki, figi przetrwione utarte na miange, itp. narownie urzi do
tego można różnych narzędzi chirurgicznych. -

Ciała obce nakoniec w K.P. uwięte i q ucisnienie rurki powietrznej,
uciszeniem zagroziacie, powinny być wydobyte q pharyngotomia
a przynajmniej tracheotomia dla usunięcia chorego. -

Ciała obce które nie z K.P. dostały do żołądka niektóre a zwłazna
może czasem wyrzucane bywaia q wymity, częściej jednak przechodzą
do kiszki, a z tamtąd z ekskrementami nazewnatrz, a to w kilka dni
tygodni a nawet miesięcy po pożłknięciu. Czasem ciała te obce za-
mykają tak pylorus a oobliwie u dzieci, że z tego śmierci nastę-
puje - ciała obce większe jak np. tyłki, widelce, kłingi nożów
widziano także, że z żołądka do kiszki przechodziły, a potem q
otwór słotkowy rewnator nie dostawały, ale przopolacie ciała obce tego
rodzaju albo sprawnia, albo abscesy tworzą w pewnym
odległym punkcie od żołądka, a gdy się te otwory wychodzą
wraz z ropą. Były i t.p. ciała przebiwszy żołądek z kiszki
dostają się czasem do wątroby z kreską, albo przechodzą pod skórą
bez sprawienia bólu lub zapalenia do miejsca mniej z więcej od
kiszki: poś: odległych. Narownie widziano że ciała obce dostają się
do kiszki do puchora morawego, potem wraz z uryną kanatom

moroz

5

możnym wychodziły. Spłata zapalenia, do których ciała obie w zło-
tu albo kirkach daia, czasem powód, wymagają metody antyflgis-
tycznej np. upuszczenia krwi, naparzan' łagodnych, lekarstw olejnych,
kapieci i. t. p. co jeżeli nie pomaga, a ciała obie daia nie są doty-
kanie wyliczać, można by dla uratowania życia chorego zrobić gas-
trotonia i enterotonia. Dozwolonych ciat obcych krwi nie
czasem dostaia materia piianki, wydarza się to niezgodnie i po-
drożnych krzy spragnieni kładą się na brzuchu i piia wode,
tenie sam przypadek powstai może, gdy do dwadzieci piianki przy-
stawiane będą. Jeżeli piianki zatrzymują się w gardzieli lub w ka-
nale pokarmowym, wtedy sprawnia tam lechtania, utrudniaia
połykanie, daia powód do wymiot i krowie i do kanłu, narowien
mogą stać się przyczyną śmierci w powód konwulsji i delirium
lub a wolna niwiazac siły chorego. Podobne spłata sprawnia gdy
się dostana do ziotadka, tyłko się przetypania nie utrudniaia. Po-
nie tu ratować wódki. Jakk niektórzy chcą przyjmować tu piianki
do ust p to się wode swierca, w ustach trzymać kawa. Inni chcą
się wyprzedzić p lek: wymity sprawniaie. Inni xadaia wewnątrz
takie masy krowy i życia porbowity i niezdolne wygnity do uawia,
np. ^z z zota, i octem, wywaru mocnego odoru, potar w occie roz-
puszczony, woda miętowa, ocet winny i tym podobne roz-
szy. Wrenie jeżeli piianka znajduie się w gardzieli tak
się ją widzieć można, najlepszy wyprawyhami wiać i wyjąć
gnąć na rownator.

Ociat

O ciatach obcych w krtani i rurce powietrznej.

Ciała obce wychodzą do rurki powietrznej wychodzącej, dostają się albo
 z napy głośowej, albo z rurki ciała wychodzącej. Pomiedzy ciałami
 obcymi z napy głośowej wychodzącymi widzieliśmy albo pigułki, ka-
 watek kasztana, koki, pestki owoców, kuleczki ołowiane, ludoz, gwisz,
 kamyczek itp. Względem ciała obce przebyło szpa-
 nę głośową, nie może mieć więcej nad 10 do 12 linii dyamentu.
 Ciała obce większe dostają się do wchodu krtani, zamiast przysu-
 z napy głośowej, zatyka ją, wychodzą i wkrótce mierzą ywaru
 w uduszenie. Najczęściej ciała obce wychodzą do rurki po-
 wietrznej z usta; są jednak przykłady z nosa, jak tego
Haller przytacza przykład krzy u dziewczyny 5^{tych} latniej znalazł
 po śmierci powstający w skutek uduszenia, pełno glin w gardle
 i kanale pokas. a dwa z tych robaków znajdowało się w dol-
 nej części rurki powietrz. Ciało takie wymiaru powyżej wyra-
 żonego wtedy niezgodnie, wliżając się może do rurki powietrz-
 gdy się dostanie do napy głośowej w momencie inspiracji i wca-
 nie wolnym od polykania i tak się to wydarza u dzieci kró. pod-
 rzucając przedmioty śladami ustami podczas polykania, wtedy tyl-
 ko to wydarzyć się może jeżeli funkcja ta nie normalnie się wy-
 konywała, jeżeli np. w czasie jedzenia smacznie się wroba lub mrowi.
 Obecność ciał obcych w rurce pow. ywaru zaraz z początku dłu-
 żenie może i stać się przyczyną gwałtownego konwulsyjnego ^{Kasaka}
 z niebezpieczeństwem uduszenia potworzonego, lecz gdy zajdzie pewna
 zmiana

zmiana w położeniu tego ciała, wtedy, po parazyzmie owym kon- 7.
wulsyjnym, następnie spokoynym, w czasie króć dowiadujemy się - +
mocnego bólu, w pierwszym punkcie rurki powietrznej, ciężył towa-
iącego, oddychanie jego jest nieco utrudnione i odbywa się spierzynym
inwestem i chrapaniem, a głos zmienia się znacząco, po nim jakimś
jednak czasie bez widocznej przyczyny, czasem z przyczyną ruchu wra-
ca znów kanał niekiedy z konwulsjami pociągony, to zapewne nie
z tego inąd pochodzi, jak tylko z przyczyn ciała obcego takieg, które się
styka ze ścianą głosową, niekiedy drażniąc ją w różnych innych punktach.
Jeżeli parazyzm tego rodzaju powracać często, wtedy do innych objawów
przytacza się emphisema po obu stronach sąsiad nad obydwiema, co
pochodzi z tego że powietrze z przyczyną utrudnionego wyjścia z płuc
rozpycha komórki tkanki komórek i dostaje się aż nad obydwiema;
fenomen ten jednak nie zawsze towarzyszy obecności ciała obcego
w rurce powietrznej. Ciała obce które ułożą się w śródniej i komórkach
w krtani, albo które się spuszczą niżej aż do bronchów bryzają
robią sympta i dla tego trudno nieraz domyślić się ich obecno-
ści w takim razie pokazuje się początek d. gwałtownym powo-
rządzeniem: następnie - + utrudnione oddychanie z chrapaniem
pociągane, tudzież słabość i chrapliwość głosu i ból albo prę-
nawnie nie może czasu w pierwszym punkcie krtani albo rurce
powietrznej. Ponieważ czasem zdarzają się pokazywać sympta
suschość krtaniowych albo ptucznych. Zresztą sympta z ciała obcego
w rurce powietrznej mają nieraz wiele podobieństwa do symptom
z ciała

8. z ciał obcych w kanale pokarmowym będących, waina więc jest
razem w podobnym przypadku wyśledzić ~~z~~ kanał pokarmowy,
w całej jego długości. Jeżeli ciało z rurki powietrz: sztucznie wyd-
byte nie będzie, stanie się prozoplicie przyczyną śmierci przedniej lub
później następującej. Przaski są przypadki wydobycia się ciała
obcego z rurki pow: z kaniel, a to prozoplicie w tenoraz dopiero
wydawać się awyhto, gdy zniszczenie z ciała obce stało się już
zarodkiem śmiertelnej choroby. Najczęściej śmierć z ciała obce
zrazdona, następuje w krótkie po wydarzonym przypadku. Zna-
dziej się jednak w dziełach Chirurgicznych przykłady osób które
w podobnych przypadkach dopiero po kilku latach umierały.

J. tak Desault wspomina o chorym u którego połamane płucho
od wisni chwila w komórze krztaniowej z lat 2^e dopadła śmierć
z phthis laringea nie nastąpiła. Louis pisze o sztycharzu którym
się wbił w ludor do rurki powietrz a który żył z lat 5 1/2.

Należnie do najszczególniejszych tego rodzaju obserwacji należy
Historja z Sue który widział dziewiętną ośmioletnią dziewczynę wbi-
niętą się do rurki powietrz: koci kurkowa gołębia, w lat 17 do-
mier, po różnych symptomach np. trudnem oddychaniu, płuciu krowia,
kaszlu suchym, który ta zaważona z kaniel wyrzucona została ale
chora potem w 18 miesięcy umarła z wyniszczenia.

Podobne skutki robią ciała obce, przez ranę do rurki powietrznej
dostające się. Wydobyć ciała obcych które z rany do rurki
powietrz: się dostały, nie może być inaczey skutecznione iak
byłoby

tylko za pośrednictwem przecięcia tętna i przerywn nawet wyżej
wymienionych, i operacya ta iakż najpewniejszy wykonana byci pro-
winna, bo tym sposobem, możemy nie wprowadzając dobrych skut-
ków. Radzili wprawdzie niektórzy łagodnych w tym celu uży-
wać środków, a mianowicie kichanie i wonity pobudzających, sa-
dząc, że to są wstanie ułatwieć wyjście iakż obcych z rąk głowna
ale doświadczenia nieustannie tej metody najlepiej okazały, ana-
wet takowa metoda stać się może szkodliwa, ponieważ wy-
stąpiła drażnienia. Co się operacyi tyczy, najwięcej sączą
tętny się czynią, to jest że trudno jest wydobyć iakż obce pro-
się stworzenie, która samo doświadczenia, gdy ciąża te obce albo
się same zaważa nastroją, albo w krótkim czasie z kaniem z rąk
wychodzą. Skuteczność zaś tej operacyi namierają przedsięwzięty
zaświadczenia pomysłowe skutki Pelletan, Boyer i wielu innych
w praktyce doznane.

O ciążach obcych w kieszce odchodowej..

Ciąża obce w kieszce odchodowej czasem znajdować się, albo się
tam dostają z ust, po poprzednim przecięciu z całej kieszki
wy, albowiem wprowadzone byci mogą do tej kieszki z otworu sto-
Do ciąż obcych 1° rodzaju należą np. koni, owi syty, perle owoców
i inne podobne subtelne w potrawach nie raz zawierające:

Porostają one czasem silnie w kieszce nim się do kieszki wypierają
z kieszki przechodząc mogą, ywawieć + bole. —
Dostawny się do kieszki, niekiedy w kieszki i kieszkanie nawet bywają

tygodnie od momentu poškucenia słonecznej przegrzanej bólu w tej
części rozogniającego się w pewnych okolicznościach np. w czasie zgi-
nania kolennego, naciągania, do tego przyczyna nie, w pewnym przy-
padku zapalenia w rożnienie albo gangrenę przechodzące i prawie
zawsze K.O. z nieurazowieniami, z tą fistulą słotkową porażek swo-
je. Wł. i innych ciała obce znaczący obciążenie sprężenia. Koniecz-
nie, w niektórych, w łamieniu brzucha, nudości, wronki albo nabrnie-
nie tylko guzów hemoroidalnych i zatrzymaniu uryny. Wzrostkie
jednakże to znaki idą nie tylko domyślać się o obecności ciał obcych
w K.O. przynajmniej, zaś o tym widnie możemy przekonać się
za pomocą sondy wewnątrz łopicy za pomocą palca do K.O. zapro-
wadzonych. —

Podobne skutki i objawy zdarzają także, ciała obce z twor-
stwową do K.O. wprowadzone, okoliczności zaś krę wprowadzenia
ich towarzyszyły, ułatwiająca z wyjątkiem rozpoznanie choroby. Ciała
obce mniejszy obciążenie wychożą czasem same przez się, większe
czasem nie czasem z łatwiejszą wydobyć, za pomocą palca z ro-
żnych manipulacji, najczęściej niezbędny trzeba tu koniecznie
stworzyć słotkę wywarowaną ostrym narzędziem. Przez wydobywanie
ciała obcego z K.O. trzeba zawsze pamiętać o wprowadzeniu u-
rany z piękną raną, a to aby tym sposobem się uniknęło
niebezpieczeństwa infekcji. Po wyłonieniu tej operacji tj. po
wydobywie ciała obcego, wypada zawsze zrobić opatrzenie
ran, i użycie miejscowych środków zapalenia uśmierzających.

Wynagólna

18. krowa mata. Zaraz po wyjsciu swojem z K.O. maia odór b. nie-
przyjemny, ale po chwili traca go i cauc'ie tytko iak mydło rozczarane
Rzadko m. i. i. kilka znajduie ale najpospoliciej siedon. Nix sie
sprawia do K.O. sprunna, czasem kolki, niedonimⁿⁱ mity, zatwar-
dzenie stolca, dyaryja i daia sie czasem namucac p. sciace
brucha. Gdy m. i. i. do K.O. dostaly, wtedy chory cauc'ie tam niem-
ly ciezar i znowa, dla umiennia kroy, sili m. i. ciezko i mocno, od-
dawanie stolca staje m. i. utrudnione, a niekiedy i konwulsye ten-
towarzystwa. Byly przyklady ze chory stego rodzaju co 2, 3 a na-
wet i 4 tygodnie raz oddawal stolec, co mowi byci powodem
do vomitow; najprzod materalja bedaca w ioladku, a potem
materalja, znajdujaca sie w kiszczak. Innym razem i w
trudnosia protaczone tu iest wprowadzenie enem do K.O.
a nawet i niepodobienstwo. Wazna, takie iest tu okolicznoscia, ze
tu czasem w pewnej pozycji, wystepnie mimowolnie materalja
storkoralna z K.O. naraznie prawie zawsze do symptom' tych
przytanka sie zatrzymanie wryny - + czesto powracajace i na-
bramienie guzow hemoroidalnych, iezeli m. i. okolo olowu stolca
znajduia. Jakkolwiek badz najpewniejszym znakiem iest
wytlodzenie tego ciata obcego za pomoca palca do K.O. zapro-
wadzonego. skutki do kroych obecnosci kam. stork: dacie powod,
moga byci najgorsze, a mianowicie iezeli z przywiny za-
trzymania stolca, nastapi zapal: Og^{now} brzusnych, trzeba
nie wiece starac, usunac takowe za pomoca srodkow lazniacych
(enem)

incom z olowa, a gdy te nie nie pomagają, trzeba użyć palców
do K.O. wprowadzonych albo masyżujących i t. p. narzędzi chirurgicznych
dopomagając temu w razie potrzeby i przeciwnie sfinkterom K.O.
Co się tyczy zapchania K.O. materią stolową, która w niej dopie-
ro nabiera murnej postaci, przypadek ten wyjdzie się nierównie
cięższy niż kam: sterczałne, a niezgodniejszy u kobiet starych niż dla-
skich kobietek praprawny, długo musi leżeć w łóżku. Uformowana
tym sposobem kula, przeszkadza wypiciu innych części mat: sterczał:
nad nią się znajdujących, sprawia wypróżnienie brzucha, często chce
oddawania stolca, utrudnione oddawanie uryny, ból głowy, czerwoność
twarzy i oczów, nabrzmienie żył szyjnych. Zaprowadzony w tedy
zarazem do K.O. palec, czuje tam ciało obce ruchome, twarde. w które
próbuje zagryźć się może. Do wydobycia tej mat: sterczał: a tem
samem dla uniknięcia xadosty głównemu wskazaniu używa
się albo palców, albo narzędzia stosownego podobnego do tyżca-
ki, polecając dla zapobieżenia powrotnemu zapchaniu stosow-
ne środki dietetyczne, enomy i lekarstwa stolec rozmiękczające
Oprocz ciał obcych w K.O. cięgle tkwiących, należą tutaj
także i te, które do niej z gwałtownością, wprowadzone by-
ły, a potem zaraz wyprowadzone, a które również gwałtownych
symptomów praprawną bywać mogą, wymagając zaś środków usy-
conych przy zapalnych i bóle uspokajających? -

O ciałach obcych w kanale moczowym

Do ciał obcych w kan: mocz: należą kanaliki rondo, smierek,
szpilki,

opieki, krawaty drenujące, iedliba słony, gorch, krawaty cybulka
i t. d. uniegi godna jest rzecz, że wianu krawatu morowego zdaje się
była obwarowa ruchem iakoby porostallymym. Związkiem do wprawa-
dzenia do pochwy iednego z tych przedmiotów, trzeba się waga sta-
rać o wydobyć ich iak najprędzej, co czasem wskutek nie się może
powiśkanie ku rozpięciu, zacięciu iednak wymagaia, tych narzędzi
chirurgicznych, albo narzędzi wymagaia, porażenia iian krawatu
morowego.

O ciastach obcych w pochwie macicznej.

Pomimo tego że obrzerności pochwy macicy zdaje się przeciwdziałać
umniejszeniu ciała iakiego obcego, iednak przypadek ten d. n. u.
sto wydarza, najniepolicięj zatrzymują się i wrastają, nieinako
w iianie iormaitę krawaty z materyi twardej a d. n. u. nierygimo
wane, krę opóźn tego widziawsze dajacę powód do fistuły uschar-
no krawatów, a t. b. pochwy macicznej. Z pomiędzy innych
ciał obcych materyi tutaj samogolniey obserwaję Dupuytrena
krę z wielką, praca, a niskim iionem radierwieniem, wydobył
sioik z pochwy macicznej do pomady, dnem do góry obrócony, ope-
rawa ta, t. b. była trudniejsza ze przedwykonaniem onę. nie
można było nie wyglądać z chorcy. Albooby wydobyć ciało ob-
cye z pochwy macicznej są różne jak również okoliczności, o
czem najlepiej radzić się, w przypadku każdego niezgodnym
mianem względem samogolniey na naturę ciała obcego, na jego poło-
żenie i na stan zapalenia iian stawaiających.

O ciastach.

O ciałach obcych zewnętrznie części ciała naszego otaczających.

Do ciał obcych zewnętrznie części ciała naszego obejmujących materia niezgodności pierwiastki ciętkie na palcach, zwłasną gdy ta nabrzmiewa, tudzież należą tutaj różne ciała obrzaskowe na członach miękkich zawieszane. Co nie tyje orłatnich, widziawszy go przeuagnięty z ucha klucza z obrzaski metaliczną z rurki od lustrarza. Jeden z tego rodzaju nierozsadnie przeciągnął wbie nie tylko członek miękki ale nawet igła z krzesioko. Narazie tutaj należą przykłady z Dupuytrona widziawszy u osób które w czasie delirium erotykanego podniecały sobie członek smutkiem z nicia. We wszystkich tych przypadkach zanieśnienie po za miejscem przerwy aż do wyjścia członka, sprawia nabrzmienie i zapalenie mogące się ukończyć gangreną, a które wymaga, przeciecia, przetłamania, przepiętowania, albo usunięcia go innym jakimkolwiek sposobem.

O ciałach obcych w organizmie naszym utworzonych przez zatrzymanie produktów naturalnych.

Żabka pod językiem ranula, pod imieniem żabki rozumiany nabrzmienie pod językiem blisko więzadła, wydającą się z nagromadzeniem się do rozszerzonego nie normalnie kanału Warthona śliny. Przez długi czas niemieccy chirurdzy natury tej choroby i robili sobie rozmaite wyobrażenia. Dopiero później, na czele ich istota zależy. Za przyczynę do rozszerzenia kanału Warthona niektórzy podawali zbyt ciężką żywność śliny.

inni zaś a pomiędzy temi Louis twierdzi, że to pochodzi z rąk
 z rąkami kanatu wychodowego, gruczołu podszczepowego a zger-
 czenie śliny jest tylko skutkiem zatrzymywania onęj, co nie istot-
 nie do prawdy najpodobniejszom zdaie. Zapchanie to może pow-
 stać z tumor śliski z grzybki apda wyjście kanatu wychodowego po-
 trawione z kamyczki w kanale tym znajdujące się. To powstanie iab-
 ka powstanie się, w postaci małego, przezroczystego tumoru, płyn
 w nim znajdujący się, podobny do białka od jaj, daie się z utłu-
 cie lancetom wyprowadzić, ale potem na nowo się zbiera, z dalszą
 zaś sobie samemu zastawiony, nowickra się coraz bardziej, ślisko
 się twardnieje, i staje się mniej przezroczyste, płyn gęstnieje, ma-
 ci się, i formuje się w nim iakby kamyczki, a niekiedy mie-
 sca się z nim ropa powstała z oworodzenia ślisk tumoru.

Winnę wstawiania chory doznaie trudności w żuciu i mo-
 wieniu, głos staje się podobny do grucholania iab i ręką ra-
 perne narznięto piersi. Niekiedy nieporanne i ranciebane przy-
 chodzą do śliny ślisko i ranciebane większą część jamy ust, u-
 ciotka iakby ku górze i ku tyłowi, utrudnia czasem oddychanie,
 uciska ręką kranię i ranciebane ku przodowi tak, że ręką całe
 czoło nawet narg nastąpić może. Winnę znowu dolną ścianę
 jamy ust i ręką nabrzmienie pod brodą. W takim stanie tumor bywa
 bolesny i może się przytłumić gorączka, zapalenie miejscowe i
 ropienie. Niekiedy zamiast rozrozwienia się do urogu onianego, rancie-
 gólny ku jamie ust, rozrozwia się iabka ku tyłowi i nabrzmie-
 nie.

nie widoczne najwyżej pod broda i na przedniej części szyi, może
być: może może za nabrzmienie limfatyczne: lub za nabrzmie-
nie limfatyczne. Rakta nie jest choroba niebezpieczna ale konieczną do
pewnej wstąpić się niecierpliwością i tej niecierpliwości przyczyną ze stru-
dnie, wymywanie, kucie i politykanie. Im więcej wkładać się i wypróżnia-
nie śliny w niej się znajdujących, można sprawić to, że choroby na nie-
raki oraz uwolniony od niej będzie, ale znów powraca. Gruntownie
się ulczenie, kanciasto albo na przywróceniu drogi naturalnej p. k. k.
ślina przepływa, albo na zrobieniu otworu w ścianie rakta naga-
mianem się śliny nieprzewodzącego. Przywrócenie otworu natural-
nego, wtedy tylko skutecznym być może, gdy rakta jest ie-
nawet mała, gdy ściany jej są cienkie, gdy reszcie kanału wy-
śledzić się pozwoli. Wyższej przyczynie jestem ujęć 2° go
roku k. aby ustalić i przywrócić spływem wkładnia, jedni burionet-
inni robią otwór ten z użyciem subtelności, inni radzą, najwię-
cej rozpać: ale z pomiędzy wszystkich postępowań, najlepszym
się zdaje być postępowanie Dupuytriena k. robiący otwór w ścia-
ce narządów takim ostrzem wkładnia w ranę to narzędzie małe
co szpilki podobne dostatecznie do zapobieżenia temu, aby się brzo-
gi nie rozstąpiły. Zresztą jeżeli rakta przysięga do znacznej objętości i ścia-
ny jej zgrubieją bardzo, wtedy dla ulczenia jej gruntownie
niezależnie pościągającą całość tego tumoru całopracując.

O zaleczeniu Urzyny Retentio urinae.

Im więcej zależ: urzyny rozumieć niecierpliwością się zmusza
lub,

lub po większej części uryny do pecherza moczowego nagromadza
na, z samego tylko działanie pecherza moczowego, diaphragmy i
Moczowatych. Pierwszą 3^ę stopnię tej choroby nazywają:

Dysuria, stranguria i ischuria. Przez dysurię rozumiano trudne
oddawanie uryny kręmi niekiedy ból i palenie, towarzyszy, stru-
mien zaś uryny, bywa cienki pręcikowy lub wąski.

W strangurii uryna wypływa tylko kroplami z bólem i chory
doznaje ciągłej chęci oddawania uryny.

Nazwano w ischurii niewypływ najmniejszą nawet ilość ury-
ny. Teraz wypowie kilka chorób tę na zatrzymanie uryny za-
pełne i niepełne. W zupełnem chory, najmniejszą ilość
uryny nie oddaje, w zatrzymaniu zaś niedoskonalem, chory od-
daje ją z trudnością w mniejszej ilości, albo tylko kroplami, nie-
kiedy zaś uryna promienowicie z uretry wysuwa się, przepelnia-
jąc ją do pewnego stopnia pecherza.

Przyczyny zatrzymania uryny w pecherzu mocz.: są 6. rozmaite.

W ogólnym zaś ichone z nich osłabienie albo niska zupełna kura
linowa pecherza. inni zaś mechanicznie się sprzeciwiają wypły-
wowi uryny. Co się tych ostatnich tyczy można je znów podzielić
na trzy klasy: 1^ę ciała obce znajdujące swe siedlisko w pech-
mocz. lub w kanale mocz.; 2^ę choroby i wady różne tych części,
nakoniec po 3^ę Przyczyny których siedlisko znajduje się zewnątrz
pecherza mocz. i zewnątrz kanału mocz.: Do pierwszej klasy na-
leżą kamieńki krwi, koraliki, miazg, woski, kamienie, rżniczki itd.

W 2^{gim} klasie przyrzyna, wzrasta i^u zapalenie wy^{ci} pęcherza
moż, zapalenie kanału moży, nabrzmienie veru montanum,
rozczernienie nie i^u wy^{ci} pęcherza, nabrzmienie prostaty w skutek
zapalenia abscesów skóra i kamyczków takie wrznięcie kanału
moży, raka ciotka męskiego. -

Nakoniec przyrzynamy 3^{iej} klasy bywać często u mężczyzn
sakramenta stwardniałe i różne ciała obce w kł. znajdujące
się, zapalenie i stwardnienie skłonowe ścian tej kł. absces-
sa w bliskości otworu stolcowego, tumory rozmaite męz. i żeńska,
tumory w otworku męskim, naroszenie ciała rozmaite obce, ciot-
nek męski otaczające mocno, u kobiet należą tutaj uszkodzenia pę-
cherza i kanału możowego, macica zapłodniona, albo uszkodzenia gło-
wa, drucizna, w czasie porodu samego uszkodzenie i nabrzmienie roz-
maitego rodzaju macicy z opóźnieniami i^u wypięceniami i zgięciem się
leżąc w czasie nagromadzenia się krwi w czasie menstruacji do
prochny macicznej rozmiękły, naroszenie i ciała różnych obcych
w pochwie macicznej znajdujących się. -

Z jakiegokolwiek przyrzyny powstało zatrzymanie uryny, zawsze
bezpośrednim skutkiem tego jest, wzróżnienie ścian pęcherza moży:
p. nąptyw do niego uryny, kł. i^u niektórych dochozi od
12, 20, 30 a nawet do 80 kwart. W wyrażnym zatrzymaniu ury-
ny, gdy się pęcherz się wznieść ponad kł. tonowi, ścian wypu-
stoney uryny p. możowiały wynosi od 1. do 3^{iej} kwart. Dlatego
rozczernionego pęcherza moży: uciska u kobiet macicę a u

...mężczyzn.

meszaryzna zos' K.O.^{na} formuiar w kanałach tych nabrzmienie
pożreści lub zupełnie kanały te zatykaiące. Tylna i górna ścia-
na pęcherza, pokryta błoną brązową, usłona tkanki cienkie ku
tyłowi i ku górze, narażenie wierzchołek pęcherza, wstępując się
nieśmiędo między błoną brązową i ścianami brązowymi, wznosi się nad
K^{ta} łonowe, a ściana pęcherza przedkowa robiąc nabrzmienie
w okolicy trygonystrycznej, dotyka się ścian przetych i poprzecz-
nych brucha i kłemi pociągona jest wolną tkanką kłemi. z
W miarę nagromadzenia się do pęcherza coraz więcej uryny, wy-
pływanie jej z ureterów staje się coraz trudniejsze, tak że i
te kanały rozszerzeniu ulegają, a narażenie w nerwach takie
się zatrzymuje uryna, co przeszkadza sekrecji uryny, albo cał-
kiem wyklonywanie się tej funkcji przerywa. Oprócz niemo-
żności oddawania uryny, nagle albo stopniami powstaje zatrzy-
manie zupełne uryny, następujące zjawienia sygnifika: Chory do-
znaje uciskania w miedzykroczu, zatwardzenia stolca, ciężci oddawa-
nia onego, bólów moimych brucha w okolicy trygonystrycznej roz-
ciągających się rzadko ureterów, oprócz tego rozciągających się
także do końca żołądka, niekiedy towarzyszy im zderwienie uda,
powiększając się one wtedy, gdy chory chodzi lub kaszle, a umiera
zając się w pozycji takiej, gdzie ściany brązowe są w jak naj-
większym rozwolnieniu, oraz oddawania uryny ciągle. Drżący
chorego, ale wszelkie w tej mierze usiłowania są próżne; w kłem-
ce, przystępują do tego niednoś, trudności oddychania, gorączka,
zazymienie

21. 5
zacognienie oczów i twarzy, poty odoru uryny, nomity mat. silu-
rowa albo różowa, uryna latre trąca, narusze iściel natry-
manie tona ixi od dni kilku powstaje delirium konwulzye i spizgata.
Do tych symptomów dodawny iemore nabrzmienie, rodzaje nad K^m lon-
wemi, tudzie nabrzmienie w K.O. i miedzyga, a w pochwie ma-
ciowej u kobiet, bedziemy mieli cały obraz skutkow natryma-
nia uryny. Nabrzmienie nad K^m lonowemi, bywa w różnych
rodzajach, widziams je zachodzące po zapędku, a niekiedy ai po za-
samy diaphragma, hrą ku górze uiskuta - Nabrzmienie to iest
ograniczone, bez zmiany koloru skóry, bez twarłosu, iemore od spo-
du, a weixie od góry elastyczne na dotknięcie nie zbyt silne po-
ciskanie wzbudza chęć oddania uryny, orasem wypływa kilka
kropeł z kanału mocz; Ixiel nabrzmienie to iemorele w nie-
sione i moczno wyjrezione, w tedy nie iemore fluktuacyi, bez
iixel zachodzą ai po zapędku, fluktuacya iest b. łaina do wy-
sledzenia. Nabrzmienie w K.O. lub pochwie macicy, dawe się
wyśledzić za pomocą palca, harakteryzuje się tem że we wryt-
kich punktach iemore moine opór iednakowy i nie ma iadny
twarłosu, powstające naprężenia z iedney strony nabrzmienie
to w K.O. i pochwie macicy, umiessione; a z drugiej strony
powstające nad K^m lonowemi, moine iemore pierwien stopien
fluktuacyi, albo przesłowanie się pływem, a tym sposobem uni-
kamy pomyłki iak się to wielom zdarzyle, niezad tego nie wo-
dne puchliny albo nabrzmienie macicy. K^m lonowa nabrzmienie

dopiero promienione nie zawsze następuje, a mianowicie gdy, je-
chorez nie wiele nie rozciąga się porażona.

Wogólnie zatrzymanie uryny, należy do chorób niebezpiecznych i
ciężki jest zupełnie a natura nie robi dla niej drogi z olbrzymie-
m urachus, iak to często nie zdarza; wtedy wymaga spiesznej po-
mocy, gdyż i inaczey następnia mogą mieć gore skutki.

Najmniejszym siarce następstwem z zatrzymaniem uryny jest
ostabienie albo zupełnie zmniejszenie kurczliwosci pęcherza, które
z trudnością, potem po usunięciu przyczyny zatrzymania ury-
ny powraca. Gorszym jest w skutek drażnienia ścian z roz-
kładu uryny na pierwotalki chemiczne, zapalenie chroniczne
pęcherza, może: które w zatrzymaniu niezupełnem długotrwa-
nem prowadzi zwykle w stwardnienie i zgrubienie ścian pe-
cherza; w zatrzymaniu zaś zupełnem, ukończy się nie raz
w pewnym miejscu gangrena, a na ten czas również iak w re-
krecie pęcherza moczowego, wylewa się, uryna do jamy brzo-
snej, albo do kłaniki komorowej miednicy, a ślad zostaje nie-
liczne aż do skłoty nerek. Niekiedy zatrzymanie uryny spot-
wia rozdarcie kanału moczowego, co przyczynia rozciągnięcie uryny
do kłaniki komorowej miednicy, workowatego, uda, cłonka
moczowego, brucha, co iak niebezpieczne przyczyna na wola i
ki powieździeliśmy wyżej. -

Rekrete. W zatrzymaniu uryny najgorszy widok mieć tra-
da nie, przyczyna, a gdy ta usunięta byle nie może, należy

inż najsilniejszą urynę nagromadzoną do pęcherza moczowego 7 23.
nie wyprowadzić, a to za pomocą morawiaque lub prokterina
pęcherza.

Gatunki zatrzymywania uryny, a tom samem i leczenie według
roznicy przyczyn.

I^o O zatrzymaniu Uryny a sparalizowaniu pęcherza. Jeżeli kuracze-
woni pęcherza mocz: potrzebna do dokładnego wyprowadzenia zewnętrz-
uryny a iahiej kolwisk przyczyny osłabienia bieżą, w tedy staa taki
nazywa się osłabieniem pęcherza. - Zupełne zaś umiarkowanie tej kura-
lowości nazywa się sparalizowaniem. W osłabieniu pęcherza chory często
wyprowadzić urynę, ale z wolną i nigdy całkowitej ilości w pęcherzu
zmagających się, oddać od razu nie może, a chęć oddania uryny po-
wraca mu często. W sparalizowaniu zaś pęcherza, niknie zupełnie wła-
dza dobrowolnego oddania uryny. Do przyczyn spowodujących osłabienie
albo zupełne sparalizowanie onego należą choroby różne moczow. i mocz-
ow. pańimowego, rozdrażnienie pęcherza, zapalenie jego, różne
gorączki i dyskrasje, życie rozwarte, a najczęściej, wiek już bar-
dzo podeszły.

Co się tyczy chorób moczow. miedziarskich sparalizowanie pęcherza, kon-
wyprowadzić paralizow. p. torow ciała, w skutek apoplezji, powstał;
w takim przypadku w 4 dni po sparalizowaniu, uryna się
była dotąd całkiem nie wyprowadzać, zaczęła wypływać po trochu
ale pomimo wolności, albo wleciała głąb brzucha uiskak bieżącej niemo-
żliwej zaś tym sposobem inż tylko ta ilość uryny którą pęcherz roz-
ciągnął.

szereży i ich pomieszczeń w sobie nie mieć, nierównie częściej przy-
czyną sparalizowania pęcherza, bywa utłuszczenie, wtrącanie, zgnie-
cenie i t.p. kregostupa i młota pancerzowy nadmierzenie, a w ie-
dy towarzyszy mu także sparalizowanie członków dolnych.

Skordecie znawca pęcherza sparalizowanie onego sprawujące, pom-
stawić albo w tenraz, gdy kto albo zaniedbać użycie radzyci po-
trzeba odumia użyny, gdy mu się chce; albo gdy przemieszcz-
ająca przeszkoda w użyci pęcherza mox: nie dozwala skrócić uży-
ny. W obu tych warach użyna nagromadza się do znacznej bur-
dzo objętości w pęch: mox: ale do zupełnego sparalizowania w ta-
kim razie potrzeba, aby pęcherz do znaczenia rozszerzył się obję-
tości i aby to trwało długo. W przeciwnych okolicznościach tegoż
ustąpienie następuje po wydobyciu z niego użyny kilku dorych usu-
naci się dających. Wzrostu więc b. podziły; osoby smagłościę
slegmatyczne, style, sedentaryjne się bawiące, krę za młodością
nie rozwiały, promiędzy b. są do tej choroby w podzielnym wieku
skłonności. U takich rozwija się ona b. pomatu tak, że chorzy ep-
rostać wcale na nią nie uważają; straszenie użyny choć gru-
by iek ciemniej, nie formuje; iednak tak wielkimi iek zamyka-
mi tułow i nie raz prawnie pominie użyna wyjąwszy, chorzy
musi długo czekać nim zaczną użyna odumiać, stopniami fun-
kuya ta z arax wspaniałością się odbywa i coraz mniej na-
raz użyny wychodzi, a na to mięknę, iasności te funkuya wy-
konują musi. Wzrostu ustąpienie to przechodzi w sparalizowa-
(i me)

28.

nie, gdy ichy taki naderł trankom spiny, usonych, albo gdy spał
p. em. słizny, albo gdy uoyu prociagymal, w tuiy m. uoyu cal
kinn ratrymnie. Ale iednak starzy u krzych choroba pokaruie
nie zaraz i porazku pod witalia calkowitego ratrymania uoyu.
tamtę —. Z ranta i tutaj takie tak podobnie iak w spa-
ralizowaniu pęcherza i innych przyczyn, calkowite ratryma-
nie uoyu nie trwa długo i po 2^{ty} i 3^{ty} dniach, gdy iak pęcherz
usony zostal, narayna się pokazywai uoyu wydobywa-
jąca się z kanału mocz: bez wieidy chorego, kropla ni pe-
ryorymnie lub czesto albo przy upodobaniu, niekiedy iłoi uoy-
ny tym sposobem p dzień oddana, wyrównywa iłoi uoy tych
napoiow, ale ponienaz wypytyna tyłku ranta po wypelnieniu
rozwarzonego pęcherza, wypada wiec ozywiscie ze ta iłoi
uoyny, krā m. i porazku nagromadzila, nieprustae go wy-
petniai, rozprzai i formie nabronienie nad k^{mi} trowy
fluktuyą w sobie wyłednie, iaiace, które niunawini po-
trazly, moga wriac za abscess albo za wodna puchlina
brucha. Doye liane podobnych pomysle, u drictach Chirur-
giaynych mozem natrajai przyklady. Jtak w Ursalu r. 1777
zadyl się następnizy wypadek | Murray | Przedniem tcy ob-
seruayci iest kobieta delikatna, krā i niewiadomy przyczynny
zostala nabronienia anacznego a niebolesnego brucha, a potniy
nabronienia ılonkow gornych, a potem dolnych, narozai twayy
ozwrons chorea tcy na maiaie wodna puchlina, tem bardziy ze
w nabronieniu,

Nuy xry n stojmuc ywaratizowat, nycherz moiz: z ruznoscym za-
 trymaniem uryny. Irodki te ni, nomagaj, i trocha wyje mo-
 zowaga, lekarska bowiem dyuretyczne, niczylko tutaj me po-
 magaj, ale nawet rakowa powiekszaue stou uryny. To nie
 mozowaga tyry, ten iak moina nappredzy wyje nalez i albo
 uagte byci powinien w puchera, albo za karda rana, wchowa sic
 lachowy, iak skoro chory chci oddawania uryny ukonczic: Chocia
 rowib, zastanie ruzne na pierowienstos, iezeli uagte moie
 byda pod reka Choruy xczony, albo iezeli waz kary zobra
 si sobe mozowag, rakowaci. Zostawione bowiem nuczanie to
 p miazku czar w uretre, druzni lachowy, a jone tego powie-
 toze wchowa p to uagla extenya, puchera iet abrymowaue.
 Czerwona rakowina mozowaga wygile bywa lachowa, gdy w ka-
 nale mozowym zadny przeschody nie ma; czarem tytko kom-
 plikacya cenna, zabrymaniu uryny towarozysta, czym niepo-
 dobiensko wyrowawienie mozowag do puchera, a wtoz mi
 bezuiecznoscia zagrozawajoma zapowiedziue, ni miazk na sciz-
 gu i rozkladu puchera nad k mionowem albo o kisch,
 odchodowa. U starcom ytko scian uretry strudnie tutaj wa-
 jem rakowini mozowaga br. dno i ta scian latwo moie
 byda pokonana, wignia mozowag i wchowyg wyimo-
 tiem. Z ruznoscym kachow rowanie, za kachow row-
 gdy rowi rownie potrzebe urynowania, moie wyje rownie
 go lat i gupny elastycznosc, zostawiaue zas uagte nuczanie
 iet

jest wry i z gumy elastycznej. W takim razie wapię zaży-
jący kateter wyjmuję się w 2 i 3 godzinę, dla wyprowadzenia
nagromadzonej uryny, co 10 i 12 dni wyjmuję się kateter dla o-
czyszczenia go i dla zapobieżenia infekcjom; narecznie skona-
tylko powierzenia jego iście swojemu, inny się kateter za-
kłada. Narecznie tutaj także należy mieć uwagę na drżnienie
kci p kateter spiracyjne być może. Jeżeli chory doznał
bólów w okolicy pęcherza moczowego, brzoła, upadku krwi,
poruszenia środków łagodnych, po zapalnej, wypróbowanie enema
R.O. i stonowa zalecać dyktę. Czas potrzebny do uskutecz-
nienia kuracji kateterem, w różnych przypadkach jest różny.
U niektórych osób kuracja trwa po kilku tygodniach a
innych, po kilku dniach, narecznie są i takie, u których pęcherz
władcy swej nie używa. W ogólnym jeżeli więcej niż 100
dni kateter bez żadnego skutku utrzymywany będzie, można
przebrać się chory jest nieuleczalny.

O potrzebie kuracji kuralivon w czasie leczenia za pomocą ka-
tetera, domyślamy się w ten sposób, gdy wryna z wnętrza iście
moza i znacznym tężeniem z kateterem wypływa, tudzież
gdy pewna ilość pomiędzy ścianami uretry a kateterem
się wysusza. w takim razie po kilku dniach wyciągamy
kateter i zalecamy choremu, aby b. z pomocą tego narzędzia
ciągnął wrynę co gdy uskuteczni, a kateter potem znów kate-
ter, najmniejszą ilość wryny iście nie wyprowadzi, będzie b.

znakiem

rnakom uderzenia tej choroby; lecz jeżeli przedawnie doborod-
 nom uogony, postaćie cennie jest także uogony przez kateter
 wprowadzić do pęcherza, w szczególności gdy jest on już, wyrownany do-
 ni uogony doborodnie oddany, albo już nawet przewyższony; na-
 on zaś to będzie w dalszego uogony kateteru wskazanem.
 Oprócz tego, zalecam również irodki lakie, które pęcherz do kurca-
 linowi polecały; Wyprzedziwszy już wyżej o uogony zimna, kura-
 tanie czasu i czasu o innych środkach mówić należy i takiem sa-
 mostroczkowanie do pęcherza wody siarczanej naturalnej, i schok-
 ta rine siarczanej, wacowania masą lotnych cum Ra Cantha-
ridum w udu. borach i kuryi, eremny, zimne kąpiele wmacniające
galwanizm, elektryzm, werykatorye na koni kuryowa, przekłucie itd.
 i pomiędzy lekarstw wewnętrznych zachowanie, najłat. Arnikę
Al: animale Oipelli i Kantarydy w ilości grj co dzień z kamforą
 i gumma arabską albo Ra Cantharid w ilości 15 do 20 kropel z ra-
 porem iakim klejowatym. Doznadawania iednak pokazały że irod-
 ki te szczególnie wewnętrzne nie działają prawie nigdy dobrze
 i onem czołkowem wskazać mogą; w sparaliżowaniu z uogonem
 wnętr pęcherzowego, w skutek stłuzenia i wstrząśnienia, mowa
 czasem z kuryją uogony prawy, baniek z nasiekaniem do kolunij
 pęcherzowej przystawianych, poimicy zaś werykatorye, masa irari-
niase, mozy, wzrody naturalne, rodki kurytowane itp. Gdy uogony
 to bezskutecznie uogony było, i mowa nadzieli aby wtadza rura-
 linowi pęcherza powróciła, trzeba chorego najwyżej wprowadzania wko-
 kateteru.

kateteru i aby nonit ciągle takowe narzędzie przy wtór. w celu uwy-
nia go w uranie potrzebny. Jeżeli przynależną przyczyną sparaliżowa-
nia jest zapal. pęcherza, powstałego w skutek nadmiernej ilości
spirituowych lub po urazach zewnętrznych i wewnętrznych. Kantaride, z usi-
łą domagać się tegoż silenia do oddawania uryny i bólu w okolicy
pęcherza powiększającego się w leży gdy chce zasorzyć urynę nie wy-
nowaniem, wychodzącego się zaś do koryzów, również zaś w idler ca-
tego kanału moczowego, do czego także przysparza się, wzięcia go
rąkami, wtedy założenie kateteru, powinno być jak najpręcej wy-
konywane z ostrożnością, i narzędzie to tylko tak daleko zasunąć
wyprada, aby otwór tylko po za urzędu przetrwa dochodził, jeżeli
bowiem ten kateter zetknie się z ścianami pęcherza, nie tylko spa-
wia wielkie bóle, ale nawet choroba sama się pogorsza. Oprócz
ostrożności należy tu środków przeciwzapalnych użyć, tj. u-
żyć kąpieli krwi, piświerek, kąpieli, ciepłych fomentacji, enem re-
ktycznych, naparów kleisematycznych. -

Wskazując tutaj i inne będzie przypomnieć o stanie chorobowym
pęcherza przyczynowym temu który w sparaliżowaniu ma miejsce
t.j. o znacznem zmniejszeniu objętości pęcherza. Choroba ta
powstaje zwykle z wolna wtłoczy, gdy w skutek drażnienia jakie-
go, albo z tego natęgu uryna często oddawana będzie. Dla wy-
katalogowania stanu się przyczyną bolesnego parcia przynależnego
go do oddania uryny, jak skoro się ta w nieco większej ilości
napromieni. Należy więc rozpoznać się, że kateter do pęcherza
zaprowadzony

zaprowadzony, nigdy nie w próżności onego oprowadzić. W leczeniu
tej choroby, trzeba nie starać o uwolnienie zwięzłego pęch: można
lecznić o zmniejszenie drążliwości onego. - 1° wskazaniem czynię
się zawsze wstrzymać urynę z ciałem śluzowym w pęcherzu, i to
może wydać dobrowolnie lub za pomocą kateteru. Co się tyczy zby-
tnej drążliwości pęcherza, ta się nie pochodzi ze stanów cho-
róbnych, moczowych między innymi z samych drogach moczowych, wtedy
najczęściej jest w związku z właściwym trawieniem i wymaga ścis-
łego lekko wypróżniających a potem wzmocniających, tudzież ka-
pieli ciepłych, onem opiatycznych, środków odciążających i przy-
wrócenia nieuregulowania dyety. -

III. O Zatrzymaniu uryny z przyczyny kity pęcherza.

Zatrzymanie uryny w rancie kity pęcherza może: wydawać się nie-
czarem nie tylko pochodzi z osłabienia pęcherza, ale także i z za-
cieśnienia kanału mocz: z zmianą położenia pęch: przyczyniony
niekiedy zostaje ku spoinom kielichowym, a dyament tego smię-
szym nie nierównie staje. Trzeba niekiedy zatrzymać nie urynę,
lecz tylko w tej części pęcherza. Kto nie w kile znajduje, a to
dla utrudnienia komunikacji jej z ciałem w miednicy powstać
albo dla tego że worki kielichowe, nie wykształcone w tem miejscu przy-
wrócenia na nie ciśnienia. -

Drugie zatrzymanie uryny tego rodzaju przawia nabraniem
w miejscu kile odpowiadającym, nieznaczającym kolorem śluzowi
i bolesne - + wyrzyna płukająca w sobie ciałem śluzem. -
wskazanie

8. Wskazanie tego nabożnego, wzbudza albo podnosi doświadczenia
czego oddawania uroczystości, a czasem kilka nawet krogul nysobow
się z kanał mowami. Wówczas tej brzozy, są najczystszy, utarac
aby waga, puchem wcale wagać się nie może, waga odpro
wadzić a arcyby to za pomocą przetrwałego bawia w tonie mi
nu alryma i wcale to wytkonanie było nie może, wtedy nadia
niektóry, po wypróbowaniu waga kateterem, sprawa za pomocą
uciskania i zapalenia i rozróżnienia tej waga puchem, która kilka obcy
muie, co ciekaw i trudniejsza niż jest polecam. W następstwie za
trzymaniu uroczystości w tej, natchod uroczystości, która jest kateterem uroczystości
nie rozróżnia, brzoza puchem za pomocą encyji wrocha kłopotu
odkrywa, a potem przetrwałego uroczystości uroczystości. Wratyż nani
as uroczystości w tej kłopotu uroczystości, która jest w kłopotu uroczystości, uroczystości
komunikacyja i uroczystości w uroczystości uroczystości jest przetrwała mo
na pę Wesaulia uroczystości, która jest w kłopotu uroczystości, uroczystości
dy jest uroczystości. Uroczystości uroczystości uroczystości, uroczystości, uroczystości
wia za chory uroczystości kłopotu uroczystości, uroczystości uroczystości, uroczystości
nia uroczystości.

III O katarzynie uroczystości z zapalenia sztyl puchem a mo.
Zapalenie sztyl P. M. uroczystości i uroczystości uroczystości uroczystości
uroczystości uroczystości. Wskutek tego zapalenia puchem nabrzmie
nie uroczystości uroczystości, uroczystości uroczystości uroczystości uroczystości
uroczystości uroczystości, a tem samym uroczystości uroczystości uroczystości
uroczystości. Chory odda i powrót uroczystości krogul, a totem i uroczystości

ciem się jaśnieją, gęz zapalenie dojdzie do pewnego stopnia, nie
 czy małe nie oddaje. Wtedy powstaje rozdrażnienie, niekiedy
 wa, ból okolicy, a także iresciach i pobliskich, gorączka niemała
 ciemoty, iot z ust armowy, i pociobną wonię, wydanie poty, nie
 spoczyn, becznion, utrocion, oddychanie, delirium, konwulsje,
 a iexci mienicie stoworny raturch dany nie będzie, śmierć sce-
 le zakonura.

Łta, miedzenia tego zapalenia, użycie trzeba iak nuyypiczenię,
 wlosy, pn zapalney, tutaj więc należ upuszczenie krwi,
znaczną ilość piwuch na miedypirac i okolo olawu H.O.
 przytawianych, naproce lagowne, semistrawe rozmich mian
 miedypirac, kapiete, wapoty, wstreykwa, a do kanadu mow.
miedza ciepłego lub schokta z głowek mianowych itp. Niektórzy
 zalecają, proca tego linco ferri murialii, lekarstwa purgujące, ara
dyra, emmy opiatyczne a Iling zachwiała emmy tyfusiowe.

W użyciu katetom zawsze tutaj bolesnem iak najdłuższy wlosy,
 mywać się trzeba i wtedy dopiero użycie go nalezy, gdy wosytku.
 wymionone środki skazują się bezskuteczne, a nagromadzają się
 coraz więcej, użyna do Pech: obawiać się kais sparalizonania
 albo innych niebezpiecznych skutków, a gdy i to nie pomaga na-
 leży zrektować pectera uskutecznić.

IV O Zatrzymaniu uryny z spazmotycznego kurczenia się sztyl pectera
 Zatrzymanie uryny z przyczyny spazmotycznego kurczenia się sztyl
 pectera, albo nawet spazmotycznego skurczenia się kanału

możesz, ściśniętego z Młk międzykrośną wydane ię, u osób b.
 drutliwych u hypochondryków, ludźmi u cierpiących na hemoroidy.
 Powodem do niego może być zanieczyszczenie, napoje fermentujące, ro-
 baki w krocze, nieoddawanie się długiej pracy urocznej. Zatrzymanie to
 ma to sobie właściwego, że nie trwa samo p. ię ustaje i znów po-
 wraca. Niekiedy może mu towarzyszyć zapalenie a przynajmniej z po-
 czątkiem, później bowiem przystępuje do niego moga.

W leczeniu wskazane są środki przeczyszczające i tak to: okładania
ciepłe międzykrośną z bulwą, rumianku, smietanką ul. lycopodium, al-
bo masażami łokciami cum opio, enemą z rumianku cum asafetida
et opio, albo z Tala enemą z tytoniu, kąpiel ciepła itd.

Hemorrhoida pueri, Doveri, Opium w Emulsiach, semon leopoldii.

W cierpieniach hemoroidalnych Sulfur cum Cremore tartari. W razie
 zanieczyszczenia środki diaforetyczne obłożenie Camphora zadawana
 z tłuszczem aby działanie ich rozciągało było na skórę. Tam gdzie
 się robaków domysłamy przystępuje się do clathrolintica. A jeżeli za-
 trzymanie urocznej powstaje z powodu napojów fermentujących
 przystępuje do działania przez magnesia usta z dodatkami takimi
 aromatycznymi i moczanie katedry w wodzie zimnej.

Jeżeli wszystkie te sposoby nie pomagają, trzeba się koniecznie
 starać o wprowadzenie katetru do pęcherza, i owszem postępowanie
 nie to najprawdopodobniej będzie przeminęło tam, gdzie do zatrzymania
 urocznej było przyczyną, nieoddawanie się p. ię z pracy długiej. Zresztą
 gdy do spazmu przystąpi, się zanieczyszczenia i zanieczyszczenia
 dodaje natężyć metode antispasmodycznej.

V O Zatrzymaniu uryny z chorób różnych nabramienie gruczołu prostaty sprawujących.

Do chorób tych należy najprzód zapalenie gruczołu prostaty i
ręci rzadko wydzielające się. Zatrzymanie uryny powstaje tutaj naj-
townie; chory wskazuje się najprzód na uczucie gorąca i ciężko-
ści w perineo, wkrótce zaś potem na ból pulsujący i ciągnący
w skłoty sąsiadujące: kręgi się powiększają i powiększają
chcę oddawania stolca i uryny, powstaje cęsto, a każde użycie
w tej mierze pogorsza chorobę. Chęć oddawania uryny ma
tutaj stałym sympletem tak jak w zapaleniu pęcherza. Oprócz
tych sympletem zdaje się choremu iakby k.o. wypływania
Ta znaczna, ilością ekskrementów, a zaciężny pęcherz wskazuje
uczuie nabramienie zapalonego gruczołu. Jeżeli chory chce
dawać urynę, musi długo czekać nim się pierwsza kropla
kaję i im więcej się wyle, tym trudniej uryna odchodzi, ady-
tym więcej prostata sąsiadujące: uciska. Im gwałtowniej
się jest zapalenie, tym cięższym strumieniem wypływa uryna,
i tym większe sprawia ból choremu przy wypływaniu. Po-
jąc wprowadzić kateter, ten łatwo dochodzi do prostaty, w
zaś miękkim znacznego doznać oporu, i sprawia ból w kł, gorą-
ko, puls twardy i przedki. W najcięższym stopniu choroby, ury-
na zatrzymuje się zupełnie.

Zapalenie to niekiedy przechodzi w ropienie i wtedy ropu
się zbiera do kłanki komórek gruczołu otaczającej, albo do kłanki
komórki.

homot. krw. płaty grubej i wół. ławy. czasem cien. i z tyłko
formie abscessów wielki, czasem kilka pomniejszych. -
Leczenie tego w ropieniu domyślać się można, jeżeli symptom
zapalenia przebiega nie aż do dnia 9^{tego}, jeżeli gorączka pro-
gowa nie, czyli powierzch. nieurozem, jeżeli chory doznał i
do drżenia, narazie kiedy śledzony przez K.O. prawie się
niechłimi pokazuje.

Gdy się tutaj ropa zbiera w kilka abscessów w tedy cho-
ry, rzadko do zdrowia przychodzi, ale najpomyślniej w nim
w gorączce, heptycznej i umiera; przeciwnie gdy tylko siedzi
ten mój się wyrwać do kanału moczowego, do pęcherza
i do K.O. po czem narazie ulczenie następuje.

Jak skoro tylko abscess pęknie, albo kateterem przebiję do
stanie, wryna zaraz z wielką ilością, z kanału moczowego
wypływa. -

W leczeniu tej choroby w 1^{ym} przypadku używamy środków
pr. zapalnych, zapalenia krwi, piianek i piianek i do
obwodu stoli: przystawianych, kąpiele ciepłych, enem rannych
ciepłych, kalaforniatów, lomentaży i t.d. dodając dykt
iż najściślej. - Gdy te środki nie są w stanie sprawić
wyprowadzenia wryny, krw. mocz i dla tego nie wypływa
i z irascywności absolutnie pęcherza wryna, pęcherz marali
żony zostal. w t. l. truba tutaj użyć katetera, którego tutaj
wyprowadzenie zwykle byt. b. bolesne i trudne a nawet i

Sem

tem catheteru niepodobna; w takim razie, wrymuruści jestesmy
urektem, rechoru; gdy się przyciąga do rąk, wtedy następuje
nie, a gwałtowne ogólnych, a ponieważ imięni ułożenie takie ka-
teteru potrzebnem bywa.

2^{ga} Choroba prostały zatrzymanie uryny sprawniejsza, sa kamie-
ni urynowe w gruczole tym x naydują się o takich róz-
Morgagni, opowia zatrzymanie uryny maia one takie obra-
żenia wytryskiwanie rąk, niekiedy można je całe pal-
cem do K.O. zaprowadzonym; gruntowne ułożenie tej choroby
wymaga operacyi podobnej do Litotomii.

3^{ci} Niepowinno częściej powstaje zatrzymanie uryny x wręczy-
ny obietoni prostały powiększony p radeu iyl. Choroba ta pow-
stała zwykle x wolna po uciążeniach hemoroidalnych, a zwró-
conej u owó rozwinęła się p prowadzących, który kilka razy
był p mieli. iyle sedentaryjne prowadzi, aby lek w pokar-
mach i trunki rozpił. Oddawanie uryny stało się w takim
razie coraz trudniejszem, a mianowicie po każdym mocniejszym
stąpogowaniu. Dalec roztarciu do K.O. zaprowadzony, x nie
prostały nabrzmiała, która nie jest bolesna, tak że nawet w ca-
ści oddawania uryny żadnego bólu nie sprawia.

W ułożeniu tej choroby umiata należy przyciągnąć, proia tego
wzrostanie, piałwki do międzykroca, enemy zinnu x ⁷⁸⁴ z de-
koktu quercus cum alumine, nakoniec ułożenie kateteru.
Wprowadzenie kateteru bywa nieraz b. trudne, zrafem opera-

op. 127
9

czy ta sprawa przedarwie drobnych naczynek rozdanych i sprawa
kropek ulagających z rentą, potrzeba jest katetera co najmniej grub-
szego i miękkiego w zmyśle przed 6ma tygodniami.

4° Nałonie nazywają się wydłużająca się choroba, jest zalewaniem
i nabraniem chronicznym tego gruczołu. Nabraniem to sprawa
ce mianem spłamienienia kanału moczowego i zbliżenie się do niego
do siebie, razmusie nie tylko 2° płiny bożne gruczołu, ale nawet
mala część jego leżąca poza przewodem kanału mocz. przez
co powstała w przewodzie sucha kłapa ku porodowi sterowca, o-
twor kanału mocz. zatykająca i zaprowadzenie katetera do
przewodu utrudniającą. Część tę dopiero na rozmianę pomi-
dzy płatami gruczołu umieszczonego opisał najlepiej E. Home
i nazywał ją p^o atom średnim. Tę to płat nabraniem, gdy
dopadnie do jej niego stojąca, staje się najwęższą przyczyną
na nabraniem i użyciu, które nie wyprost będzie mogła wypłynąć
aż dookoła znaczone rozdęły przewodu nieporanie płatów ku tyłowi
i tym sposobem nie tworzy kłapy kanału moczowego zatykającej.
Zrenta nabraniem do przodu, albo w prz. ce i w ciędnym
możemy albo w ciędnym jest większe niż w drugich, bywa
większe niż ciędnym stwierdza a nawet i ciędnym. Wtedy do-
chodzi czasem do obrotu p^oci [Petite] warstwa większa b. pro-
woli i z. część b. niemyślności obrotu się znachodzi krę-
do nabraniem. blony silniejszej przewodu, w większej części zale-
że, które są, umiarkują i umiarkują, są różnych okoliczności.

Gdy choroba ta dojdzie do Wzrostu choroby wtedy wg Wilsona do symptomatów tej choroby, ból cięży, ciężki, smutny w gruczołowym siedlisku małego, który niekiedy staje się kłujący, i przebiega od gruczołu prostaty ku kanatowi moczowemu i po leżeniu mocz, który dawniej częściej chęci oddawania, uginę, z trudnością, i smutny, chodzą mu chęci tej radości uginę, za karida, raz, mała tylko ilość uginę wyptywa mocz, nawzajem zatrzymanie mocz, nie zupełnie następne tak, że najmniejsza kropla uginę nacisnąć się nie da; trudnym jest także oddawanie stolca, a po karidom oddaniu onego zdaje się choroba, i tak gdyby R. O. niezapetnie wyprobowane było. Wieranie, pilania nie, do oddawania stolca, lub uginę wyptywa mocz, a kanatu mocz: większa lub mniejsza ilość materii solucyjnej do białka podobnej, wlotna ciągnący się, lepki, elastyczny, przez gruczoł prostaty wydzielony. Zaprowadzony do R. O. przez pęcherz, wskazywać, śledzić mocz nabrzmienie proleżeniu gruczołu prostaty odpowiadające. Od niezabiegów iuż samemu leżącemu nabrzmienie prostaty, dać także powód, do formowania się kamieni uginowych krętych symptomata. Łąca się z innymi nabrzmieniem prostaty. Do nieregulnych symptomatów w tej chorobie należy także wg E. Home krwotok pokazujący się, do kolnych raz, chory konno iedzie, a jeśli błona solucyjna potężniejsza płac iudkowy sterczący w pęcherzu, przyczynę w onym odzwierciedlać się często zdarza, wtedy zaprowadzenie kateteru do pęcherza.

prawa miedzi kuracie: to nawet po wyjsciu z miedzi
 was brzozy. i naturze tej choroby nie stanowczego do le
 go nam niemiemy, tyle tylko ze radko napawia wroty
 miedzi, nie 30 lat miedzi. Desault miedzi ze ona jest
 natury dyfetycznej, i ze nagresciy wydarza sie u osob
 kre kilka dni. Esperanza miedzi. Dr. E. Home jest ona tak
 wtasciwa, starcom ze prawa miedzi radko: zeby dorzedz
 do lat 80^{ci} miedzi sie w miedzi lub miedzi stopnie.
Wilson brzozy ze nagresci. i u tych osob, kre miedzi
 wywaly cesty swoich plicowych lub wytkowaly w tej mie
 rze.

Do iu Hunter wyzucht i skrowatem nabrzmieniu pro
 slaty i dris se sprawda, ze ulczy tej choroby niemozna.
 Sa jednak spory i zmniejszenia cierpien choromu i prze
 dzenia zycia choromu, tych wiec radko bywac miedzi.
 Poole krych chory dozwadzaj sprawy zyci pectore, ta
 goda sie nie raz b. dobrze powrotanem cesty wyciem
 niawek i banicki prapstaniowych do miedzykrowa, albo do
 sorny i wewnetrney cesty uida. dodawaj do tego iu nar
 szonniysze zachowanie nie dyfetycznej, w miedzi miedzi
 praskach werykatoye na perineum, wytkladane okazy sie
 zabremi, xantoni przeciagane, a wroty ze obu stronach
 sy Escher i Kirschman prapstani dyfetycznej i prawe do
 lundowa iu ammoniakow wewnetrny w dore. Dr. E. Home

o dron Heberden narymciu, ufa, do koklony z Cykuty z China.

Valentin Extr. Cycta w znaczeniu, dozw. innu radeu arcyw. g. i. k.

Kalona, E: Home wklada do K.O. pigulki ex Opu et Conio ma

culato, przystawiać piawki do miedzykrocia, obliczać te czasy znowu.

Ważę i zadanai wonnatiz, lekarstwa wolny stolec utrzymujące.

Trzysta, niekiedy widzieli pomysłnie skutki po urzyciu 1^{dy} mor. hie.

w postaci kapieli lub napoju. Preparata mercuryalne p. Bella

z tutej szkodliwe. Co nie tyje trudnego oddawania, uryny, choroba

ty, towarzyszącego, leczy się ile możności nystregai, urynia kate-

ru krę, znowu innu, więcej sprawnia zadrainienic, pogor. aiace

chorobę; leca iereli trudnow. w oddawaniu, uryny do wy. szego i

zwykłej stopnia, albo zupełnie się zatrzyma, wtedy nieporostu

nam iia nie więcej iad zaktadai kateter do pech. moez, albo

gdy to uskulcamionem bytli nie moie, przektu pecherz. nied

losowani tonoweni, nigdy, zas p. kurek odchodowaj

III O Zatrzymaniu uryny z zwięzienia kanału moczowego.

Wiemy iia takim sposobem następuje zatrzymanie uryny, zupeł-

ne i niezupełne, wiemy iakie są objawy i sposoby leczenia iia

zupełnego zatrzymania uryny, porostuie nam więc tutej iia

moie i Zatrzymaniu zupełnem uryny u osob chorujących na

zwięzienie kan. moez. Do najsilniejszych środków krę, per. tej

chorobie należą, chirurgowie naley 1° Zwałtowne wprowadzenie

kateteru do pecherza 2° Poiskanie miernie miysia inżynier

za pomocą sondy, aż do niego tylko zainicjonę. 3° Zaprow. do

ni

nie wewnętrznie świecaki cienkiey. 4° Wstrzykiwanie i pełna mocz i
5° narzecz. środki antyflogistyczne...

Kateter krę. gwałtownie wprowadzić chcemy w takim razie, po-
winien być metaliczny przy końcu cienkim tępym i zakończony, okrę-
gławy. Wykonanie podobnej operacji jest zawsze b. trudne i wy-
starcia na niebezpieczeństwo utraty drogi moczowej. Jeśli
nie zaś operacja się wtedy takie niepomyślnie poczynić może
za sobą skutki, dając powód do zapalenia - + gwałtownego i
owiem około dnia 8° i 9° śmierci, niż inni nieśmiertelności.
Dla tych to przyczyn gwałtowne wprowadzenie kateteru do P.
Mocz. dalsz jest prawie pewnością zarzucone.

Wprowadzenie sondy i świecaki aż do miejsca zwężenia, a po-
tem utrzymywanie ich p. czas niekiedy w niektórych, szczegó-
lnie p. Choparta zalecane, zwłaszcza przy wiel. stronniczo-
ści a mianowicie w Dupuytrenie niekiedy kilka godzin wystarcza
do takiego rozszerzenia miejsca zwężonego że się potem świeca
ka z łatwością wprowadzić dozwala. Zamierz tego spróbuje, radzi
Ducamp odrzuca wprowadzić świecaki cienkie do kanału mocz.
za pomocą narzędzia swego zwanego konduktorem; świecaka roz-
sawia się, dopóty, dopóki chory nie usunie ~~całego~~ moczowego, natem
do oddania uryny, wtedy wyjmie się swolna, a uryna w pełnej
ilości, potem z freshera wypytawa. Gdy już przestanie wypły-
wać, zakłada się świecaka na nowo, albo można próbować zalece-
nia sondy cienkiej z gumy elastycznej. -

Wstrzykiwanie

43.
Wstrzykiwanie pewną ilość prościu Amusak jako b. skutecznego. Nakoniec środki antyflohistyczne najradziej zawodzi lekarza i na pierwotnie słabo przed innemi zastęgują; należy więc upuścić obficie krew, przystawieć 20 do 30 piórwek do międzykrocz, a potem mierzyc to powtórzyć ciepłą kateplarmę wstrzykiwać chorego 3 długie czas na kapieli ciepłej, kąpiele naprzemiennie wodne, ony termiekerujące i opiatyczne, napoje kwasne i zimne ale w małej ilości, spocznok ich najwięcej i cięta dytę; czasem skutecznymi tych wspomaga zanurzenie nog w wodzie zimnej, zadawanie lekarstw wonię oprawiających, oddychanie gazem z siarki spalonej, kąpiele zimne cięta mekiego i wstrzykiwanie wody zimnej w kanał mocz: iśćnak co się tyczy aplikowania zimna, trzeba pamiętać że krótkie używanie takiego, pobudza reakcję krwi powiększa chorobę. Zresztą jeżeli tutaj niepomagaia, te środki należy przekuć puchera. Cinnych rodzajach wstrzymania używaj jak np. 3 ciała obce, 3 przyszklenie puchera macia opadła, ugięta i nymucona, 3 ciała obce w K.O. albo iur. powiedzielisiny, albo iur. powiemy. —

O Extrawazacji krwi uważanej jako ciasto obce.

O Wabrmieniach kwistych okazujących się na głowie dzieci
nowonarodzonych

Opisane p Michaelisa tu mowy 'koniste' na glowie' stacji i nowonarodzonych
a kromi tego w p. mego zepsucie. St. samoti, iako pismielna mowy
Cayna.

48. cyzna by ciemna, niebieska, rzadko. Związane na to że są
w krowie po umieszczeniu niewielkiej ilości, mianowicie myśli że są, skutkiem
trudnego powodu, ale że tak nie jest, przekonywana nas o tem doświada
cierania i tak: są one i w ten sposób gdy są, powodują myślenie o
był, nadto że ten sposób to nie myślenie, myślenie sterowanych w
głowy, lubi, ponieważ wyrażenie są, nie bierze wchodzących głowy.
Względnie są one sterowane, ograniczone, normalne, w sobie myśli
dnie fluktuacja, umiarkowanie nie umiarkowanie ich umiarkowanie nad
nego białe i nie dnie, powoduje do żadnych umiarkowań, myślenia
iako w krowie, mianowicie ma myślenie; do krowie ich dnie nie nama
iako białe, i nie, ponieważ, ponieważ nie są, umiarkowanie
krowie. Względnie widziat u niektórych dnie, ieden tylko ten w
dnie, ten w innych po krowie i to zawsze 2° i 3° dopiero dnie
po umieszczeniu. Zepnie zaś krowie nie jest przekonywana omych, ale
skutkiem następnym umiarkowania wtedy, gdy nastaje estrumacja
krowie, promiennie, kierunkiem i umiarkowanie, zostawiona białe, białe,
możę i czas nieco słaby.

Leucemie. Niektóre przyczyny leucemii są promienną narzedzia ostrze
go skutecznione, usunięciem z krwi, które na 2^{ty} dzień, roztopczy się i
wypada, gdy się w pewnym ilości nagromadzi, narodził opatrywane
i tak najprostszą jest Leucemie zawsze i tak najpomyślniejsze ukończe
nie tej choroby, pyracja. Zamieszanie zaś postępowania tego i uzi
cie szeregów tylko wiodło do niedzielników najgorszych ulczeni
sprawie nie mogących, przynajmniej w sobie, zapisać. Którzy nawet a polski

umore wodny lub, równiey wstepnie. Tymie samym sposobem po-
 stępuje Cline try, nawiędy przysusa przykłada darciecia 5 tygodni
 mianego z nabraniem na lewy kci, gtony, wyrównywaniam
 wstępnym, przez cały, nadmienienie to mieć mchoty za kile, mógowa
 gdyz by p. adquire dnia powitalo, powichszalo na 6. przedko i otairat go
 brzeg lewady, ably kci przedmianowieney. Odmawie lancetem wypro-
 naszilo 11 lutem kci, wstępnym, nadmienienie na iey cencie
 cokolwiek, ale po 8^{min} dmiach uiecia species cephalica z winem
 roznieś ię zupnie. Dr Cholera morina probowai rozdzienienia
 tego tumora wlezy, gdy sama od medunnego czasu i nie iest zbyt
 wty na uigwai fomentacyi zioł aromatyzanych w winie gotowanych
 soli ammoniakichy, wody Gulerda i l. tudniez przyzwolitego u-
 ciskania, lecz iestli przez podobne postępowanie nie zmniejsza się tu-
 mor po upływie 10. 14 a przez tego iestli będzie wyprężony albo naraz
 z początku wty, trzeba go dwojacy. Nie iest iednak Cholera za przecie-
 niem tumora wcalej długosi i za przerwaniem krążeniom, twierdza-
 nie samo uktucie lancetem iest dostateczne, a potem kci uigwai iest-
 nie siodkon rozdzieniaczych i przyzwolitego uisnienia. W 1. 2. dmiach po
 operacyi, wypływa z rany plyn zakrwawiony, potem wódnisty a narazie
 rozpuszty. Z tego co się przewidziat dotad, pokazue ię, ze nabraniemie to
 iest rownie warun, choroba, dla lekarza praktykuiącego, gdyz ranio-
 bane, albo zle lekone, moie byci smierca i śmierci, iaku i dla
 sadowego lekarza, aby ie nie wziat za dziecinboystwo i za powitalie
 wskutek gwałtu zewnetrznego.

O kile krwistej Hæmatocle.

Prze kile krwistą rozumieć, extramurary, krwi do ciałej uści wosha iadrowego. Rozumiany tutaj ras extramurary krwi do tkanki komórkowej iadrowego i do wosha ex tunica vaginali propria testis. Cięższego rodzaju kila krwi: jest przyczyna, quattuor rozumieć na wosha iadrowy dającychcych np. w skutku uderzenia narayna krwi. Je rozrywają się, niekiedy powstaje p. mocne uderzenie się np. podnoszą ciężary. Mała abita tkanka komórkowa uści, je pchnięcie narayna uści, narayna, extramurary, tak szybko rozrywa się i, ra przyczyna kile, wrażliwość. Extramurary to normalnie się rozdrzeć uści, uści, fomentaryami rozdrzeć, fomentaryami x. soli ammoniakowej i octu i je uści, suspensorium, osobliwie i ciele chore zachowuje się spokojnie i prostacie w uści, horizontality. Wieleba tutaj traci nadzieję przy nadziei do skutku rozdrzeć, choć by było wiele barzo i barzo, nie kiedy jednak tutaj powieksza się, com barzo, zamiast się uści, szał. Wtedy dla zatamowania krwotoku, dobre jest uści, mocnego uści, suspensorio i uści. Przy uści, i, a gdy i to uści, i bole się przyczyna, natem nobraminie to przeć, krew skrzepła wydobędzie i krwotok z uści, na se wnetrny, zamienny zatamować, sposobami wiadomemu i ciele. uści, rany, uści, uści, albo narayna, podwiera narayna krew z uści, uści, lubo przyczyna ta osłabnia, bywa nieraz b. trudna do wykonania, tak że chore w uści.

nie kręć krew i wodnistością się wycobywa, albo jeżeli nabrnie
 nie to następuje po operacji znaczney puchliny tunica vaginalis.
 Najtrudniejszą jest do rozprzeczania kłęba krewista tunica vaginalis
 w skutek stłuszczenia jądra powstata. Jest ona b. podobna do hy-
 drocele i tem się tylko od niej różni że nierównie, przeważnie ^{większe} na
 wzrosta i nie jest nieprzezwiercona, gdy się ją do światła stłuszczenia.
 Najczęściej jednak nie poznajemy ^{choćby} tej choroby, aż dopiero gdy prze-
 stanie tunica vaginalis wyfonamy i się powalamy nagromadzo-
 nej w tej tunice krwi i wodności. Wskazywać można na-
 wet większą kłęba krewistą w tunica vaginalis powstata za nabrnie-
 nie i stwardnienie jądra samego, a owoblenie ją krew do tunica
 vaginalis nagromadzoną strzeżenie, xawne jednak w takim ra-
 nie, można najłatwiej fluktuacyą w pewnych punktach. Zresztą
 choroba ta trwa nieraz rok i dwa, nie dając powodu do
 żadnych gwałtownych symptomatów. While krewistych do kłębów
 nie należy tunica vaginalis. przy operacji puchliny wodney
 tejże błony zapobiega można albo (z fomentacyą zimną) przy-
 awoitem płożeniem chorego, albo też ugięciem ciała chorego, wrząc
 i częścią powięzy płożenia, wzniesieniem w kłębku i kłębku się wy-
 longować i zsiadając pomiędzy palcami (z wasz ruciaki, z to-
 macie się kłębki). Leż jeżeli już kłęba tego rodzaju uformowa-
 ta się i do powięzy doszła obietosi, wtedy najprzód potrzeba
 się starać, i rozprzeczanie, ekstrahowanie, użyciem lekarstw puru-
 icznych, fomentacyj z soli ammoniakalij, użyciem mocniejszych

go suspensorio, a gdy środki te będą niedostateczne, wtedy wykonać operacyę podobną, jak w punkcynie wodnej tunica vaginalis.

Operacja tych 2^{ch} gatunków kielży krwistych opisuje ienore Richter cho-
tasiemną jądra od przestawienia pierwszego tego organu zalecają w kiel-
żach nabrzmienia, ale zaznaczają tak iż miękkiem stać, że się po-
zwala opłamać do pierwszego stopnia. Stawiania iego krwionosne
a nieogólnie mniej się nabrzmiały a niekiedy krew wylana
w otworach znajdując się komórkach. Nabrzmienie to tak jest
podobne do hydrocele podobnie iż bywało iako puchlina p uktu-
lezione. Operacja ta zawala przewod. do wylania się pierwszej, to
się krwi, p co istnieć tumor białym mniej się nie zmniejszał;
niekiedy po uktu-
lezeniu następuje krwotok zaciśnięty, albo ból
i zapalenie. U innych po zrobieniu uktucia, podnosiła się z ra-
ny wysiłek, geberasta co raz bardziej wznosiła się.

Pla umkniesu. Jonytki uwazac trzeba ze w wodnej pu-
sklinie, lunica vaginalis, nabrzmienie jest nie rownie wypro-
szone i nigdy niema takiej mielkosci, aby p'uciscacenie mo-
zna mu rozmaite kontakt'y nadawac. Proza tego dotykajac
sie w roznych punktach, chory jednokrotnego zarowne doznaje cru-
cia, w Hydrocele zas' inne czucie i prawnia dotykajac sie
przeznowy czuci nabrzmienia, a inne wskazywajac czuci tyłka
tam gdzie sie iadro znayduje. Wazencis wodna puskliwa
examinowana do swiatla jest na polt' przezroczysta, tulaj
zas' nabrzmienie iadra jest zarowne nieprzezroczysta.

80. Najczęściej następuje choroba ta po poprzednim otłuszczeniu iadra.
Zapoznać się można z ulcyrą z zimne fomentacye, z suspensorium
obciętą, lecz po nacięciu rany sama tylko katarakta może uwol-
nić chorego. Zruntę z katarakta nie b. w. trzeba spierać, wa-
żniejsza dla tego że przy uyciu suspensorium, nabrzmienie nie
dochodzi do ~~Wielkiej~~ ^{Wielkiej} ~~stojącej~~ ^{stojącej}, nie stać się b. w. cięciem i nie raz
z kulkananiem lat niezmniejsza się, częścią dla tego, iż iie-
li narazem narzyna rany smutka n. uiennej rozszerzone bę-
da, operacya ta może zrobić niebezpieczną, a czasem na-
wet śmiertelną krwotok.

O Nagromadzeniu się krwi do artykulacyi Hoemarthros.

Choroba ta jest dosyć rzadką i najwęższą częścią z nabrzmien
stawowych, z wylania się mniemanego krwi do artykulacyi.
pochodzi z wylania się krwi do tkanki kości stan otaczającej
Nagromadzenie się to krwi w skutek zwichnięcia z stłucze-
nia mocnego wydarzyć się może. Nabrzmienie to powstaje w ta-
kim razie nagle, a potem powiększa się i im więcej docho-
dzi do ~~Wielkiej~~ ^{Wielkiej} ~~stojącej~~ ^{stojącej}, obecność krwi w stawie, nie wykłada się
wadoz powodu do tych b. następstw, a narzyna absorbująca
ce zdolna ją najczęściej usunąć, dla tego więc zamiast
otwierania stawu, niebezpiecznego, a nie raz z przychylny
skrepty krwi celowi nieodpowiadającego, lepiej używać
środków rozprężających np. fomentacyi z octem - z solą am-
moniacką, a później smarować łożnych z kamforą -

Chę

Te przystawa przykład nadzwyczajnie się krwi do artykula-
cji kolana, które powstało w skutek zranienia, a rozwinęło się bez
żadnych innych wypadków, w skutek naczyni absorbujących? —

O ciatach obcych powstałych przez schrecyę nienormalną.

O Nabrzminię ganglion.

Przez ganglion rozumiemy w Chirurgii tumor na wzradle, jakim
z aponeurozie, wydźwignięty się woreczkowaty, ograniczony, ruchomy,
którego skory niezmieniałej; naczyściwej widzieć go można na
grzbienie ręki, albo w bliskości stawu ręki. Układając go zdaje
on się posiadać znaczną elastyczność. Według niego ganglion wara-
sta pomatu, i rzadko kiedy przechodzi do W^u pniemającej ob-
jętosi wrzeczka łaskowego. Dopóki jest mały, dopóty choremu ża-
dnej przykrości nie sprawia, lecz gdy przyjdzie do pewnych wy-
miarów, robi niekutatkną i utrudnia ruch sięgając na krępy
leży; rzadko kiedy, powstaje w nim zapalenie a jeszcze rzadziej
rozcięcie, które może przeyść w owrodowienie i zrobić wrzód złego
i tunku. Kiedy ganglion składa się z woreczka, a mownej tkan-
komi uformowanego i z ptymu do białka iaja b. podobnego.
Examinując go pełnie, widzieć można nieraz że woreczek ita-
czony jest cienką ścianą, a sięgaczem pobliskim. Naczyściwej
tumor ten zdaje się że powstaje po pęknięciu małego
sięgacza, przez co ptym wlewa się do pobliskiej tkanki komo-
i z nią woreczek sobie formuje. Może być że powstaje ca-
sem z rozszerzeniem tej pochwy tylko w pewnym punkcie, na-
przemi,

ny. —

(-sig.)

nie należy od R^uznajdnie gdy woreczek jest zbity i twardy
wtedy jak np. Richter może go olwierac koncem lancetu niedo-
puszczając powietrza, gdyż to byłoby powód do zapalenia
i do różnych gwałtownych symptomów. Najlepiej tutaj zrobić
mały otwór, występnym narzędziem, tak aby ta polem
płynąca otwór zrobiony zależała, po zrobieniu otworu
postępuje się jak zwykle. Zalecane w takim razie zankotki
niebezpieczne i mogą być powód do raka i *fungus homa*
lodes. - Wskazanie tutaj należy ostrożnego tumora, wika
raka szerokości w tenże, gdy inne sposoby nie pomagają, gdy
ganglion utrzymuje znaczenie ruch w stawie lub gdy spra-
wia ból. Operacja ta jednak czasem przyczynia niebezpieczne
skutki, dając powód do gwałtownej gorączki, bólu i różnych
symptomów, spazmów, czego aby uniknąć trzeba się stercze zra-
nieniami cieni, poniżej pólkowych, powietrza niedopuszczając i sta-
wić się przeciw samointentionem. Jeżeli ganglion sam się
otworzy, się i przejdzie w zulkraczka, wtedy najlepiej
skórę całą wraz z workiem wyjąć, stercząc się aby nie prze-
stworzonego nie zostało, gdyż to dalo by powód do powstania
wirusu gęberastych z tego gatunku?.

Oszczepienie wodnym stwardnieniem Hydatos.

Wskazanie się w znacznym stopniu do synonimii
w stanie normalnym do torabki stwardnieniu, tak że ta wodota
tworzy równały widoczne nabrzmienie masy się *Hydros*
Articuli

articuli. Choroba ta d. mało wydarzająca się, niekiedy nie
bezpieczna a zawsze trudna do ulczenia, może wyznaczyć krę-
kolwiek staw ale najpospolitszy w kolanie, a to zapewne dla tego
że to najwięcej jest wystawione na drżenie przyczyn robia-
cych puchlinę wodną i że torbka stawowa nie równie jest
stabilna niż górnokolenna. Słowi synonim wodną puchlinę stawu
wiąca, która jest z różn. gatunka. stawu i po różn. ok-
linności.

W kolanie widziawszy naraz 16 do 20 J. co się jednakże rzadko
wydarza. czasem nagromadzoną ilość płynną do stawu synonim
ulega rozmaitym zmianom stając się b. kłopotliwą, gęstą, kolorem
mnie więcej ciemnego i niekiedy proźnego fioletowego zabarwie-
nia synonim kolano zmieniło zostając, naowraz płyn
stać się mętny, szary, do masłanki podobny, z przysys-
mieniem i wielkimi ilościami strzępków limfatycznych. Bieg wodny
puchliny stawu jest prawie zawsze chroniczny. Długo ciągnie
się jednakże przykłady, w których formowania się.

W ogólności puchlinę tę można podzielić na 3 st. iedynie
na powiększenie ilości synonim zalegająca i na skompaktowaną
tę jest puchlinę stawu postępującą z różnymi chorobami części
stawu stanowiącemi jako to: z zapaleniem i zgrubieniem i roz-
puknięciem części miękkich, z puchnięciem ścięgna itd. Najbli-
szą przyczyną wodnej puchliny stawu jest zmniejszenie równo-
wagi pomiędzy sekracją i absorbcją synonim tak, że choroba ta

75
albo powolnie, albo z powiększoną sekrecją, albo z zmniejszoną
absorbacją, płynem ystotwalnym.

W 1° przyczyną nabrzmienia stawu postępuje przedziwnym krokiem,
w drugim zaś powolnie. Powodów przyczyn tej choroby, albo
zewnętrzne albo wewnętrzne, do zewnętrznych należy stłu-
żenie, nadwzięnienie, działanie mroźnego zimna, obecność ci-
kiego ciała obcego ruchomego w stawie, w ogólności wszystkich
cośkolwiek irytując stonę ystotwalną, sprawia w niej pewny
rodzaj chronicznego zapalenia. Pomiędzy wewnętrznymi przyczynami
najczęściej reumatyzm daje powód do wodnej puchli-
ny stawu.

Każda wodna puchlina stawu charakteryzuje się nabrzmie-
niem miękkim, ograniczonem, w miejscu poruszenia się wię-
zadła łokciowego, bez zmiany koloru skóry, niebolesnem albo
mało bole sprawniejszem, mało co ruch stawu utrudnia, w którym
przez dotknięcie można wysledzić pluskanie, nabrzmienie to
nie jest równo wkie we wszystkich punktach, najwydatniejszy
jest tam gdzie jest więzadło łokciowe rozwolone; gdzie
staw najmocniej wystoiący i najmniejszą ilość mię-
kich pokryty. W ręce najwydatniejszy jest na tyle i na pro-
dnie z łokcia prawie niewidoczne; w stawie nogi przed karkiem;
w stawie barku najwydatniejszy z przodu w przestrzeni pomię-
dzy M. pectoralis major i deltoidus; w kolanie na-
rzenie pokazuje się nabrzmienie stawu w przedkoleń i bocz-
nej

niej części sława. Wzrost tego iak się w Kolanie coraz więcej
 nagromadza synowii, nabrzmienie posłepnie coraz bardziej
 w górę, pomiędzy Kst udowę i młus triceps cruris. Ary piersi
 to porucony bywa. Boyer widział tego rodzaju tumor, ani do
 1/2 cieni uda dochodzący, kształt jego nieregularny i przedzielo
 ny podobnie Kst Kolanowa, wiekszymi niż koni, i siega
 czemi extensorów goleni. Polowa wewnętrzna jest czarna
 i wystaje bardziej niż polowa zewnętrzna, a to dla tego że
 część torebki sławowej, zmagadnia się pomiędzy Kst Kolanowa
 i brzegiem kłykcia wewnętrznym jest czarna, między to co jest
 pomiędzy tą konią i brzegiem brzojem bocznym kłykcia
 czerw. grzywa tego Talmiocy się rozszerza, i rozciąga. Skórki go
 leni mało co intrudniow, ma wiele wysypu na kształt i na
 brzmienie Kolana. Wzrost kłykcia Kolana jest nabrzmienie
 b. wyprężone i szorstkie i zniekształcone, w czasie nas nuprieto
 nania precyzyjnie; Alebo występuje tułay pluktuacyja, torebka
 2 i 3. palce iłnoy, ręki potorye, zwichus strony nabrzmienia
 a palcem i ręką 2st ręki uderka w drugą stronę, ręk
 uderka się potory na nabrzmieniu sprężynowym.
 Do znatow tej choroby należy ie Kst Kolanowa od bloka
 b. oddalona, iest. b. ruchoma, uiszkaję ię w czasie wyprę
 żenia goleni, przebiega ona b. 1/2st przestoleń, a iak skoro
 w stanie się ię uiszkac, oddala się od bloka na powrót.

Przedowiedzenie. Leciwe imię, iakże kłykcy uiszkac
 rozciąga

rozpuścić, i albo ją zostawić sobie samej, albo przemieszać
opracowaną równie niebezpieczną. Jeżeli trwa od niedawnego cza-
su, i powstanie szybko. Tłowić nie rozpiera, ale po ulczeniu
mógł poronić skłonność do recydywy. Należy nałożyć jej
się. Trzeba uważać, gdy jest połączone z chorobami chorąstek
stawowych, słowem z tumorami białymi.

W leczeniu tej choroby więcej służy środki wewnętrzne: wyciąg pe-
drace lub poty, pobudzające. Skuteczniejszy jest zaś bynajmniej
środkami zewnętrznymi, do tych należą, pićwarki często przy-
stawiane, smarowanie masami merkurialnymi i kamfo-
rą, fomentacje spirytusowe aromatyczne, linimentum vo-
latile cum tinc: Canthar: rozcierania stercia, nakładza-
nia dymem aromatycznym, okładania winem i solą am-
moniacką, driskaem papier namoczony w mroźnym occie
gorzszym często odmienny, kąpiele kąpieli i wody ciep-
łej słony i siarczaney, mocne obkurczowanie, potrojenie
całej artykiulacji. Kłótyka gumnowana i t. d. Jeżeli środ-
ki te często zmieniać, mało pomaga, a ledy, i koryści, nie-
raz. Racina: wixi werykatory, przenosić ją, cięgle a z jednego
miejscu na drugie, bliżej artykiulacji, a mianowicie tam
gdzie najwięcej wrzółkow, pokryte jest małą ilością, szumi-
mich. Ten sposób wixia werykatory lewry jest ni-
celem utrzymywania rozpuszczenia masami. Drżnięciu po przy-
toczeniu tylko raz werykatory. Głównie działają w środkach
ich

ciach wyklatorya jest mokra, niezgodnie z Ponteau ugiwana
i fontanelle kręch i korzysta ugiwa Leffeur. Co nie tyca
mokry ta ugiwa nie kilkakrotnie po bokach np. kolana, ramy
taiać, że nam tu nie idzie o zmniejszenie skóry, ale o spramie-
nie zadrażnienia, kręby do działania naczynia absorbujące
pobudziło. Nawracie i ciele po ugiwie wszelkich środków cho-
roba nie zmniejsza, ale nabiera coraz gorszego charakteru,
ilość płynu powiększa się, bole swagaia się stopniami, i ciele
w stanie unaydui się ciała obce ruchome nawracie i ciele
ruch członków jest utrudniony, wtedy z operacya trzeba wypuścić
płyn synowialny, a to dla zapobieżenia pęknięciu więzadła
torebkowego i uformowania się fistuły stawowej, owrzodzenia
chrząstek stawowych i pruchnięcia W. Takholnie bąd
wymac potrzeba, że operacya ta skutecznie czasem nieza-
pobiega, powtórnemu nagromadzeniu się synowii do artykuła-
cyi, albo co jeszcze gorzej z zrobienie przyępu powietrza
do stawu, staie się przyczyna niebezpiecznych skutków zmuszających
do przedsięwzięcia amputacyi, albo też sprawniają śmierć. -

O wodnej puchlinie torebek szluzowych.

Wodna puchlina torebek szluzowych, t. j. rożnych torebek sto-
nistych, na stawach albo w bliskości tychże unaydujących
się, powstaje z nagromadzenia się w stawowej ilości płynu krę-
torebki le w sobie zawierają, wydarza się to niezgodnie po-
stulaczeniu, może także pochodzić z zranienia, choroby thro-

(Infiammacyi)

futurnej, naduszaj morkuryum i t p. Rzadko kiedy nabrzmie-
 nie tego rodzaju jest bolesne na dotknięcie, pokazuje się b. klas-
 tyczne nie nabrzmienie i nagromadzenia nie ropy, a po prostu
 ogranicza się tylko do iednej części artykulacyjnej, potem zaś sta-
 ra skóra cały, skóra pokrywająca go nie zmienia koloru nato-
 ralnego, Była, że przypradkiem przejdzie w zapalenie. Zapale-
 nie samej torebki zatworowej zawiera ilość plynu napetnio-
 nej może być i. zawane i ukończyc się ropieniem, a wtedy
 ropa wychodzi nie pod skórą, plyn w tumore tym zawarty
 bywa b. rzadki wodnisty, osobliwie gdy choroba pochodzi z ran,
 albo też z kawkatkami limfy stwardniałymi, krowczymi, zbite-
 mi potworami, a mianowicie wtedy gdy przyczyna powodowa
 była uderzenie; wodna puchlina torebek zatworowych w okolicy
 stawu ręki albo nogi wydarza się nie ma to szczególnego że:
 1° Wzrost nabrzmienie formujący, opiera wodnistości za-
 miera penna, linie, ciątek drobnych białawych podobnych
 do ziarn gruczek i atozonych z blaszek na sobie położonych b. wyrze-
 nych, które to ciała niektóre np. Dupuytren mają za istoty
 organiczne żyjące, uważając na to że kształt ich zawsze
 jest iednakowy, że nie zmieniają się wtedy gdy stają się
 częścią ciała, przechodzą w ropienie, narasta nie, i da się być
 oddzielenie ruchem dobrowolnym. -

2° Wzrostki te wydarza się najczęściej około stawu ręki ze-
 strony wewnętrznej, mniej często w okolicy stawu nogi a w stawie ra-

(ruch)

4
6

zach potrozone są pów ligam: annulare, które się przedziela na 2 części
sterowace powyżej i poniżej tego wierzadła. —

3° Przebieganie pęty i czołowej potłoty wierzadła do 29° daie się
stajeć pętnem rodzaju brasku, a imiennie z tego pochodzą te ciała
białe przebiegające. Do najproszpotitszych puchlin tego rodzaju nale-
żą te które wydarczają się na K^u kolanowej, formuą one na-
bierają gruszkowate mniej więcej stragle do owalnego zbli-
żone do K^u kolanowej podłana swą strone, nieboleć, bez
zmiany koloru szkory, miękkie elastyczne, na dotknięcie jakby
gebiaste, ograniczone. Obiektu tego przechodzi nie raz granicę
K^u kolanowej. Niektórzy lekarze opisują nabrzmienie to pod na-
wiskiem Fungus genu. Schreger zaś najwyższy pisarz w tym
przedmiocie nazywa go hydroma cysticum patellare. Tworzą do-
miej iść nabrzmienie na wyrostku olecranon, wydarczając się
szeregółsię u osób starych bursa anserina. Chłodnym tym pu-
chliną towarzyzy, często z początku mienne zapalenie, owbli-
wie w puchlinie maieć, siedlisko na K^u kolanowej. Ze reszty
w środku tych tumorów nabrzmienia na owe ciała białe wy-
róż opisane w wodnistym pływające. —

Leżenie tej choroby stowarza się powinnosć do stanu w jakim
się te ciała znajdują i do, w jakim w związku z nimi be-
dzących. Zamiarem naszym jest rozróżnienie, a gdy to
do skutku nie może być, toż samo jest przypuszczany wodnisty
nagromadzony. Jeżeli ma miejsce zapalenie i bolesność, co się
dowodzi,

64
dzieję czersto wydarza, wzywa się, fomentacyi zimnych z masy
gularda, piianek, rozciernia masami merkuryalnemi itp.
pożnię zaś werykatorye z kresy gwarionej rocznie utrzymuje
się z długie czasu i smarowania masami lotnymi. Lecz gdy
nabrumienie będzie nieboleśnie iść się to trafia najprościej,
wtedy zawczasu wzięcie się można do werykatoryi i maści lot-
nych, tudzież do plasterów roznych rozdzielających i do kąpieli
kroplowych, zaciągając zarazem wewnętrzne środki przeczyszczenia
by odpowiadające np. Vinum sem. oleici kres b. skuteczną
bywa w ten czas, gdy natura chorby jest ostroglynną i reu-
matyczną. Tam gdzie się rozdzielnie nie udało, a wewnątrz
iżby coraz by nabrumienie słusze się urozumiwać i boleśnie trze-
ba zrobić przeczyszczenie i przecięcie a potem za pomocą wkła-
dania do otworu wateczka z skubanki, za pomocą brzo-
nia ścian woreczka, xonde koń się do niego wkłada, za pomo-
cą wstrzykiwaną i xawłoki, wzbudzić taki stopień zapalenia
aby sekrecya ropu ustala a ściany się xrosły. Pamiętać też
należy że zapalenie i ropienie w kresie łobobik natury, nie
powinno za sobą niebezpieczne następstwa. Wraz z
znajomością grubości ścian woreczka, postępowanie opuszcza
opuszcza, bywa czasem nieostateczne, a więc jeżeli ściska
tumora nieprzebiega się temu, można zrobić zły, pęka-
nie tego woreczka, albo poprzedni ściany, zwałami ropienia
ścianę tylko tylną.

to do

62. Co do szczególnej puchliny wodnej torebek nierzeczy: tedy w wod-
nej puchlinie wydrążającej się pod wierzchołkiem piersionkowem, sta-
nu ręki lub nogi, radza niekiedy a mianowicie Dupuytren otwo-
rzyć worek w 2^{ch} końcach onego, a potem z 2 tym sposobem
zrobione otwory, przeprowadzić cienką rurkę, nie rozstawiając
jej jednak zbyt daleko, aby nadto nieprawiła zapalenia; krę-
rowiedliny się do stanu byłoby b. niebezpieczne. Z resztą i
tutaj jak w nabrzmieniu ganglionu nie trzeba porwać
ponieważ wychodzić do worka.

W wodnej puchlinie torebek nierzeczy, krę się na 4^{ty} kolano-
wej wydrąża Schroger rurką 4 do 6 razy na dzień przykładając
samą rurkę w kilku miejscach, i w następującym płynie ciętym
z Gleistera zaleconym namoczaną:

Rp. Lithargyri unc: sex
Boli armoena Drach. unam
Mastichis et Myrrha aa unc: dimidiam
Aqua vini libram unam.
Coque per quadrantem horar: -

Przy tym zalecić spokojne zachowanie się, miernie obciąża-
nie bandażowanie, a w razie potrzeby skłócić tumoru i wypuścić
nie wodnistą, nie raz używać skutki pomysłnej.

O wodnej puchlinie błony pochewkowej i jądra hydrocele

Przez hydrocele rozumieją nabrzmienie powstające z nagroma-
dzenia się wodnistą do części otaczających jądro i samą
jądro. Przy tym są główne rodzaje tej choroby to jest:

1° Hydrocele p. infiltracya gdy wodnistosć nagromadza się do tkanki komorowej.

2° Hydrocele p. wysięczenie się wodnistosći do worka naturalnego z błony serwatkowej uformowanego.

3° Hydrocele p. nagromadzenie się wodnistosći do woreczka serwatkowego, przypadkowo uformowanego, hydrocele cystici.

Każdy z tych rodzajów pod różnemi kształtami może się okazać z tego powodu wiele gatunków tej choroby. Liczmy.

Co do 1° Tkanka komorowa iadrowego będąca niedłuskim wodnawą pulchłą 1° rodzaju, może się uwarzać jako szorstka z 3° części oddzielnych, z których jedna najgłębiej położona, zajmując cały kanał uformowany per tunicam funiculi propriam i ta jest najmniejszą obfitą, druga znajduje się pomiędzy

dwoma błonami tunica vag. propria funiculi i tunica vag. testis z ich drugiej strony, trzecia pomiędzy błoną właściwą zwaną tunica communis funiculi et testis z drugiej strony. Część ta

tkanki komorowej przedzielona jest błoną tunica exytkoidea na dwie warstwy komunikujące iedną z sobą z latwością - na

razie trzecia część tej tkanki wypełnia miejsce pomiędzy

środkową zewnętrzną błoną tunica communis i pomiędzy

worka iadrowego, podobnie jak poprzedzająca przedzielona jest na 2 części łatwo z sobą komunikujące błoną zwaną darthos. Z tego jak wodnistosć zbiera się do najgłębszej z tych

3° części tkanki komorowej: do środkowej albo do najbliższej tej

(kro)

1
kwa, w której bry hydrocele przysławia nabłonkiem rosnąc.
W 1^{ym} przypadku ograniczone do sznurka nasennego w 2^{gim} zaś
rozciąga się aż do przedniego worka jajowego, w obrębie brzo-
wej z której bry strony widoczne w kłom za nasieniem
go palem formuje się bry, narodzi w 3^{im} przypadku for-
mują nabłonkiem idy worki jajowe zajmujące. Ciałem
ten z sznurka, puchłony bry bry, są bry, wkrasła, nicz docho-
dzi do sznurka męsk: i amienia jego wymiary i postać.
na dotknięcie nabłonkiem to jest miękkie i ciastowate, po-
młacie w nim za nasieniem dołek, po nim jakie
w zapaleniu. Chy domaće użyciu i wyprężeniu a to
bry bry, która puchława, go ciemnie, staje się gładką
i do pierwszego punktu przetranszysta.

Przyczyny tego roznia. nowy puchłony są w idiopatycznych
i w symptomatycznych. Puchła puchłina worka jajowego
ciężkość, widać się niezgodnie, a dzieci nowo narodo-
nych, a to sta. ten w worki jajowy był wystawiony
na użycie w dawie porodu, albo też bry bry, bry bry, uży-
na. Widać, że bry bry choroby le u starców. Teżeli
ich towarzy. bry, zapalenie, wtedy trzeba użyci środków
miękkich rozniających, w precyzyjnym razie dobre są fo-
metyczne rozniające z 1^{ym} nasieniem i 2^{ym} rozniają, albo
dania flanka, dania aromatyzacji rozniają, bry z Pen-
nawracie zlatania materaykami uromatyznemi.

Wodna

Wodna puchlina symptomatyczna, albo ranista od skóra-
trzenia iakiego brzuchowego albo towarzyszą wodney, puchli-
nie brzucha ascites albo wodney puchlenie całego ciała
anasarca, albo nabrzmienie wodnistemu łożyskom dolnych
edema pedum, może też powstac z przedarciu zranzonego ka-
nału moczowego, wskutek tego wryna infiltruje się do
sobliskiej tkaniny komórek.

Leżenie Wodney puchliny z infiltracją powstającą sympto-
matycznie odbywa się, unikając przyczyn powstania onej,
gdy jednak nieprawie się to skutecznie porwala, albo dłu-
giego potrasza ciałem, a tem samem nabrzmienie do znan-
ney doświadczy okolic, stać się uciążliwe, albo sprawnie
stawać, aby zle nie wynikały skutki, trzeba używać środ-
ków miejscowych, żeby wodnistosc nagromadzoną usunęły
z nową zbierać się nie pozwolily, do tych należą fomen-
tacje rozdrabniające i ściągające, iniekcye, użycie lancetom
i innych. Fomentacje rozdrabniające skutecznie bydy mo-
żna w większym stopniu nabrzmienia. Iniekcye lubo spra-
wniają, obliże wypróbowanie wodnistosci, dają jednak nie-
mał powod do gangreny miejscowej, niektórzy praxeonaz nad-
nie, użycie koncem lancetu, przestrzegając aby ich nie
robić, gdy skóra zapaleniem również jest zajęta, gdyż to
wzmacniałoby chorobę z zranieniami a nawet gangrenę.

Z resztą użycie to kilkakrotnie powtarzać bywa, co nie
skutecznie.

mierzą bez bólu, a ranki z niego zrobione goją się same, nie
się - Narowienie to nie tyż wyżykatorzy, te choć często roją
dany skutek robia, dają jednak powód do zapalenia a na
wet i gangreny. Takim sposobem leży infiltracja urzyna
z zwerżenia kanału moczowego, o tem już było wyżej. -
Co do 2°. Drugi rodzaj guzów jest jądra sterczawych
ma proporcję siedlisko swe w błonie pochewkowej jądra za
leży napowietrzonej nie normalnie, ilłone płynu wodnistego za
wne. w woreczku naturalnym znajdującym się, a to z przyczyn
ny powietrzonej exhalacji i z przyczyn zmniejszonej absor
bacji tegoż płynu. Narowienie tym sposobem uformowane
jako wyłedzie w sobie fluktuujące, wyrasta od grodu worka
jądrowego ku górze, ku kanałowi pachwinowemu, a w miarę
wzrastania, staje się coraz twardszym, i wyżej, jądro w
wnętrze zawarte jest proporcję nieznaczniejszą i zaniesione
jest w nim wyżej albo niżej, jak tego iak górna lub dolna
część kanału tuniki vaginalis testis uległa rozszerzeniu
a nadto umyślnie. w tym guście. Tumora się zwiększyć. C. rzadko wi
drzeć go można z przodu. Normalne gatunki choroby tej
u normalnych osób potrzebują się dające, zaniesły od Włoch
narowienia, od niego kontaktu, twarde, ujędome gatunkowej
przerzuty, od natury płynu w nim zawartego, od różnych
zmian tuniki vaginalis jądra, narowienie od przypadkowych
komplikacji. -

z obeltem

a Pielon nabrzmienia bywa b. rozmaite u niektórych Osób.
zwłaszcza w powrocie choroby może być b. mała, a ilon pty.
nu w nim zawartego może nieprawnie więcej jak 3 do
4 tyśk; inni widzieli nabrzmienie to spowracające się aż
do kolan, a ilon płynu w nim zmniejszającego się wynosił
3 do 4 funtów, osobliwie gdy choroba oddawna trwała. —

C. Co do kształtu tumor ten jest prostopolnie gruszkowaty pod-
stawą na dół wykiernowany, niekiedy nawet końcem swym
aż do kanału pachwinowego dochodzi na powierzchni
wielu gładki. Jeżeli do kanału pachwinowego wchodzi, wte-
dy może być wzięty za kłę, od którego różni się sposo-
bem wzrostu, przebiegiem i innemi znakami niżej
opisanymi. Od kształtu dopiero opisanego, rza-
za niekiedy a mianowicie wtedy gdy tunica vaginalis wię-
cej jest rozciągnięta w jednym niż w drugim miejscu, w ta-
kim razie powstaje mogą różne wyniosłości które utrudniają
rozpoznanie tej choroby od sarcoceli /rak jądra/ narencie przy-
czyną zmniejszonego kształtu, są również u chorych suspensio-
ria sprawiające rozszerzenie się nabrzmienia w poprzek, nie-
raz wzdłuż i poruszenie jądra ku porodowi. —

C. W miarę powiększania się hydrocele z powrotem mick-
kiego, staje się coraz twardszem, tak że gdy do pewnego stopnia
dojdzie, fluktuacja prawie całkowicie nieknie. —

(2.)

68
d. Ciepłota tego tumoru wyrównywa prawie ciepłotę ciała pod
tę obłożoną i wtedy tylko niekiedy się staje, gdy albo płyn
w nim zawarty staje się gęstym albo gdy do hydrocele przy-
łączy się varicocele.

e. W większej liczbie przypadków hydrocele jest protracyt.
t.j. umieszczone między ovissem i obtem protracyt. Długość między
się to, gdzie się jądro znajduje, tudzież widaciny przebiegu
cyn'iego i możemy wysledzić punkta te błony pochłowej
jądra, które zaimewać się zaczynają, ale protracyt jest
jest b. niemyślna, albo może być całkiem niebydł, co zależy
od większego lub mniejszego zgrubienia tunica vaginalis
tudzież od większej lub mniejszej części o t.p. własn
nie płynię zależy.

f. Płyn dopiero wamiankowany najeżony jest wodnisty
przezroczysty, koloru cytrynowego, na ogniu ucinający się a
niejednolity gdy błona pochłowa jąder, deorganizacji i
dnej nie ulega, b. niebezpiecznym bywa czerwony i b.
natny, co zależy od znacznego zadrżnienia błony pochłowej
jąder, u innych bywa kolor do exfolaty podobny i różna
ia w nim płatki z przymieszaną i zmienioną kwi pocho-
dząc, nareknie okazuje się czasem gęsty. Klejowaty do miodu
podobny, a to wskazuje na zależy od przetrwania błony pochłowej

g. Tunica vaginalis w początkach choroby jest zwykle cienka
i przezroczysta, latwa do przekucia. Ta i cieli hydrops trwa
in,

5
ci z od dawnego czasu, albo iści ią poprzedza zapalenie
chroniczne błony pochwowej iądra, błona ta, przedstawiła
znaczną grubość i twardość nawet do chrząstki iść abli-
zona, o stanie tym ostatnim domyślamy się p. nieprzerzo-
cayton, twardość, elastyczność, b. znaczny opór uciskającej go
ręce i prawniacy. Po zmeknięciu tej błony trójgranicem i po
wypróżnieniu wodnistości, niekiedy nieprzerzycaytey, krowca
zafarbowanej, nie opada błona pochwowa, ale słana iądru
mchulactwem skorupy elastycznej, prawie powietrzem wypełnio-
ney. Do tej degeneracji błony pochwowej w subitany, w
włóknisto-chrząstkową, przystąpiła się przegrzędzenie ięj w mi-
scach, albo ewakuacja przenikająca niczła per mem-
branam albugineam aż do subitany iądra, a nadto nie
które munda przechodzą w zwapnienie. Tutaj należą
różne zmiany bł. pochwowej iądra co do kształtu i tak:
niekiedy tworzą formu. dwa worki komunikujące
z sobą i z k. klenyżką, a to, z przyczyny zwichnięcia i zacię-
nięcia niejako w środku; u innych również bł. poch-
wowej znajdziemy nie różne przegrody, które i prawniacy to, że
choć się płyn z iedną tym sposobem utworzony komórki wy-
mieni, inne iednak mogą go i inne zatrzymać.

Je. to nie ięzy iądru to w początku choroby, osobliwie gdy
ta nie iść skomplikowana, niewiele bydy zdrowe i ięz emi-
ny tak co do obietnicy i zła organizacji. Wydarza się ięz
na b.

naś stwarzenie ciała skrofutiane. Jufitigane a niekiedy skrowate x wodna puchlina ciała, potężone, a wtedy ostatnia ta choroba jest rychłe skutkiem pierwej. Taki stan dopiero wtedy porannym byde może, gdy się woda nagromadza do błony pochowej ciała wypumi. -

i. Waine. b. sa kapłikaye choroby tej, a niezgotnicy x wodna puchlina smurka naciennego Hydrocele cystici - x kila pachwinowa, - x nabrzmieniem xyl smurka naciennego. Dłotki, wodna puchlina ciała oddalona jest od wodnej puchliny torbikowatej smurka naciennego latwa jest do rozczepiania, lea gdy się obiedwie xeyda, rozczepienie jest trudne, gdyż nabrzmienie jedno, winowu się nad nabrzmieniem smurka. Wzrostu komple: x kila pachwinowa, hydrocele smieru nie rychłe bywa w przedniej części kity, rzadko zaś xna leżoż go można w tyle kity. Gdy się hydrocele xna yduie przed kila, wtedy wydarza się czasem że pierwsza część ciała x kilem uciśniętą tylną część błony pochowej ciała formuie nieciasto nowy rodzaj kity, pokryty workiem kity rozproszony 2° błonka tunica vaginalis Dupuytren który obserwował C rany podobny przypadek widział u 2° chorob xacis mienienie tam, gdzie kila pierwotna, w następną przechodziła. -

Nadanie co do nabrzmienia xyl smurka naciennego, kom
 plikayaz

ślukawa, ta wmię jest rozpoliciu warina i niestruone do roz-
wornania. - O tego co poprzedziło wnień moina iak trudna
do rozwornania jest wodna puchlina iadra, a wintanna gdy
ta choroba z inną jest potaona. - -

Waina jest rzecia odróinie hydrocele od sarcocela do czego
należdniey następujące znaki: -

1° W hydrocele danc się czuci fluktuacja i twardoscia, w sk-
nie czuci moina tytko twardosi nierownie wiekna bez fluk-
tuacji. Znaki iednak ten nie zawsze ma miejsce, nierak
bowiem hydrocele co pewney powietrzona obietoni, albo z słow-
dzeniem blony pochewkowej iadra potaone, równa, pra-
wie twardosi przedstawia iak sarcocela.

2° Hydrocele jest gladsze, sarcocela zaś ma na sobie pin-
kta nieregularne, brygowate guzowate. -

3° Hydrocele jest przerowzyle, sarcocela zaś niecharnie za-
dny, przerowzylu, ten ten znak wieknie iedni plyn jest
nieprerowzylu, albo bl. puchw. iadra jest zgrubiala.

4° Sarcocela nowichrywy się do pewney obietoni, nie tyle
abliwa się do obruci bruchowej iak równey W hydrocele
gdyż to ostatnie wchodzi do wamego kanatu pachwinowego,
sarcocela zaś zostawia pierwien ustęp gdzie nurek naven-
ny moina namacać. -

5° Sarcocela ma nierownie wiekna cięhou iak hydrocele,
hydrocele tunice vaginalis powstaje nageciey bez iadny
widowney

widocznej przerywy, i rzadko tylko po skłuzawie, albo po moc-
nem i długotrwałem tarciu worka iadrowego; nieraz powstaje
u osób nayzdrowszych i nayexeritwiejszych, uważano jednak że
napastuje osoby podłe i takie kto kornie wiele iedrzył..
W odmiennym kształcie od wodnej ruchliny iadra, prokaruse'
się hydrocele tunica vaginalis u dzieci nowonarodzonych i u tych
u których iadro przykryte jest przedłużeniem błony brzusnej, for-
mującem worek z iamą błony brzusnej komunikującą, a ta-
ka wodna ruchlina, zowie się hydrocele congenita. Wzrost
nie tego wodzian ma kształt podługowaty a staje się - $v +$ wiel-
kie twardzie - $v +$ wypięzione, z czego iad chory leży lub stoi.
Jadro obojętne do kota wodnistego, nie porwała się tutaj na-
macać ale można p. dotykanie wysledzić smutek nasien-
ny w tylną i nieco górnej części nadbramienia. Uciskanie
to nadbramienia zmniejsza się stopniami a nawet i całkiem
niknie gdy wodnistota stanowiąca go wstępuje do brzucha.
Leczenie stowr. w górnej części brzucha nasydnicą się ro-
wiący komunikującą pomiędzy błoną iamy brzusnej jest
b. zwężony, wtedy zważnego b. potrzeba uiszkania i p. długi-
cas wywierania go, aby zmniejszono ciśnienie i zżyznił.
Tak samo sprawnie także p. Schrögera, powien kiemuch
i zmiany wnie w kształcie rzy worka iadrowego napelnio-
nego. Taylerius opisał tę chorobę Biquerie Chirurg w Tulu-
zie. P. Schrögera pomiędzy δ nowonarodzeniemi dziećmi

plu męskiej ied przynajmniej iedno krę ię w większym lub
mniejszym ma stopniu. Jeżeli się przeciąga dłużej nad miesiące
po urodzeniu, pozostaje wtedy p cały wiek dżienny, młodzienny
a nawet i dłużej. U iednych przychodzi nabraniemie przedko
do znaney objętości, u innych zaś wrata b. powoli. Niepr-
wno dotąd czy wodnistoci tego rodzaju pochodzi pierwsiotkowo
z iamy błony brzusney, czy też nagromadza się przez ccha-
lany samego processus vaginalis peritoniei.

Do niezgodnych gatunków tego rodzaju wodney puchliny
należą następujące p Schrögera opisane.

1° Pomimo nagromadzenia się wodnistoci do processus vaginalis peri-
toniei, przedurzenie to błony brzusney, może być od dołu xroste
z błoną pochewkową iądria nie komunikując tak, że ta ostatnia
nie w sobie wodnistoci zawierać nie będzie, laka hydrocele
ma podobieństwo do hydrocele cystici funiculi spermatici ale
różni się tem, że w ostatniej wodnistoci niema iadny z iamy
błony brzusney komunikacji ale p Schrögera może się za-
mieniać w hydrocele funiculi spermatici, jeżeli powstanie ero-
zjiemii końca kanatowi pachwinowemu odpowiadającego.

2° U człowieka po uformowaniu się wodney puchliny in processus
vaginali, górna część tego przedurzenia, może się znowu skoto iia-
ny brzusney, iedną zaś może pozostać niezmięta napię-
tą wodnistocią.

3° Niektóre wodnistoci niernagodne się bezprzerwie in processu
vaginali,

ma ... w ... kę tę stanowią, które choro-
ba ta przedstawia symptomata:

1° Woda brzuszna jest stanowiąca, zajmująca całkowicie górna tył-
ko i część środkową a wznosiła się w części swojej dolnej,
wtedy kształt nabrzmienia jest z początku stożkowaty z pod-
stawą ku obrzeżu brzochni wykirowaną. Później zaś w mia-
rę niewiększenia się ilości płynu, górna część nabrzmienia tego
stała się stosunkowo cieńszą i okrągłą, w części górnej, można
zauważyć twardość elastyczną bez fluktuacji, gdy kładzie formułą
kłę albo twardość ciastowatą, gdy kłę tę tworzy siatka.
W części zaś dolnej, twardość elastyczna mniej znaczną, nie-
kiedy z fluktuacją, pojawia się. To ogrodnictwo kłę, poroż-
ni zawsze w dole nabrzmienia, kręgo ani za kładzie ani za-
kładzie brzości nie można, bo nie ma zwężenia z obrzeżem brucho-
wą, a dają się z miejsca na miejsce przesuwać.

2° Gdy brzuch kłę stanowiący zajmująca cały worek i cen-
tra i wznosiła obłą, wtedy kształt nabrzmienia jest
owalny, wznosiła zaś rozciąga się w poprzek. Elastyczność wła-
ściwa kłemu kładkowemu bywa łatwą mata z obecną wznosi-
łością, a fluktuacja w niektórych tylko punktach wysle-
dzeń się prowadzi.

3° Hydrocysta latwież kładzie z wznoszą w górnej części wore-
ka, miała tylko część kładki i siatki w sobie mieć, mata
się wznosiła do punktu nieporównywalnego z kładką.

6*

4° Tę samo można powiedzieć o przypadku tym gdzie kila przy-
taczająca się do puchliny granic kan: pachwinowego nieprzesła.
Wśród więc tych ostatnich przypadkachomyślać się można
tylko o komplikacji wodnej puchliny x kila y pełnou woko-
liu kan: pachwinowego, tudzież y trudnou iakiej doznać
przeprowadzenie wodnistou do brucha, dopoki kila odprona-
drona nie będzie. -

Przepowiedzenie Hydrocele tunica vaginalis w ogólnou nie jest
choroba niebezpieczna, więcej tylko nabrzmienia tego i obciąż-
iego przymuszająca chorego do noszenia ciągłe suspensorii stając się
uciążliwą, a prócz tego y tarcie na iacie hydrocele jest wy-
stawione, powstaje nieraz w skórze worka iądrowego owrzodze-
nie, rozszerzenie się zaś tumoru do pewnej obciąż-
to że się pokrywa skóra worka iądrowego, stonach mexika-
ty niczako schowany, nie jest zdolny do wykonywania wła-
ściwych funkcji, dla tego też wkrótce chory chce się iak
najwędrejsz tej choroby pozbyć. -

Leczenie tej choroby albo jest utrzymujące curatio aliativa albo
gruntowne c: radicalis 1st raziej na wygnieszeniu od ciem-
do ciem. nagromadzonej wodnistou zapomnia. trojgarana y
lancetu i może być także bez obawy złego skutku wy-
konane. Oprócz ulgi tym sposobem sprawionej i te inne
mamy korzyść że bezpośrednio po operacji stan iadra i stan
blony pochewkowej iadra i latowania. Wskaz. następnie się da-
kila

króć to wiadomo iść b. ważną przed rozpoczęciem kuracji
razychalnej. Co się tej ostatniej tyczy, niekiedy lubo b. rzadko
uskutecznia ją sama natura, niezgody i owb. młodych.

Sztuka ugiwa do tego albo zewnętrznym środkiem, równie
iż i wewnętrznym takich, króćby działanie nacisku absorbuja-
cych powiększyły, albo też ugiwały i jakimkolwiek sposobem mo-
cne zapalenie błony pochewkowej iądrowi powagując za sobą
zrosnienie się ścian onęj a tem samym powolnemu nagroma-
dzeniu się woźnistów zapobiegają. Heat [kit] zważając że hy-
drocele tunica vaginalis niekiedy czasem pro uderzeniu onęj, po pod-
wiązaniu, po odbytych gorączce, ustępował to samo sprawić p okła-
danie tumora 3 razy dziennie plotnem namoczonem w płynie
xtoronym z 3jj octu winnego tyleż spirytusu winnego i soli
ammoniacalnej 3j; Gregor zaleca iako b. skuteczne fumigacye
z Cynobru - inni zalecają fumigacye z octu winnego, z okła-
daniami P^{dr} Gularda z zadaniami wewnętrznych lekarstw purgu-
jących. Morandowi udało się po kilku razy rozpuścić hydro-
cele p fontanelle na worku iądrowym. Douglas otrzymał
ten skutek po zrobieniu fontaneli w bliskości pachwin. Cza-
sem można usunąć hydrocele tunica vaginalis p lekarstwa
womity ugiwujące, albo preparatami merkurja. Nar-
rensi Richter radzi ugiwać zewnętrznie tartarum stibiatum.
Wszystkie jednak dopiero wymienione środki w w^{sk}uś lubie
przypadków nieskuteczne, a nadto niektóre z nich drażnią

78 inowat. wódek ióciowy iócianna, naprzed ów. za roztoczenie w.
ry i owrócenie.

Wódek białej ióciowej leżenie Krógi iócianna Kinder-Wood. Inow.

On on za iócioli po olwaruie tumoru lancetom uórtkem i re
wypuszczeniu plynna, ióciowej wódekhami may damuch blony
wódekhami ióciowa, za pomoca re. On inowat. wódekhami
przy oratrywaniu rotem ióci may inowat. wódekhami, rotem
tylko lekko zapalenie, for ióciowa ab. orbucie i wódekhami
wódekhami normalnego wódekhami ióciowa ióciowa uóciowa ióciowa
xóciowa ióciowa bl. wódekhami ióciowa.

Takholwick białej inowat. wódekhami ióciowa, wódekhami ióciowa
giego ióciowa, may on. On inowat. wódekhami ióciowa
wódekhami ióciowa takiego wódekhami ióciowa wódekhami ióciowa
wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
inowat. wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
nie wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
lex ióciowa ióciowa do blony wódekhami ióciowa ióciowa
ióciowa, wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
Tak i wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
wódekhami ióciowa, ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
ióciowa, ióciowa, ióciowa, ióciowa, ióciowa, ióciowa, ióciowa
Chirurgia praktyczna: -

Wódekhami ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa ióciowa
Gay-De-Chauliac ióciowa, a ióciowa
ióciowa

74.
urzymuje on to i w Anglii. Polaci antyknie nie w tym
 celu, aby zrobić otwór w powłoki zewnętrznej wielkości pięt-
 na a u ludzi zapalenia błony podkrawężnika i jądra, wyprowadzić
 i ten otwór i powłoka będą przekłute; niekiedy ścinają
 most ten usunie się również i tak antykowaniem zewnętrzne we
 wskazywać to się także przykurczeniu, że z pomiędzy wyrost-
 ków mostów łazienia niekiedy wodę rozpuszczając się
 we Francji, również dla tego że operacja tego rodzaju jest
 o. mrota, łatwa i niekiedy niebezpieczna, i dlatego i p. to że p. nia-
 można przyjąć i zapalenie powłoki, we wszystkich
 punktach błony serwatkowej najodleglejszych, tudzież
 że wykonaniu metody tej nietowarzyszą wielkie bóle, i
 że niepowiaga żadnych złych następstw i jeżeli się nie uda,
 i że operacja po woli może wybudzić w błonie pochewko-
 wej jądra, mniejszy lub większy stopień zapalenia, co
 sławiając płyn do wstrzykiwania, ^{użyty} i czas dłuższy i krót-
 szy, tudzież robimy go - v + drążniącym. Dupuytren uży-
 wa do tego wina czerwonego wygotowanego wprzód z 3/4 roży
 czerwonej a do czego dodać się jeszcze spirytusu winnego
 lub kamforowego; robi on czas wstrzykiwania co 2 godziny
 i za każdą razą zatrzymuje p. 3 minuty płyn w trzy
 kmiety. Ostrożność wielkiej wagi kręć przypominać to-
 łay nie trzeba jest, aby nerwa trojgłowa nie wleźmota
 się do tkanki komór, gdyż tym sposobem płyn tam dostaw-
 on, wpr.

się nie powiągnął by gangrenę worka jądrowego. W 3 lub 4^{dn} potem wstrząsaniu, powstaje nabrzmienie z wodnistą krową, zabarwioną wewnątrz błoną pochewkową jądra, tudzież od zapalenia tworów błon i otaczających, od tego więc momentu gdy się pokazuje znaczne nabrzmienie, poprzedzić musi trzeba formowanie spiryluowatych ciał zewnątrz używanych, a jeżeli tym plomata zapalenia wyjdą do wysokiego stopnia, należy się natenczas upuszczenie krwi, kataplasma rosmiskowa i t p. Leczenie takie w 3 u 4 tygodnie zupełnie się kończy, to jest: nabrzmienie się kończy a chory zostaje uleczonym. Jeżeli chory jest b. drażliwy wtedy Schröger radzi zamiast wstrząsania plynnych robić wdmuchiwanie powietrza do błony pochewkowej jądra. Zresztą metoda ta choć i jest w niektórych przypadkach i jest dobra, w innych bywa bezskuteczna, a mianowicie w tedy, gdy błona pochewkowa jądra jest p. przegrody na kilka oddzielnych komórek przedzielną, albo gdy ściany są znacznie zgrubiałe, wtedy więc metoda ta inicyj i exicyj pierwienia nie może być poprawna. To co się dotąd mówiło słonie się tylko do leczenia wodnej guzliny błony pochewkowej jądra, gdy to niekomunikuje z jamą błony otaczającej.

Leczenie tak zwanej hydrocele congenita wymaga szczególniej modyfikacji. Viguerie króć najpewniejszą chorobę tę uważa, lecząc ją za promień paraka takiego jaki się w kielbasach

pachwinowych uzięta a kręgi zakładał po przeprosnowaniu mę-
 nistom do brucha. Po niejakim czasie uzięta tego paska, na-
 tura sprawnie rozciągnie górny koniec processus vaginalis
 peritonei i tym sposobem uleczenie następuje; Schriöger za-
 leca również oprócz paska uzięć suspensorii namoczonego w occie
 winnym albo w płynie złożonym z octu winnego i soli am-
 moniackiej, jednak sposób ten nieraz nie udaje, a w ta-
 kim razie Desault radzi robić wstrzykiwania takie in hy-
 drocele tunica vaginalis zwyczajnym ^{sposobem} siłką tylko ostrożnie, i
 że w czasie wstrzykiwania cienki z pomocników górny koniec wor-
 ka powinien uiszkac około obrzeżki bruchowej. Dla przer-
 wania komunikacji pomiędzy workiem i błoną ciemną
 brzusną, a tem samem dla zapobieżenia aby się wstrzy-
 kiwany płyn do ciemnej brzusnej nie dostał; dlatego sa-
 myj przerywny po ukończeniu wstrzykiwania należy prze-
 bażać bandaż kilowy. Zwrócić gdy Hydrocele congenite
 jest z gatunku tego krę Dupuytren opisuje tj. gdy wdro-
 znać się w brucha w kanale pachwinowym, niebawem po-
 jana p Viguerie nie tylko jest bezskuteczna, ale nawet nie-
 beznieczne skutki przyczynić może. W takim razie skara-
 ty się składować, że napiecie zimne, krę kurczenie się ca-
 ły choroba zaistej graniczą, międzykrogi na tumor arli-
 kowane powiększając absorbują płyn krę to dno wrodzi-
 wej wodnej puchliny działając nie uiszkając i

i porażała ją nie spuszczając jej do worka jądrowego. Wrazie tem pęknięcie wodny puchliny jądra wywołującej i kilka czasu potrzebne leżenie z tem iakiego wymaga kile.

3^{ia} Rodzaj puchliny wodny części jądra i morek jądrowy iła częściowych jest wodna puchlina torcikowa hydrocele cystica wydana nie o. rzadko gdyż: p. Richeranda liczył oś chorejących na hydrocele cystica, ma nie o. leżący oś chorejących na hydrocele tunica vaginalis iak 1 do 200. Jeżeli wodna puchlina ta zajmie samych nasion, wtedy w ich samych nasionach go uformowane nabrzmienie wodniste, od jądra rozciągające się do brzochni i nawet p. obracając brzochnię przechodzi, w dolny części kręgo można namacać jądro. Gdy nie kilka reakcji podobnych znajdując, wtedy fluktuacja mniej jest wyraźna, a całe nabrzmienie iakby kilka wleślościuami było przedzielone. Tumory tego rodzaju mogą być łatwo wzięte albo za kile, albo za jądra nadciężowe. Opisując, różnicę nie się kazeł nieprzebiegać ich, od obydwóch zaś różnicę nie przeobrażając i fluktuacją, niektóre hydrocele cystica zajmują jądro, a wtedy wodnistą zbiera nie po pod błoną tunica albuginea pochodzi to prawie zawsze z zmiany w organizacji jądra samego a szczególnie z skłera. Tętny także należą tumory w reakcyjne jądra wypełnione kielasami kręgiem p. Dupuytrona obserwowane, w wielu przypadkach trwając do

rozróżnienia od hydroscele tunica vaginalis, a za skutkiem zaś
onych wydalania płynu b. przezornymy odmienny od płynu w hy-
droscele tunica vagi znajdującemu się, ale odróżnić tutaj trzeba
od tumorów dopiero opisanych, tumory napelnione miazgi melli-
ceris również iak i tubercula scrophulosa itp. skutki zapo-
lenia chronicznego jądra. -

Leżenie tego rodzaju wodnej puchliny zajmującej worek
nasienny albo jest ulgynające albo radykalne 1ste zabieg na
wypuszczeniu wodnistoci trojgranicem, co jednak wtedy nie u-
daje, gdy jest ieden worek wodnistoci napelniony. Co się
zaś tyczy leczenia radykalnego, zdaje się że wyjęcie tyl-
ko worka w zawłoka z koryzią tutaj wryte być mogą.
Wstrzykiwania zaś zdaniem wielu Chirurgów nie zawsze sa
pewne i bezpieczne. Puchlina worekowa jądra samego wy-
maga auytke. kastracyi, albo ieli tej operacyi przedzie-
wazni niechcimy, moina tylko od czasu do czasu wypro-
wadzić wodnistoi nagromadzoną trojgranicem dla sprawnie-
nia ulgi choremu? -

Spina bifida v. hydrorachitis.

Pod tem nazwiskiem rozumimy chorobę dzieci nowonarodzonych
charakteryzującą się nabrzmieniem miękkim, przezornym
niebolemem. Wydarza się najprościej na kręgiach lędwie-
wych, osobliwie w miejscu tem, gdzie się kręgi lędwie-
we łączą z kręgiem krzyżowym; niekiedy zaś na kręgiach grzbi-
towych

4. łonych, szarych lub na końcach kupionych. Nabrzmienie to sta-
ie się wielkie i b. uporczywe, wtedy gdy dziecko w przytyciu pionowej
zostawiać będzie; zmniejsza się i nabiera więcej miękkości, gdy
dziecko leży na brzuchu, skóra pokrywająca go jest b. cienka
i przy dotyku można w nim wyśledzić fluktuację, a mocniej-
sze nieco uciskanie, dozwala czuć szparę podłużną wyrost-
ku krzyżowego kręgowi zajmującą. Dzieci nie zdają się do-
wiedzieć żadnych cierpień, niekiedy doznają sparalizowania
całkowitą dolnych, wodnistą w temonie zawarta podobna jest
do serwatki, mniej gęsta od białka jaja, i uina się na ogniu,
pozbawia bryła przezroczysta, niekiedy mętna lub brwna
nieco zafarbowana. Zamknięta ona jest w pewnym odra-
in woreczka i przedłużenie dużej matki krwi się w kana-
le kręgowym znajduje, a woreczek ten zwykły bywać można
spójny ze skórą. Spina bifida potoczna jest częstą cho-
robą ~~hydrocephalus~~ zwana, przytaczają nawet Chirur-
gowie przypadki, że głowa dziecka na wodną puszkę
chorującego, znaczenie się zmniejszała, gdy przypadkiem
nabrzmienie na kręgosłupie pękło i gdy wodnistą z nie-
go wypłynęła. W takim razie zapewne wodnistą znajdu-
jąca się w komórkach bocznych mózgu i trzeciej, dosta-
ła się do komórki 4^{ty} przez aqueductum Sylvii a przez
wąwóz calamus scriptorius uformowała sobie drogę
do Kanalu kręgowego.

Spina

Spina bifida, ukończona nie pospolicie śmiercią, przedziw-
 ny następstwa; wielu tego rodzaju umiera, a nawet
 w ^{przypadkach} mieniącach, rzadko dochodzą do lat 3^{ch} a ieden jest tyl-
 ko przykład ogłoszony p Warnera że chory żył p lat 20. Wiel-
 kie środki do leczenia tej choroby okazały się bezskuteczne,
 przedsięwzięte zaś stworzenie tumoru środkami kaustycznymi
 i narkotycznym ostrzem np lancetem i wypuszczenie wodnistosci
 w nim zawartej, przyspieszało nawet koniec fatalny. Na
 uwagę tutaj jednak zasługują uciskanie stopniami tumo-
 ru bandażem, dopóty dopóki zmniejszała się, coarby nie
 pozwoliła się na koniec doprowadzić do kanatu kręgosłupa, tu-
 daż wypuszczenie humoru wodnisteo za pomocą ułtucia igła.
 Obadwa te sposoby użyte były d. pomysłnie p Art. Coopera
 gdzie ieden z chorych tą metoda traktowany doszedł do lat 3^{ch}
 nabrzmienie jego do tego stopnia zmniejszyło się że zupeł-
 nie do kanatu kręgowego doprowadzić się dało, lecz po odcięciu
 bandażu występowało napowrót w postaci guza, wielkości
 połowic pomarańczy wyrównującego; wladze umysłowe
 tego chłopca utrzymywały się d. dobrze. Drugi pacjent
 ulczony był radykalnie w skutek użycia metody 2^{giej}
 tj. p ułtucie igła, w przebiegu kilkunastu miesięcy tak,
 że potem nie porostło nic więcej jak tylko obwieszona skór-
 ny w miejscu tem gdzie się tumor znajdował, niewiadomo
 iednak co się potem z temi dziećmi stało. Niekiedy
 (rodzą

wodzą się dzieci z chorobą, do dopiero opisaną na głowie, to jest: w miejscu takim gdzie się ołówek przecin naturalny i kłosa wąski, anagidnie, tumor ten widzieć można w kształcie worka z rozszerzoną głową uformowany, napęczniały wodnisty i pokryty skórą. Natura i lezenie tego tumoru podobna jest jak in *guinea* bę. *guinea*. Czynnych wodnych pęchlinach głowy, piersi, brzucha, worka sercowego, będrze mowa cieżka, w Terapii cieżkiej, w Chirurgii praktycznej.

O ciatach obcych, uformowanych p zgrzeszenie się płynów zwierzęcych

O kamieniach urynowych.

Kim do kamieni przystąpimy, powiemy wprzód o składzie chemicznym uryny. *Dr Berzelius* 1000 części uryny naturalnej zawiera w sobie części zwierzęcych 48, 56. części alkalicznych i ziemnych 18, 44 narazie wody 933.

Pomiędzy częściami zwierzęcymi znajdują się: Substancje tłuszczone zwanej 30, 50. Kwasy urynowego t. Kwasy mlecznego, Mleczanu ammonii i substancje zwierzęcych od nich miódzobnych 17, 14, Sólure 0, 32.

Pomiędzy solami ziemnymi i alkalicznymi są następujące:

Siarżanu potażu 3, 71. Siarżanu sodu 3, 16. Solanu sodu 4, 45. Solanu ammonii 1, 50. fosforanu sodu 2, 94. fosforanu ammonii 1, 65. fosforanu ziemnego i kwaska fluoranu wapna t. Kwasu mion kę

Kręmiętki c. os.

W stanie nie normalnym znajduje się oprócz tego wiele białka, materia włóknista, kulki krwi czerwone, kwas saletrany, różne kwasy utworzone z kwasu urynowego, kwas moczowy, kwas benasowy, kwas węglowy, niedokwas azotyowy, niedokwas cystyczny, cukru, iole i ropy. Najobficiej więc są w krew w wodzie rozpuszczone stanowią, są z substancji zwierzęcych złożone.

Uryny krystalizuje w pryzmatach bez koloru, łatwo się w wodzie rozpuszcza, zbliża się więcej do alkali niż do kwasów, wyśledzić się może za pomocą kwasu saletranego, który formuje się z nim krystalizuje nie łatwo rozpuszczalne w wodzie. Jeżeli substancja ta okazuje się w urynie w znaczniejszej ilości niż w stanie normalnym, wtedy stanowi temu towarzyszącą symptomatę takie jak w chorobie diabetes mellitus.

Kwas urynowy nie znajduje się w urynie w stanie wolnym bo potrzebuje 1729 części wody do rozpuszczenia, ale jak utrzymuje Prout że ten protazony jest z ammonią i krę to kombinacji iakkolwiek że najłatwiej na octowy przeczuć go. Urynian ammonii wraz z forforanem ammonii kwasnym nie daje urynie własności czerwienienia koloru niebieskich roślinnych.

Kwas purpurowy acide pourpurique. Jest koloru żółtawego z ammonią formuje sol purpurową jest tylko amianą.

87
pierwsza. K^{to} urynowego iakto można characi trokniecia k^{to} ury-
nowy p^o k^{to} saletrony i dodając ammonii opada uryniau Am-
monii, k^{to} jest miazki w postaci proszku xółtego z ożmowa-
nego. Składa się powiekszony czerwi z uryniau ammonii za-
farbowanego materia koloru ciemnego uryny z purpuranem am-
monii, k^{to} purpurony z tego względu że przypitowany z uryny
z iakimkolwiek kwasem ugranicie piasek urynowy albo daje
powód do kamieni urynowych, Uryna w k^{to} nie wiele kwa-
u wolnego znajduje ma kolor ciemny. -

Kwas szczawowy przypadkowo w urynie znajdujący się a more
iak inni myśle zamiast k^{to} urynowego w nerkach formujący
się, a more. Dostać się zółtaka, wtedy gdy kto urywa w obfite
kwasów roślinnych z potraw i zawierających, daje często po-
wód do kamieni składających się z szczawianów wapna. -

Miedokwas zawierający tak zwany p^o Marceta że k^{to} sale-
trony zamienia go w materia xółta, b. rzadko się wydarza
i daje powód do wtłuszczenia kamieni.

Miedokwas zawierający również rzadko wydarza się w urynie.
Stażka k^{to} w naci z rzadkich przypadkach, bywa rozpusz-
czona w urynie, użycia że ta za ogrzaniem staje się
mleczną, i białą. Uryna tego rodzaju bywa zwykle biała
i z k^{to} urynowego powiekszony czerwi ożmowa, a chory k^{to}
także użycie czerwi na puszkę wodna, albo domnie-
sygnowa podobnych iak w chorobie diabetes. -

Cukier

Cukier znajduje się tylko w urynie diabetyków. Uryna taka jest
 biała, odoru podobnego nieco do serwatki, uciwną gat. 1805 do 1830
 pierwiastki znajdujące się w stanie normalnym są u niej nieco
 w znacznym ilosci rozpuszczone.

Kwas siarkowy tak jak H_2S solny i solany, siarkany nie ada-
 je się nigdy, przykładać do zmian chorobowych uryny.

Kwas fosforowy zaś fosforany są b. ważne z tego względu w pa-
 tologii. H_3P fosforowy w urynie zdrowej jest potasowy i potasowy,
 sodowy i amonowy, a proca tego z wapnem i magnezem i to w sta-
 nie soli przekwaszonych; jeżeli więc magnez i wapno w wię-
 kszej ilości niż zwyczajnie, w nerkach wydzielane, jeżeli
 do tego i amonowa tworzy się obficie, a kwasu fosforowa-
 nego mniej, nietylko nie tworzy fosforanów aleby natężyło,
 w tedy powstaje piasek albo kamienie składające się ponie-
 kąd z fosforanów ziemnych, trudno b. rozpuszczalne
 w wodzie. Porównyując skład chemiczny krwi ze składem
 uryny pokazuje się, że utlenienie (oxidatio) jest istotne z naj-
 głównych funkcji nerek. Siarka i fosfor we krwi
 w stanie wolnym znajdujące się, w nerkach dopiero na H_2S
 siarkowy i fosforowy zamieniają się, a nadto też i kwas
 urynowy tworzy się z materji zwierzęcej. W stanie choro-
 bowym to utlenienie może być na barzo wysokim sto-
 nie. Molekuli nietylko nie tylko bratko, cukier, al-
 kali i ziemie nie oddzielają,

Opis

O piasku, żwirze i kamieniach urynowych..

1° Piasek albo osiada niekryształowy, w urynie i składa się albo z urynianu ammonii, wapna i węgla, zafarbowanego materią kolorującą uryny, albo zafarbowanego purpuranami tychże samych kwasów i wtedy jest czerwony; albo 2° składa się z fosforanu wapna i fosforanu potrójnego ammonii i magnesy i wtedy bywa biały. -

2° Żwir albo wiać z kamieni drobnych kryształowych złożeń powstać: -

a Z kwasu urynowego, prawie czystego. -

b Z fosforanu potrójnego wapna i magnesy.

c Z urynianu wapna. -

Żwir 1° gatunku jest najpospolitszy, tj. ma on kolor czerwony; żwir 2° gatunku jest biały; ostatniego zaś gatunku żwir przedstawia kolor zielony i czarny.

3° Kamienie urynowych najpospolitszych wydziałających się można nazwać czterech rodzajów:

1° W których skład niezgodnie wchodzi kwas urynowy.

2° Złozone z urynianu wapna. -

3° Złozone z niedokwasu cystycznego. -

4° Kamienie złozone z różnych fosforanów. -

Rodzaj I tu należy następujące gatunki:

1° Kamienie złozone z samego kwasu urynowego; te są brunatne i brunatno czarne i takie, niekiedy kolory mahoniowy.

253.

monionowego, gładkie nieco brodawkowate, utworzone z war-
stw koncentrycznych siłami piaskowego, wystawione na ogień
czernieją i pada im zostawiając nieco popiołu białego, roz-
puszczalne w potasie kaustycznym. Rozpuszczone ich w kwasie
sulfurkowym wyparowana do suchości daje istotę koloru
rozowego z karmelowego.

2° Kamienie szkiełone z użyciem amoniaku; są one szare
gładkie z brodawkowatą, uformowane takimi z warstw
koncentrycznych, odłam ziemny, są szkiełone i zwykle
małe, rozgrzane z potasem wydają mocny zapach amoni-
aku. Charaktery są jak poprzedzających. —

Rodzaj II^{ty} Kamienie utworzone z siarczanem wapna
albo zwane kamienie morskowe mają kolor ciemno-
brunatny, powierzchnia ich jest szorstka podobna do
masy, odłam i utworzenie wewnętrzne jest po części
brodawkowate, wielkość mierna, wystawione na ogień na-
dają im się i traca: K^{ty} siarczanowy.

Rodzaj III^{ty} Szkiełone z K^{ty} cytrynianego samego; są
koloru szarego, gładkie, nie szkiełone z warstw koncentrycz-
nych, odłam szkiełony w małych kawałkach, są również
na pół przezroczyste, wielkość mierna, na ogniu wydają
zapach właściwy, kwasy i alkalia rozpuszczają je z łatwością.

Rodzaj IV^{ty} ma następujące gatunki:

1° Kamienie szkiełone z fosforanem wapna, blado brunatne

(395)

na powierzchni b gładkie utworzone z warstw koncentrycznych promieniste linie na sobie przedstawiają, nie topią się na ogniu rozpuszczają się łatwo w kwasie solnym. -

2° Kam: złożony z fosforanu wapnia ze zbytkiem kwasu p Waltera opisane; niektórzy np Cheliusz wątpi o ich bytności, b łatwo rozpuszczają się w wodzie. -

3° Kam: złożony z fosforanu potrójnego Magnety i ammonii są białe nierówne krucho na ogniu trudno się topią i wydają zapach ammonii, w kwasie rozpuszczają się łatwo. -

4° Kam: z fosforanu wapnia i ammonii także p Waltera opisane. -

5° Kam: utworzone z zmieszanie fosforanu wapnia z fosforanem potrójnym magnety i ammonii, albo innych kamieni, dające się topić. Są białe i krucho, wydają się ciepło. Czasem dochodzą do znacznej ścieżki, na ogniu łatwo się topią, w kwasach rozpuszczalne. -

Do wymienionych tu kamieni można przyłączyć inne następujące gatunki, jako osobny rodzaj stanowiące: -

6° Kam: złożony z warstw rozmaitych, najczystszy sądro bywa z kwasu urynowego z szczawianem wapnia, a warstwą promienistą z materią tych kamieni, które się łatwo topią. Czasem składa się one z warstw wszystkich trzech tych substancji tj. k^o urynowego szczawianowego i fosforanów, wydają się ciepło i dochodzą do znacznej ścieżki. -

2° Do tego także widzieliśmy odnień nalczy kamienie mierzane, pow-
stające z pomierania tych nazywanych galunków, wyżej opisa-
nych, nazywanych zaś z urynianu ammonii i różnych fosfora-
nów; rzadko są blaszkowate, bywaia żbity mierznej wsi wy-
darsza nie doryć cresto. —

3° Kam: z węglanu wapna b. rzadko wydarsza; c. nie białe i kruche.

4° Kam: słone i niedokwamu cystalicznego z którego dopiero
ciężko widzieliśmy, opisał go Marselle. —

5° Kam: tak zwane włókniście utworzone zapienne p. c. c. c.
włókniście żółte, opisał je także Marselle, są białe i rzadkie. —

6° Kam: w krótkich składach wchodzi i elazo. —

7° Kam: maiaze w sobie zawierają ammonii Brougnatellie
widzieliśmy raz tego gatunku kamień z matych cząstek z sobą
związanych słone, koloru szarego, odmi. szarego, lekkie, twar-
de, opisał wspomnianych pierwsiachów fosforan wapna i
sulfuran w sobie maiaze. —

8° Kam: prostokątne, w gruciole prostata się tworzące, małe
okrągłe brunatne, słone i fosforanu wapna zafarbowane
go ciężej prostoty. —

Pomiedzy 823 kamieni o których wspomina Pravot w dziele
swoim było kamieni z K^u uynowego 294, z sulfuranu
wapna 113, z niedokwamu cystalicznego 3, z fosforanów 202, K^u
nonaristowych 186, narenie zmiennych 25. —

Kamienie z K^u uynowego słone, szare i proste 13 K^u

93. mieni urynowych, do czego dodawany i to ze sadra innych gatunków kamieni są z tegoż substancji złożone, przechowywane jak ważnym iest k^{wa} urynowy w chorobie o kręgu miedzi. Kamienie z k^{wa} urynowego złożone, tym mniej są czerwone im więcej mają amoniaku i fosforanu wapna.

Kam. z miazgi wapna $\frac{1}{4}$ blisko stanowią kamieni urynowych - Pomiędzy 274 kamieniami tylko jeden widziano z niedokładną czystością.

Kam.: z fosforanów wynosi $\frac{1}{4}$ kamieni urynowych, pomiędzy temi połowa iest z fosforanów mieszanych. Lecz wielka liczba kamieni, pokazujących równocześnie fosforany, zawiera wewnątrz iadło calkiem inne; kamienie zaś o kręgu tutaj była mowa powierzone były rozbieraniu.

Pomiędzy najczystszy kamieniami, równowartości, trzy było takie ze warstwa urynowa pokryta była fosforanem lub warstwami miazgi wapna.

O skłonności do tworzenia się kamieni z kwasu urynowego.

Skłonność do tworzenia się kamieni z k^{wa} urynowego, wynika z obfitości tego kwasu w urynie, w postaci urynianu amoniaku, tądzie i obecności w urynie iadła innego k^{wa} tądże rozkład tej soli uskutecznia, te dwa warunki są konieczne potrzebne, a częściej jeszcze może skłonność ta wynikać z osłabieniem skłonności tej z k^{wa} wolnego rozkładającego urynian amoniaku.

Przygotowanie
5, 5

Przyczynami powstowemi są: 1° brak w nich 2° niedzielenie
 przyrządzonych lub umyślonych zmian po stronie, a brak ruchu
 w innym czasie 3° Wzrostko cokolwiek słabsze organizmu.

Do nad dyoty diety trzeba również zbytek pokarmów zwie-
 rzezych i kwasnych, iako też pokarmy mieszane. Toi sa-
 mo ugrania zmiana nagła godziny w krótki nie pokarmy
 brać zwykły, substancje ~~zwykłe~~ zwierzęce i chleb ciężki
 ale wyrobiony najwięcej się przyczynia do wyrobienia kwa-
 su urynowego, dając powód do utworzenia się większej
 ilości chlewu, niżeli go ekonomia zwierzęca potrzebować mo-
 że, lub nadaje mu własności takie, że nie jest zdolny
 do potrzeby tejże ekonomii. Natura bowiem porzyna go
 nie p. wskazywać nerki w krótki na kł. urynowy zamienio-
 ny bywa. Obecność k^{su} wolnego w urynie, ugranie wase-
 gólniej nadmiernej potraw i napoiów kwasnych, wtedy bo-
 wiem k^{su} do zoladka wprowadzone, przechodzą do nerki nie
 uległszy zmianom albo małym albo średnim zmianom iako tego
 doświadczenia Hautschiffa Morichinigo i Wöllera dowodzą.

Dwa inne gatunki przyczyn nadmiernej ilości tworzenia
 zdają się niezgodnie ugraniac skłonności do powstania ka-
 mienu urynowych z ugraniem chlewu tego gatunku.

Symptomata. Skłonność do tworzenia się k^{su} urynowego
 okazuje się najlepiej z piasek z k^{su} urynowego strony, w
 nie wypróżniony osadzający się, w tym gdy się temperatura
 ciała

9⁵ iey. zmniejszaj. Proszek ten albo jest żółty, a czasem ony i czerwony.
Proszek żółty składa się powietrzny i węgla z ugniataniem aummo-
 nią zafarbowanego mat. kolorem żółtym, taki proszek wydawca
 się często w ugniecie u osób najdroższych.

Piaszek czerwonny składa się także powiększony czerwień z węg-
niem ammonii, ale do zafarbowania onego, oprócz mate-
ry kolorującej właściwej węgla przykłada się także pur-
puran ammonii i wody, obecnie purpuranów zwykłe sta-
nowią gorzarki, węgla taka bywa brunatna. C. G. taka by-
wa ^{istot} też do tytoni i małych uciążenia wątroby, -

Piasek różowy iak poprzedzający składa się, tylko z urymianu ammonii, z tą różnicą, że jest ogotowany z materji różowej choruiącej urymu, zafarbowany purpuranem ammonii; taki osad jest u osób na puchlinę choruiących i u gorączk trawiących.

Prote piasku formuje się także i zwier u owob skłonych
do formowania się kamieni urogonych, albo u drzew w krysz-
talach, te wtedy się z urogu precypituja, gdy urogna za-
miera. Kt. iaki wolny, kry zawiera się z ammonia, utrzyma-
jącą, kt. urogony w rozpuszczeniu, uprawia, że ten ostatni
prawie czysty w kryształach opada urogonych. Teżeli w ca-
ści tworzenia się zwieru, chory nie ma gorączki w tedy kry-
ształy kt. urogonego, są tylko materia kolorująca, zafarbo-
wane i zółte nie czerwone. Zwier również nigdy się nie po-
karmie. Ze zwierem zawiera się sympta następujące:

zle trawienie, kły w drogach pierwszych, suchota i płacenie
w gardle, uczucie nieprzyjemne w okolicy nerek, drżnienie
nie w pęcherzu i kanale moczowym, uryna mętna robiąca
osad w małej ilości C.G. wiekna niż zwyczajnie. Wśród
tych symptomów formuje się zwykle w nerwach kamień u-
rυνowy; po ustaniu fenomenów dopiero opisanych, obawia
jących się o ból nerek, niepokojonych, wzmity itp. Czasem
symptom towarzyszący formowaniu się urynu, ustacia nagle
a na ich miejsce powstaje paroxysm c. trytyrmu. Te sa-
symptom w ogólności, towarzyszące dyslexie tytyrmu były
skłonności formowania się kamieni urynowych.

Dla zmniejszenia tej skłonności, najsilniejsza rzecz
jest wystrzegać się nad w dyscie i unikać przegrzania
się wymienionych, do czego przystępujemy rozciąganiem ciała
niezgodności kłoni za pomocą flaneli, w celu pobudzenia
transpiracji skóry. Lecz i kłoni o uregulowanie wypro-
szenia stolca, może iść przekroczyć iść zacyzniającemu
się formomac zwinom. W wyższych stopniach gęty iść zwin
zaczyna oddzielić, uryne alkaliów z kłoni wglonym poka-
zanych, iść naprowadzając iść zwin, iść zwin, iść zwin
gradzając iść lekarniami stolec wyproszniającemu a zwin-
nię halometem. Zwin iść alkaliów iść p miedzi iść
zwin iść dymem iść zwin na organa trawienia zwin
Wetzlar iść zwin iść zwin iść zwin iść zwin.

inni

9) Sól i tęgą samą przyczyną zachodzi alka-
liów i kwasów roślinnych np. Crematartari - tartarum tartari-
salinum - tartarum boracatum - Sal Seigneti - Kali et natrium
acetikum - Kali et natrium citricum ludwici mnisze, pozostaje
i inne frakcja solę ta w sobie zawiera kwas, kwadrata 20 to
solę zamykając się w ciele w węglany alkaliczne i takie ta-
kie do użycia się dostają.

Kółka nerwicyczne, zgniatająca i ściągająca uformowanych
kamiem i nerwkach, wymaga wszędzie uszczelnienia krwi, ka
pieli czerpych, napojów łagodzących, kalamula, a potem wy
żywnienie lekarskie, przerywane być może, dodanie
do nich octu i winu. Wskazania wstrzymać się nie dają
długo komplikacji, astrylgerney. Leczenia miejscowe na
ręk długo czasu, ulgi, masaż, po wycięciu plastera z gal
banu na okolicy leżnioną, rozkładanego ludzkiego i wrobie
nie w tem miejscu zawieszki albo apertury. -

O formowaniu się kamieni z strącaniu wapna.

Suzawian naprawa b. rzeki, pociągami się w argnie w postaw
piasku albo zwinu nageciętych wsi formuła się z niego kamie
nie w norach, które potem spuszczamy się do jęchora, wzrostu
w nim nabieraia. Wierzymy, że z pownonia, iaku okolic
nowi przydania formowanie się tych kamieni, a to tem by
je znaydowano owby kamienie takie maiać zhad iwad zup
nie zdrowe. Prz. Wzrost formowania się kamieni arg
nionych.

38
nowych z szarawianu węgna. Istotnych jest pewna choroba ka-
kiegoś rodzaju nerek, w której K^o szarawiany zmienia się w cynowe.
go w niedkach wyrabiany bywa. Przeciwnego w tej mierze zda-
nia jest Obelius twierdzi on naopieczniony. Do prawdy że kwas
szarawiony w urynie kamienie tworze z szarawianu wapna
formuły, pochodzą z użytych pokarmów, które go w sobie zawier-
niają. Także wiele b. r. rośliny, roślinnych olejów za pokarm
używamy, maia d. szarawianu. Istot K^o szarawionego. Magran-
Die znalazł raz kamień d. szarawianu w^o z szarawianu wa-
pna u osoby która szarawianu sługa używała. W Anglii go-
rzyła miedza, nowszetnicysza jest od dyety roślinnej, miedzy
szarawianu jest proporcya kamieni z szarawianu wapna do kamie-
ni z K^o cynowego niż w krajach tych, gdzie pokarmy
roślinne więcej są w użyciu, iak to obserwowali Rapp
w Wiertembergu Walther w Bawaryi a Obelius w K^o S^o B^o
Badenskim; narzekie Wölln dowiódł tego z doświadczenia
że K^o szarawiony niezmieniony może przejść z żółcią do
uryny. Wydarzające się o. wesołe potażenie w kam: cyno-
wych szarawianu wapna z K^o cynowego czyli cynianu
ammonii. tłumaczy Obelius w ten sposób że uwolniony z so-
li wapniowych K^o fosforowy p. potażenie się K^o szarawionego
z wapnem, wchodzi potem w związek z ammonią, utrzymu-
je K^o cynowy w rozpuszczeniu. Z tego więc co poprzedziło wy-
szedł tu dla zapobieżenia uformowania się tych kamie-
ni

ni z użyciem wapna najwzniejsza jest rzecz unikac
potraw takich które w sobie kł. zawierają rancieria. —

O formowaniu się kamieni z niedokwasu cystycznego.

Okolicznosci sprzyjające formowaniu się rewiru i kamieni z nie-
dokwasu cystycznego, który może tylko iaką modyfikacyą jest u-
rynianu albo k^{su} urynowego iako w saletrorod obfitujący
jest całkiem nieznaną, co pochodzi z nadkoim okazywania się
onych; najprawdopodobniejsza rzecz do prawdy, że choroba nerki
jest tego iedyną przyczyną, a co owolima że przy formowa-
niu się tych kamieni, ani kwasy ani alkalia nie są wa-
rynie w ilości nienormalnej.

O skłonności do formowania się kamieni z fosforanów

2. Diaterie fosfatycznej.

Przyczyny zmniejszające z iednej strony wyrabianie kwasów p
norki, a powiększające z drugiej strony sekrecya piorniaszku
zwanego argnem ludzkiej wapna i magneryi, a tem samym
sprzyjające precipitowaniu soli fosforowych, iedynie tylko p
xylek k^{su} fosforowego w rozpuszczeniu utrzymywane, są al-
bo ogólne albo miejscowe. Do przyczyn ogólnych należą
poruszenie duszy miedle, boiawie niepokojny trudy i fa-
tygi, pokarmy iakie powiększające sekrecya uryny, tak zwa-
ne diuretika, alkalia w obfitości wzięte iłoni i inne ośla-
biające wplywy. Leci miedzy w te choroby wpadają nix do-
rośli i ogrywa u dzieci i u młodych z choroba skrofuleczna i
rachityczna,

rachityzana i z przerzuceniem wykształcenia ryst. kościatego. -
 Przyrazny migrowe wiekny i inne rdzia nie byci wagi, tami
 zas sa upadnienie na krzyż i stłuczenie kolumny pracirow-
 nej, tudziez wyzyska to, cokolwiek dlugociagle sprawnia zdrainie
 nie w kanale morzowym lub w pecherzu iako to: ciata obie
 do pecherza zaprowadzone, same kamienie iakiego kolwiek
 rodzaju norowu & dlugi czas, zonda albo swierka, zwie-
 nie kanatu morzowego. Dla tego iak iuz dawniej uwazano
 ciata obie prawie zawsze indurata, nie na wierzchu fosfo-
 ranem, a nie kwasem urynowym. -

Symptomata charakteryzujace dyatete fosfatyzana sa nastepu-
 iace: zle trawienie, wiatry, nudnosc, konstypacya i dyarya,
 stolec ciemny i kolore gliny, znaczne oslabienie iakiego w ko-
 lumnie pracirowej, twarz wybladla, a w koncu znaki niekt-
 re choroby dyabetycznej iako to: oslabienie wladz umyslonych
 zimno ciotkow dolnych, niezdolnosc do spolkowania itp. Ury-
 na jest zawsze blada i w wiekszej niz zwyklym odchodzi ilo-
 sci, ciekliwa, gut: moczowa nie wrzascie normalnym, zwykly
 formie sie w niej osad bialy praczony zlonny a fosfora-
 nu latwo sie rozkladajacego i wtedy wydobywa sie z niego
 ammonia, sprawnie odor nieczysty. W wiekszym stopniu tej
 choroby osad powstaje nie praczony ale stlada sie z krysta-
 lok utworzonych z fosforanu amoniu i magnezy wstojnego. -

Leczenie Najwazniejszym wskazaniem - Leczenie tej dyatety
 jest

iść umiarkowanie i mieleniu w całym organizmie, umiarkowanie sta-
 nu menormalnego w którym nie ma żadnej zmiany. Pierwszą wskaza-
 nia najlepiej czyni radę opium, które można do czasu
 niey przenieść być może dłużej. Po umiarkowaniu objawów pierwsz-
 opium, wymaga trzeba w celu usunięcia radę 2^{go} wskaza-
 nia, kwasów mineralnych chiny, ura ursi, preparatów relaxa-
 i t^p środków wzmacniających. Też kw. mineralne i medica-
 menty przepisania nie roślinne np. cytrynowy. Z lekarstw mę-
 szych należy tutaj Empul. de Galbano cum sapone przykładać
 do kolan, pacjentów ludzich relaxum i apertum.
 W ogólnym wystrzegaj się tutaj trzeba lekarstw purgujących,
 obojętnie drastycznych np. Kalomel w wielu pogorsza chorobę,
 iednakowoż a dzieci rhoeum przepisane b. korzystne być może,
 szkodliwe zaś są alkalia i lekarstwa ugnęjące. Do
 ważnych środków w tej chorobie należy przepisanie diety nie-
 której zachwalają, pokarmy zimne, więcej iednak trzeba u-
 miarować na to, aby były łatwe. co straszenia i rany stać nie
 plynne. Nadto wszelkimi sposobami trzeba nie starać przy-
 wrócić choroba spokojności umysłu, ruch ciała stowmy do
 sil chorego nie powinien być zaniedbany. Tu dowodzi wy-
 pada że w stanie pośrednim pomiędzy dyatetą fortitudo
 i tytudo, w leczeniu pewnie modyfikację czyni należy
 np. zamiast opium, które sprzyja formowaniu się k^o ugnę-
 go, lepiej przepisać estr: hyosiamis. -

102, 7

O formowaniu się kamieni urnowych w ogólności i
symptomatach tychże.

Aby się kamień urnowy uformował, potrzeba jest do tego oprócz usporobienia opisanego obecnie ciała albo zarodka kamienia w pęcherzu. Zarodek taki bywa kamieniem w nerkach nie tworzącym, do powstania kręgo, zdaje się być powodem zawsze choroby nerek, a przynajmniej, i idąc ich ucie, sprawiając to nie tu niedostatek jest wody do rozpuszczenia części stałych, które w tym czasie osadniają się krwi. Kamienie te najczęściej są złożone z K^m urnowego, rzadko kiedy ze zmieszaniem wapna i są najczęściej z niedotkniętym cystyranego. Niekiedy w środku onych jest K^s urnowy i powierzchniowo zmieszany wapna. Przytacza się także kamienie nerkowe z fosforanu złożone ale te należą prawie do osobliwych.

Kamienie nerkowe często p długi czas nieobawiają się, za innymi symptomami. Osobliwie gdy nie są zbyt wielkie, w porę czynnym raczej sprawiają, ból mniejszy lub większy w chodząc nerek, który się powiększa gdy choroby i idzie konno do tego przytacza się retrakcja ciała i zmniejszenie drętwienia w górnej i wewnętrznej części ciała, i idzie często bywa zatrzymaniem a gdy już nastąpi rozpuszczenie nerek lub owrzodzenie p drążenie sprawione kamieniem nerkowym, wtedy nawet w użyciu roga się znajduje.

Kamienie nerkowe niebyły wko zmuszania się, niektóre
z mniejszy

8
z miednicy nerkowej do ureterów, temu towarzyszy ból ostry
w krocie niedługo mijaący, wymity gwałtowne, kolka mi-
sityczna, ból ów rozciąga się do pachwiny i strony wewnętrz-
nej uda ze strony chorej, uryna stać się ciemna, odchodzi
w małej ilości i często bywa z krwią pomieszana. Czasem
symptom to b. krótko trwa i koniecznie się gdy kamień ner-
kowy do pęcherza się dostanie. Przykłady przejścia kamie-
ni d. wielkich p. uretery do pęcherza bez uszczerbku kana-
łów dotętninowych są b. rzadkie. Tęciło się przypadkiem ka-
mien' nerkowy zatrzymał w ureterze, wtedy symptom pomimo
nie pogorszenia się i narastanie p. degeneracya nerki samej
zaprowadza chorego do grobu. Dostający się do pęcherza, ka-
mien' nerkowy może być raz znowu wyprowadzony
ale najczęściej d. długo zostaje i bywa powodem do tworze-
nia się kamieni pęcherzowych, nieraz także bowiem kręmi-
uryna porzeczona bywa precipitująca się na to ciało i ponie-
kiedy go. Jednak to powiększenie nie jest ciągłe i niekiedy
p. długi czas nie się na ich powierzchni nie ośrodku, a znowu
precipitująca pierwiastków składających się znowu nie nastąpi,
ztem sposobem wyeliminacji sobie można. Dla czego kamienie
cięższe, no kilka a nawet kilkunastu latami zostawa-
nia w pęcherzu d. małą pokarmu dostają, ludzie wy-
eliminacji sobie można i tak pochodzą one warstwy, które
znowu się do siebie dołączają i znowu niejednolitości
ciężkości

crasliak a tem samom rovinom co do formy. W przyrodach
 rzadkich nie kominie nerkowe, stanowią raczej kamień i gne-
 nych, ale krew szkiepła albo ciasto i inne, obie do piechery nę-
 wadome p kanał moczowy, albo p ranę albo p kanał kielicha.
 Liczne kamienie ugnonnych, w których, i kształt bywa u ro-
 nych ośb roiny, nęcający ieden nie tylko znayduie, wydawa-
 nie takie i kielcha, a nawet u niektórych chorzech, widziemo ich
 więcej niż 100. Wykon ich nęprospolona iest pomiędzy wiel-
 konia, migdata i iasia kurzego, mogą iednak mieć wymia-
 ry tak wielkie że prawie cały piecherz zajmują.

Co do kształtu bywaia, nętykłe iaiowate, na bokach nieco
 płaskie, owblinie gdy nie ieden tylko znayduie, czasem
 są kształtem kanciaste, a wtedy gdy ich nie wiele znayda-
 u, miewaia na powierzchni płany gładkie, iakby zeszlifo-
 wane, kształt ich zależy od względnego położenia i wra-
 cowania stykania się, prawie wszystkie kamienie ugnonne
 w czasie znaydujące się są wolne, a w rzadkich tylko
 w kielichach położone x ścianami piecherza. Co się roiny
 zięstom drzaz morie. J tak 1° czasem kamienie tkwią
 w nębie iednego x uréterów, albo wprzędzają x uréterów
 między się pomiędzy błony piecherza i tam się poniekąd
 2° w m łęcy on w przedstawieniu pewnem piecherza, dwo-
 3° w kielichu w kielichu piecherzowca.

4° czasem rozrastaia się w pewnej okolicy piecherza gdy
 wewnątrz

termińska powierzchnia legor iest iakby siatkowata prze-
grody różnej masy.

4. W niektórych pokrywaia go błony śluzowe p. caudalną lin-
iją w skutek zapalenia uformowane.

Z tych wszystkich dopiero opisanych kamieni urocznych
najbardziej są kamienie torbkowe calculi sacculi krę. odró-
nie potrzeba od tak zwanych kamieni przyrostych t.j. od
tych przypadków, gdzie różnie wyroste, polipy, stercenia pe-
chera moczowego inkrustują się masą kamieni urocznych.
Kiedy prawie kamień w pęcherzu znajdujący się a rure-
gołniczy z ścianą pęchera niepołączony w jednym miejscu
dać - i + powód do symptomów następujących: Chory doznać
urazienia nieprzyjemnego zarnieniącego się czasem w ból ulon-
ka miedzy, urazenie to powstaje w czasie uleczenia się do
oddawania uryny, ludziki po niej oddaniu porostaje ciemne
choć ciagle uroczowanie. Często wypływa uryna strumie-
niem grubszą naturalną, czasem bywa nagle zatrzy-
mana uryna choć choć jej oddawania nie ustaje.
Często wydalana się je przy końcu oddawania uryny, dać
się ruc ból i zatrzymanie uryny co pochodzi od urazie-
nia się kamienia do rury pęchera. Nadejść więc porne
położenie chorego może, odplyn. uryny ułatwić np. wykirowa-
nie nogi w górę, a głowę ku dołowi. Zaprowadzamy p.
kanal moczowy aż do pęcherza kateter dać naypom-
niejszą.

niekiedy znak bytności kamienia w pęcherzu i gdy się z kamie-¹⁰
niem zetknie daje się słyszeć torkot taki dwa ciała twarde
uderzone o siebie wydaia. Qine zaleca tutaj tę ostróżność, aby
do śledzenia używać raczej katetera stalowego niż srebrnego,
twierdząc że kateter srebrny więcej sprawia bólu i pobudza
pęcherz i wnętrze do kurczenia się, kateter zaś stalowy wolny
jest od tego narządu. Zresztą sposób wprowadzenia katetera
do pęcherza może: dobrze jest także wprowadzić palec do kł.
i tym sposobem z pewnością o bytności kamienia uroynowego
w pęcherzu przekonać się. Do tych wszystkich znaków do-
dadź należy zafarbowanie krwi, uroyny po mocnem spali-
gowaniu się, świądzenie spazmatyczne kanału moczowego,
retrakcja iader, drętwienie powierzchni wewnętrznej uda
rozciągające się niekiedy aż do podszew. Zresztą ból dot-
kliwy w głębi podszewy również i tak ból samego pęcherza
przechodzący, niekiedy swędzenie. -

Objawia z obecności kamieni w pęcherzu wynikające,
przekładając się oraz by nadwerężając znaczenie zdrowie
chorego i przywodzi na koniec do tego stanu, którym my-
śleć opisał pod nazwiskiem dyateizy fosfatu, pęcherz
możemy podpaść coraz większej dezorganizacji, aż do, wresz-
tka doprowadzając koniecznie fatalny. Kamienie powstające
z saian pęcherza uformowane z soli kamiennej to-
wiskowej, nierównie mniej niż inne sprawia cierpienie. -

Oprócz

107 Oprocz ogólnych symptomów bytności kamienia i takichkolwiek dowodzących, każdy gatunek kamieni wrynowych szczególne fenomeny przedstawia po krótkich obejrzeniach tego z wnętrza lub zewnątrz, pozornie porównana być może, i tak:

Kamienie z K^{1st} wrynowego zwykle mniej gwałtownie przedstawiają symptoma niż inne i takichkolwiek i często są ciekawie choroba nie żadnymi znakami nie obiana, fenomen ten wydający się może wtedy tylko, gdy kamienie w pechocie znajdują się będą tórebkowate. Wryna wólb chorujących na kamienie z K^{1st} wrynowego różniona, jest kolorem naturalnego - u + ciemna, C. S. wnętrza niż w stanie zdrowia, robi się w niej prawie zawsze nad krystalizacy lub piaskowy rzadko kiedy pomieszaną ze śluzem. Wzrostu zaprowadzona do pechoty znowa natura nas najeżdżają, że kamień tam znajdujący się jest mieniący W^{1st} nie b. chropowaty albo nawet całkiem gładki, i twardy za uderzeniem go ton cichy wydający.

Kamienie z szarawianu wryna obiana, się prawie zawsze z anaki ogólnie więcej wykazuje. b. charakterystyczne, lubo niektórzy twierdzą że i tego rodzaju kamienie żadnymi nie obiana, nie znakami, niemamy z w. szczególnych fenomenów z krótki można było bytności kamieni tych w pechocie porównać z tem, wrynowym iścił wryna nie miała ani K^{1st} wrynowego ani szarawianu, przypatrz się trzeba że kamień w pechocie uważany być może, że z szarawianu na

proa

508
pna albo N^{5u} cystyżnego. Li który ciępie, wa kamien
z N^{5u} cystyżnego. oddać cześć, ugnie z kamieniem tego sa-
mej co kamień natury. Gdy więc przez powiększanie
nigdy takie kawałki niepokazują się, a przez tego zonda
da wysłedzić kamień, który ton za uderzeniem nie pada, a
zatem b. twarde, mały, skupowaty, wtedy to składowa urazem
i wiadomości że się ćwiczy tworzą kamienie z miazmami
wapna, niż z N^{5u} cystyżnego, o bytności kamienia z miaz-
mami wapna przekonywa.

Kamienie narencie z fosforanów nigdy tego w puchem
zostawać nie mogą, bez okazywania się znaków ogólnych
i szczególnych. Ciężkie choroby jest trudne do
opisania i zmienną funkcję całego organizmu, tak, że
czesto fizjognomia dać poznac gatunek choroby i ci
który mieli spowodować niedzielenie tego rodzaju choroby
za jednym rzutem oka mogą poznac tę chorobę. Wzrost wle-
dy jest obfity, nieco mętny, koloru błękitnego, do sa-
nalki C. G. mniejsza niż w stanie zdrowia, od 1,006 do 1,012
osadza się za i w niej fosforany, pomimo że w osadzie
obfitym są potasowe, b. łatwo przelana, maśladowi albo
białemu w rzętemu i nabiera się nieprzezroczystość.
Leczenie za pomocą zondy odhrywa umyśle tego rodzaju
kamień, który po uderzeniu toni umyśle, i wtedy i ca-
łemu jak gdyby się zonda gipsum dotykała. Wzrost o

naturze kamieni w pęcherzu kawartych, oświecać nas może spo-
 sób życia chorego i symptomata których on przed ustąpieniem
 się kamieni Donat Courcroi zaś radzi wstrzymywanie ręk od-
 czynników do pęcherza i takie potem chemianie analizować.
 Jaka jest proporcja osób na kamień chorujących co do wieku
 i co do płci, oświeca nas w tej mierze powieść ta, co czyta-
 my w dziełach Schidtha i Marzetta którzy pisał, iż pomu-
 dzy operowanemi w różnych szpitalach angielskich w latach
 1058 było osób mniej niż lat 14 młodszych 509 a młodszych
 więcej niż 14 lat 549 - W liczbie tych było mężczyzn 1014
 kobiet 44. Liczba więc kamieni przed wiekiem dojrzałym
 formujących się, zdawała by się prawie równa, liczbę ka-
 mieni w późniejszym wieku się formujących, lecz prawie
 zupełnie domyślać się każe, że prawie zupełnie kamienie for-
 mują się przed dojrzałością. Także nieaproposowa jest granica
 że wynać można, największą ma skłonność do robienia osadu, os-
 bliwie gdy druci te są delikatne, zrodzone z rodnicami nie-
 zrodzonych osobliwie arteryjnych. Oprocz osadu wosny z k^{to}
 urynowego a nieraz i z fosforanów aluminowego druci te doraźnie
 pierwszego ciępienia w koryju i często w czasie wnu promieni
 wosnie urynę oddają. Jeżeli się w tym wieku dostanie do pę-
 chorka ciałko urynowe, nie może być wyprowadzone z łatwością.
 Dla uszupienia kanału moczowego, a przyspieszenia się na-
 niego substancje w urynie będące, drażnią coraz bardziej

uciany pęcherza przez co go powiększa, tak że przedaj albo
 powiększ wywiercie się dyateza forsatyjuna. Jeżeli kamień u-
 dziecka uformowany z k^{tn} urynowego nie aby w^{sk} sprawu-
 ie drainicnie pęcherza, a zdrowie jego przy sprzyjających okolic-
 nościach polepszać się zaczyna, wtedy p. długi czas nikt się
 nie domyśla o jego chorobie, tak że około 4° roku życia do-
 piero symptomata jakby uspięne objawiać się zaczynaia
 i zmuszaia chorego szukać pomocy lekarza. Wspomnie-
 liśmy wyżej że w chorobie artretycznej, uryna ma b. wie-
 le skłonności do robienia osadu, dla tego też kamieniu u-
 rynowe najwięcej się objawiaia w tej porze, w której cho-
 roba artretyczna powstawać zwykła. Jeżeli nie było ka-
 mieni najprzedzej się one w tej porze rozrzuca i do znar-
 nej wraastaia obietoi. Co się tyce wnętrzego formowania
 się kamieni urynowych u mężczyzn niż u kobiet, pocho-
 dzi to od większych wymiarów kanatu moczowego u kobiet
 p. co zarodki kamieni z łatwości mogą być wyprowadzo-
 ne, co zależy od rodzaju życia kobiet, i od większej wstrze-
 miętlivosti w używaniu napoiów rozpalających. Zresztą
 w nowszych czasach kam. urynowe są rzadsze niż bywa-
 ły dawniej; -

Leżenie osób chowiących na kamienie urynowe.

Jeżeli kamień znaydnie się ierwe w n^{ro}tkach, wtedy
 wyjście onego ułatwia często użycie kalom u w dozie

takiu

takiey aby emulsiyone stolicowe sprawila dodanie do tego ex-
 tractu ~~lyzowin~~ i kamiele ciepłe i fomentayce ciepłe w oko-
 licy nerek przyskladana; niekiedy dobrze jest dopomagac
 emulsiyone stolicowey na pomoc soli obcietych. Gdy
 te sposoby nie sa w stanie zapobieda kacie masyficacyney, wte-
 dy trzeba przez tego wypierac ich działanie, obfitem upu-
 szeniem krwi mignuowem, sp co nayczęstey poradzany na-
 stępnie skutek. Tym gdzie radnym sposobem kamień z ne-
 rek albo z ureterów wyprowadzić się nie da, nieporostac
 iść tylko lezenie symptomow zachowaniem przepisow dye-
 tetycznych. Zmniejszenie powiekszenia się kamienia
 nerkowego calaccum lub apertura w bliskim organu
 chorego i t. p. środki xdolne są nieraz mnieyszye zmniej-
 szyć cięzkości chorego. Wkracając tym gdy zatrzymany
 w nerkach lub w ureterach kamień nerkowy dać powie-
 do rozielenia nerek i uformowania się okolo nich absc-
 su, nalezy abscus ten otworzyć i dno jego za pomocą pal-
 ca lub sondy wysledzić, wtedy nadziei się przez to da się
 może kamień nerkowy wysledzić i można go wydobyć.
 Powstanie w okolicy nerek fistuly w powodu kamieni, po-
 winny być za pomocą gąbki do nich wkładanej albo
 narzędzi ostrej powiekszone dla tegoż powodu. Je-
 żeli kamień nerkowy krę się już do pęcherza gwałtem
 starac się wyprowadzić nie należy sp więcej o to by

w takich dościach, by zmuszyc drążeniowi organów moczowych
a szczególnież rzy pęcherza moczowego, tudzież z lekarstwa par-
guisac, które zawiera obfite moczyny przeciwkwaśne, i z napoju
w znaczący stopień używane kłose oddech moczyny przyspieszenia.
Metoda ta zawierana używana b. często pomyślnie skutkuje,
a to tem by, że kamień krzy przeszedł z uretery i przez
uretry przegnął mocz.

Co się tyczy kamieni moczowych do pewnego stopnia niepo-
wiedzonych, to aby uunąć rozmaite w tym celu podawano
lekarstwa, mogące się w ogólnym odmen do Gł. 17.

1° Używanie różnych lekarstw tak zwanych kamień kruszących
(Lithica) i dyeta storowna.

2° Wstrzykiwanie różnych płynów do pęcherza, kręby i ka-
mien moczowy w sobie rozpuszczyć.

3° Rozpuszczenie kam. moczowych za pomocą galwanizmu.

4° Wstrzykiwanie kamieni moczowych całkowitych z pęcherza
moczowego z kanał moczowy.

5° Wstrzykiwanie ich za pomocą po poprzednim skruszeniu.

6° Wstrzykiwanie amoniaku królowa zwana lithotomia.

Co do 1^{go} lekarstwa kamień kruszące.

Z pomiędzy tych wielka nadzieja zachwalona dawniej empi-
rycznie, bez względu na to iakiego rodzaju kamień znaj-
mie się w pęcherzu moczowym. Do sławniejszych krę
z nich czas utrzymywały owe lekar.

Stefanus
Skirniak

115 ¹⁴ ~~np~~ dodając tlustorę do alkaliów tworzą się mydła - Dodane
opium może umniejszyć drażnienie pecherza.

C Takżoro płyn wstrzyknięty wypływać zaczął, wypada o-
czywiście pecherz i nieśako fomentację zrobić p wprowadzenie
do niego, mleka oliwy i.t.p.

D. metrażba wstrzykiwan' zbyt często powtarzać, stonując się,
do indywidualnej chorego drażliwości. -

E Najlepszy czas do robienia wstrzykiwan' jest bezpośrednio
po oddaniu uryny, wtenczas bowiem jak uważał Grospbil
sphincter vesicae jest blisko p 5 minut rozrochlony tak, że
nawet płyn do pecherza bez kateteru dostaje się, moim.

F Bardzo wiele p^o Gaspara dla otrzymania dobrego skutku
prayergnia się i to, aby ilekolwiek razy będzie można u-
mienić otwór kateteru na kamieniu, ażeby potem wpro-
wadzony za pomocą kateteru perelek, albo gabka na prze-
ciku umieszczona i w płynie kauszycznym namoczona mo-
gła się bezpośrednio stykać z kamieniem bez drażnienia pe-
cherza. Takkolwiek używając tego sposobu, radzi on wprzód
wypełnić pecherz mlekiem, olejem albo innym jakim pły-
nem, ażeby kropla płynu, kamienia spływająca przypadkiem
do pecherza została rozroczona w płynie, a tem sa-
mem stała się nieškodliwą. Lecz to rozumie się samo p
się że takie trawienie kamienia nie wywołuje dobrego obciążenia
g. Jeżeli po wstrzyknięciu sióła chemiz. pecherz staje się
z bolesnym

bolesnym, trzeba zaraz zaprzestać i pioty do niego niepowra-
cać, i opoki i irytowanie pęcherza środkami łagodnymi usunio-
nie nie zostanie. Nakoniec:

b. Pamiętać mamy aby chory wstrzykiwaniami na ka-
mien lekony nie urywał napoiów rozpalających, pokarmów
tuczających i aby uryny nigdy zbyt długo niestrzymywał.

Metoda II^{ga} Zależy na wprowadzeniu do pęcherza miedzego
narzędzia takiego. żeby obiegło woreczkiem kamień urynowy a po-
tem na wprowadzeniu do tego woreczka środka kamienicznego b.
skoncentrowanego. Narzędzie Civial, i Lenoir. do tego użyczenia
przeznaczona składa się z 2^{ch} rurtek, które będą umiennie przedsta-
wicią prawie zondę zwykłą, tylko że prosto do pęcherza
wprowadzić się mająca. Jak skoro zaś rurki wewnętrznej koniec
przejdzie z rurki zewnętrznej wymiomy zostanie, wtedy przy-
twierdzone do niej ramiona ruchome, za pomocą sprężystości lub
innego mechanizmu, porusza się, i wraz z przysmoczona do-
niekąd, pierwszego rodzaju tkanina, formuje woreczek, który p. mu-
gólne wprowadzenie włókien ramion dopiero, wzmiarkowanych owe-
raci się i zamknąć może i tak się nie otwiera za pomocą kłamer-
ki woreczek do pęcherza; przez kamień do niego wprowadzo-
ny będzie może. Najtrudniejszą jest rzecz wymalowanie materji
takiej żeby rozczynnik nie psuły i p. sciągniętej nie prze-
cisnęły się do pęcherza, oraz aby była delikatna giętka. nie
wiele miedzy zajmująca. Tkaniny zwierzęce ani roślinne.

nieodpromianą wodą, dla tego że druciki na nie kruszą
alkalia; stąd metaliczne są nie mają zbyt wielkiego
a nadto przepuszczają, że niebie płynęły choiby były iaknaw
bardziej zbite. Blunki metaliczne łatwo się rymia i kruszą
Najlepiej więc do tego postąpić by mogła thanks z amian
tu gdyby sposób ich robienia lepszy był znany.

Metoda III Zalecay na angielskiej artykulacji kwi w pecherzu
zalecał iż w Halles try przemawiał do tego zonde na 2°
nurki przedzieloną, że przegródę w całej długości. Taką zondę
do pecherza zaprowadzimy, wprowadził płyn i jedną rurkę, a
potem drugą dobrowolnie z pecherza wypływał, a tem samem
robiło się iagle upłóskowanie kamienia urynowego. Przed
kilkunastu laty wynowit ten sposób Gruithuisbora tylko iż
zamian zondy używał 2° rurki prostych różnego diametru w
roku 1821. Boquet używał się przekonał czyli za pomocą zon
dy podwojnej, również iak za pomocą zondy Hallesa wpro
wadza wodę czystą do pecherza, splukając by kamienia i wypro
wadzić orastek jego niezdolata. Proba iednak nieodpowiednia
ta jego zamiarowi D.

Jeżeli wzięciu praktycznego o wstrątkowaniu powiedzieć mo
żna że Le pierwsze wstrątki kamienie urynowe porzuciłyby
się roztopić w alkaliach i kwasach do tego stopnia rozcieńco
nych, że do pecherza moczowego wprowadzone nie karaty by
nie

nie żądanych innych skutków obawiać, ale niektóre gatunki kamie-
ni promienistych nawet ich wielkość, potrzebowałyby do tego tak
długiego czasu że za nierozpuszczalne uważane być mogą, a
tani są kamienie z szamianem wapna z krzemionką i pierwiast-
ku włókniściego. Z różnorodnych zaś kamieni krę oprowa innych
części składowych, szamian wapna także w sobie zawierają.
Kamienie te wymagająby do rozpuszczenia kłótni skoncentrowa-
nych nierożwiniętych do woreczka po poprzednim ucieciu nim
kamienia, czego w praktyce zastosować także nie można. Dla
braku substancji podatnej na takowy woreczek, kręby się opar-
ta działaniem kowców. Z resztą gębszy narost i to do skutku
doprowadzone być mogło, niemyślnie kamienie rozpuszczać by
się pozwoliły, a owożenie te kręby iadwo składa się z różnych
części obojch przypadkiem do pechenia zaprowadzonych na gdy
iadwo także będą kula pierścieniem z miedzi, kawatkiem
drzewa, odliniakiem giętki, igła, tyżewka do uszów itp. Do
kamieni więc mogących być nierozpuszczalnymi w pierwszym oko-
licznościach zapomora wstrzykiwan, należał tylko z kamie-
ni iednorodnych te, krę się składają z krę ugnownego, z ugn-
nianem ammonii, niedokładnie iystycznego, W^{tem} Karłowego po-
nich dopiero są kamienie z soli wapniowych złożone. Z po-
między zaś kamieni różnorodnych te w kręby skład szamian
wapna nie niehodni. Z resztą pierwsze miejsce zajmują ka-
mienię

119.

mienie x k^{to} urynowego, urynianu ammonii, niedk^{to} cystyane-
go, n^{to} dantyjanego, narenie. złozone x soli wapniowych.

2° Dopóki na woreczek dokładny, nie będzie słownia wynalezu-
na materia, która by mogła opozu k^{to} alkaliom, dopóty przy-
mawani będziemy, rozczynniki te rozcieńczone wprowadzać lubo ma-
ta tylko liaba kamieni, urynowych za pomocą nich rozpuszc-
nić może. -

3° W wielu przypadkach nie wolno nam użyć metody za-
miera wstrzykiwan, a to x trudności a nawet niepodobieństwa
przeobrażenia się o naturze kamienia w pęcherzu znajdujacego się.

4° Gdy zaś przymuszeni jesteśmy do wstrzykiwan rozczynni-
ków rozcieńczonych bezpośrednio do pęcherza, niektórzy kory-
ści możemy się sprowadzać x przepuszczać ich przez Halle-
resa niż x przepuszczenia ich w wiekszej ilości, lubo ieden
i drugi sposób obawiać się może aby nie nastąpiło gra-
natowanie pęcherza, albo chorobliwe przeistoczenie ścian je-
go, smutne. 6 powagajace za sobą wypadki. Zronka wstrzy-
kiwania za pomocą sondy podwójnej Hallera zdaje się wtedy
być wskazane, gdy kamień przylatierzony jest do ścian pę-
cherza, lub w tyle pęcherza umieszczony, tudzież
znajdując w pęcherzu znaczną ilość ziarn albo, cząstki ka-
mienia pokruszone słownemi narzędziami.

O. Koz

A 65 120

Co do 3^{go}: O rozpuszczeniu kamieni urynowych w pecherzu
moczowym za pomocą galwanizmu.

Bourvis Desmortiers najpierwszy ogłosił żeby można było galwanizować do rozpuszczenia kam: uryn: po nim Gruithuisen robił doświadczenia na kam: urynowych zewnątrz pecherza moczow: z których to przekonał się, że żaden kamień nie jest w stanie oprzeć się kolumnie z 300^{tych} par tabliczek atoniowych krz, na kilku minutach robi już głębokie i wydrążenie. W 1823 ro: zajmował się tem Prevost i Dumas robiąc doświadczenia nie tylko na kamieniach zewnątrz pecherza, ale także z kamieniami wprowadzonymi do pecherza zwierząt p: kanał moczowy. Doświadczenia te przekonały Prevosta i Dumasa iak mało niebezpieczeństwa sprawiła kolumna z 120 do 130 par tabliczek atoniowych wpłynęła bowiem tym, iżcyk w odległości 15 do 18 linii od końca konduktorów zaledwo mógł być galwanizem. Do ważnych przyczyn, w tym względzie należy także i to, że działanie galwanizmu nie powinno być moczowe na kamień urynowy gdyż w moczcie będzie rozpuszczony saletran potażu, niż w czystej moczcie i samym kam: urynowym z K^{tem} urynowego czystego atoniowego, nie inaczej jak tylko za pośrednictwem tego atoniowego p: galwanizem roztrząsany się dać w moczcie bowiem czystej i jednakoż będą p: oba bieguny roztrząsane, wsi ka: mienia z K^{tem} urynowego i atoniowego ciągnione; w V^{tem} zaś z saletranem potażu, potażu Tawie, nie będzie z K^{tem} urynowym

(nowym)

nowym i tworzyć będzie sol rozpuszczalną, w wodzie. Apparat takiż jest jak Bevost i Dumas składa się z rurek elastycznych przysmukanych 2 konduktory platynowe otoczone nitką iedwabną w całej długości oprócz końców, które to końce oddalając się na promień sprężynki a przyklepione do guzika stonowego rurykainy, czego stworzenie rurek, guzik ten stanowi, dwa półkola potężniejsze każda w nierówności z iednym konduktorem, tak że powierzchnie ich płaskie gdzie są niepokryte końce konduktorów mogą być do zethkowania z kamieniem wprowadzone.

Próby z kamionami wieżkami, iakie sobie zamierzali zrobić, wprowadzeniem do pecherza nie p kanał moczowy ale p rurę zrobioną a potem zagoioną, iemże dotąd nie są ogłoszone. Wogóle co się tyka użycia Galwanizmu przewidzieć można że się może spowodować skutki korazyi. Dotąd spróbowano to go nikt iemże na ludzkości nie próbował. Monicy nierównie niebezpieczną była by w tym celu użycie Elektryczności iak to już Manduyt de la Varenne twierdził, że pecherza moczowego wprowadzona mogłaby stonąć kamień urynowy, albo przynajmniej na próżno go zmniejszyć.

Co do 4° Wydobycie kamieni całkowitych z pecherza moczowego p kanał moczowy.

1. Liczne są przykłady kam: urynowych nieowiniętych, które do browolnie p kanał moczowy odchodziły szerególniejsz zaś liczne są przykłady u kobiet iednak i u mężczyzn widziiano wewnątrz

z Winder, Doleus, Hellwig, Kentmann i innych. Ostatni wi-
dział u meirany 70 letniego 80 kamieni wyrzniętych z kręch
największy wyrównywał $W^{\frac{1}{2}}$ orzecha laskowego a najmniejszy
był $W^{\frac{1}{2}}$ grochu. Co nie tyły kobiet, ponieważ tych kanał moro-
wy jest krótki, rozry, przeto można widzieć nieraz nadzw-
yczajny $W^{\frac{1}{2}}$ kamienie ugnome przeraż wychodzące. Tak:
Bartolinus wspomina o kobiecie krę oddata kamień $W^{\frac{1}{2}}$ kurze-
go iada, imma wielkoni iada beziego. Heister wspomina o
chłopiance krę po długim cierpieniu i sileciu nie oddata
kamień 4 tuty narazy a co do $W^{\frac{1}{2}}$ iada kurzego; 2^{go} przy-
kład cytuje o kobiecie z krę exento wychodzą kamienie
uognome a z tych jeden największy naraz 8 tutow. Gar-
den pisze o jednej krę kamień w jednym końcu wyno-
sił 4 a w drugim 5 cali obwodu. Juny 5 $\frac{1}{2}$ obwodu a $4\frac{3}{4}$
cala długości naraz 3 $\frac{1}{2}$ po odcygnię kręgo natapita
niemierzoną zatrzymaną ugnym. Mollineux widział dobrowol-
nie wyrażony kamień ugnomy kręgo obwód obejmował
7 przerwali cali, grubości zaś przeraż 5 cali naraz 3 $\frac{1}{2}$
i kilka drachm. W dziele Flaushyda czytamy o murza-
ce z krę po długim cierpieniu wyrzuciła kamień ugnom-
ny naraz 3 $\frac{1}{2}$ i 3 $\frac{1}{2}$ w skutek czego powrotła nie-
mierzono zatrzymaną ugnym. Skutkiem czego w tej
miejscie naitadować natęż, posiada rozmaite groby
i narzędzia. —

Co do 5^{go} O kruszeniu kamieni urynowych w pecherzu moczowym
i wydobyciu ich exsternem.

Najpiwnszą próbę kruszenia kamienia uryn: w pecherzu
robił na sobie zakonnik z Lituu o krzym piśmie Porne. -
Mnich ten chorując na kamień zamiast się poddać lito-
tomii krą mu chirurg zrobić zamysł, zabrał próbować
czy mu się nie uda skruszyć protym stalowym, prostym, os-
tym, okrągłym na końcu zenzifowanym, cakiem wprowadza-
jącym go za pomocą rądy wydrążonej giętkiej łach, aby
się koniec na kamieniu opierał, potem młotkiem uderzał, a
tym sposobem odstępował pierwsze części takiegogo krę z ury-
ną odchodzącą, tak że w przeciągu roku małe podcięcia, ry-
tem takowym napisał.

Drugi przykład podobnego przypadku przestawia Mar-
tin pułkownik angielski w Indyach krzy był trapiący cier-
pieniami z obecnosci kamienia urynowego w Picheru, uderzył
się p. to że po 3 króci w przeciągu 2 1/2 godzin wprowadzał pil-
nik delikatny nie grubszy nad słomę w rurce ciułyjonej ukry-
ty za pomocą kręgo działał p. pomagając, nachyliwszy się, wpro-
wadził go do pecherza i przeprowadził kamień jak najbliżej do
sągi pecherza a to p. uciłowaniem oddana uryny i p. następy
kamie poprzednio, wody ciepłej. Pomiedzy lekarzami Ara-
bowie iux a mianowicie Elisaberravino przewidywał że mu
się skruszy kamień urynowy w pecherzu, pomiedzy zaś

przebiegiem proponował go najprzód w r. 1813 Gruttsuisen
 a w tych latach doprowadził go nawet do skutku Civiale który
 od r. 1823 aż do r. 1827 operował tym sposobem 44 chorych z po-
 myślnym skutkiem. Narzędzia jego złożone są z 3^{ch} części tj.
 z 2^{ch} rurzek i widła. Rurka zewnętrzna służy na posłanie, wew-
 nętrna miejsce wyprawy łów zastępuje, bo nie koniecznie trzyma
 ramionami, które się z sprężystości rozchodzą i chwytaią ka-
 mień, narazie widło służy do kruszenia. Oprocz Civiale
 korzystnie się użył Sauberbeille, Eisenstein i Waltmann
 mniżej zaś sukcesywnie byli Leroir, Amusac lekarze obmo-
 rykańscy w Filadelfii Meirieux, Fleurtebourg.

Wogólnie z wszystkich dotąd znanych obserwacyi powiédzić
 można o metodzie Civiale że tam gdzie się da użyć pro-
 wić się należy nad litotomią, gdyż nie jest niebezpiecz-
 na, nieboleśna a iednak zdolna uwolnić od kamienia
 niemniej zaś być użyta tam, gdy z jakiegokolwiek przy-
 czyn przeprowadzić się do pęcherza niepowoli nie gdy ka-
 nał moczowy jest zwężony, gdy jest nabrzmienie glandu-
 le prostaty i t. p. przeszkody, gdy pęcherz będzie b. d. ma-
 ły i skurczony, gdy narazie kamień nowy będą b. wiel-
 ki i twarde płatkie i ścianami pęcherza potłuczone, albo gdy nie
 widać b. znajdować będą ilon.

Co do 6^{ej} Lithotomia.

Wskazana jest we wszystkich tych przypadkach w których
 kamień

Kamienie nie dać się usunąć wyżej opisanymi sposobami. Wykonywać ich zaś należy iak naprzedu: 1° gdy kamień uformuje się przed więziem. Dobraćtoni iak: kolowick natury.

2° Gdy się już wywiązała dyatera fosfalyzana; wykonujemy ją w 1° raxie przerywamy pasmo życia chorego, albo li też w raxie xnaarsiego już p chorobie xrobionego postępu, odwracamy od chorego bliskie niebezpieczeństwo, a xarazem więcej niż w innym przypadku życia. proxtat nam nadziei do radykalnego ulatwienia. —

Diatera fosfalyzana będa tej natury, że nie nie xamie ma nie mniej niebezpieczna i że xmyśle do grobu chorego xaprowadza, iakna więc iest racia, że xak nie tylko pokonywać xacnie, odładować litolomii nie należy. Odwlec zaś ją można, gdy kamienie xzynowe składają się z k^o xzynowego, gdy są niewielkie, gdy chory iest młody i xw. lwy i nie wiele cierpi; wtedy można mieć nadziei, że przy najmniejsz xwróceniu złego potowimy łamę, a odwlekłszy, nie wystawimy go na uiraty życia, a niewystawiając go na niebezpieczeństwo utraty życia k^o iest mu najmilsze i może być najprzytecz: w spotęceństwie, przyznac bowiem trzeba że imiertelność pomiędzy oporowanemi tą metodą iest xnaenna. Jaki x tablic Schmidt'a i Marx'a pokazują, że w szpitalach angielskich średni xstawek chorzy, tedy x pomiędzy 7^{mi} ieden umiera. —

(O kam)

O kamieniach urynowych w kanale moczowym.

127.

Kamienie urynowe tkwiące przy powrocie kanału moczowego w szej pęcherza, jeżeli nie są w ^{tych} sprawiania symptomu wyraż-
ne. Obecność kamieni w pęcherzu dowodzą, gdy są, kałowane da-
cia czasem powód do niemowlu wstrzymania uryny, narasta-
nie zbyt wielkie, sprawiania zatrzymanie uryny, przez tego do-
naie choroby takie. mocz ciężaru i ciśnienia w międzykrocie i kł.
a palenia w kanale moczowym niezgodnie zaś w izolacji.

Występuje czasem miedzy kamień taki zonda, a czasem gdy nie-
kry i palcem do kł. zaprowadzonym. Kamienie które się już
z pęcherza mocz. do kanału mocz. dostały, mogą się w nim w ró-
żnych punktach zatrzymać, a tak oprócz tego że utrudniają al-
bo czasem całkiem zatrzymują urynę, dają nieraz powód
do zapalenia kanału moczowego i ciałka męskiego, ale na-
wet do owrzodzenia i gangrony kanału mocz. i do infiltracji
uryny do fistul i t.p. a to tem prędzej im kamień ma nas-
tępną więcej okropności. Kamienie tkwiące w miejscu blonis-
tem uretry, mogą tam dojść do znacznej objętości, co się
się w tem miejscu rozciągając dają powodem powstania owrzode-
nie i fistul.

Do wydobycia kam. uryn. z kanału mocz. całkowitych albo
skruszonych są rozmaite narzędzia i sposoby; wydobycie zaś
to dzieło nie albo przez urynę zewnętrznie, albo p. rany w przy-
zwolonym sposobie zrobione. Operacyi pierwszą dopomagamy
specyjalnie

183
niególny kapiela ciepła i p. pośrednie kanała morz. roz-
szerzenie.

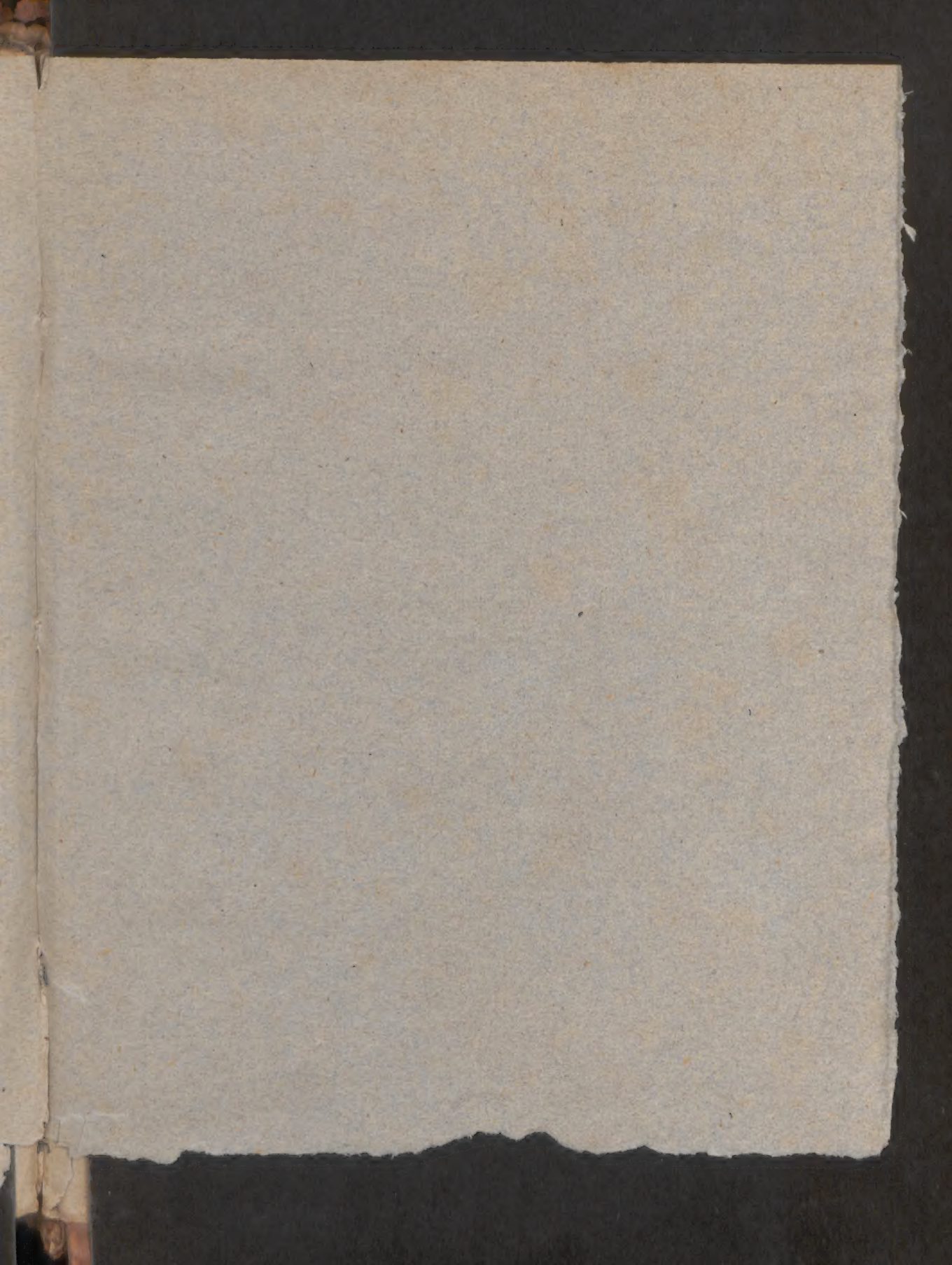
O kamieniach wycynowych zewnętrznych dróg moczowych.

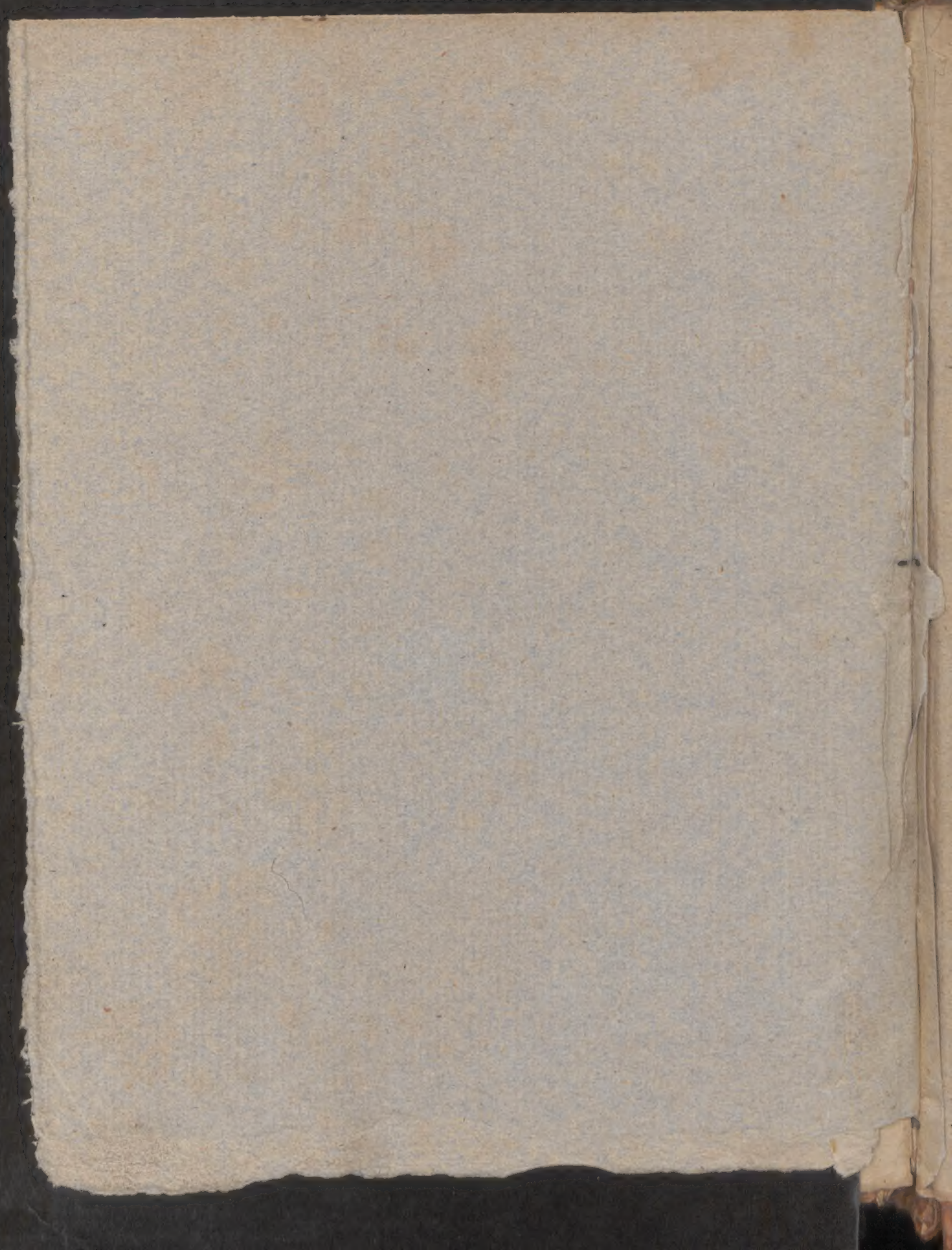
Kamienie naderwie wycynowe które się znajdują zewnętrznych
moczowych, w pobliżniej tkance komórek a niególny w naderwie
całej wycyn, dostają się tam z kanału morz. po pośrednictwem
tegoż kanału zniszczenia, albo też tworzą się w tem miejscu
z wycyn, przesączając się w tem miejscu do tkanki, p. wpa-
rę kanału moczowego, fistule, ranę itd. Rozpoznaje się je
ina. d. łatwo, gdy tworzą nabrzmienie twarde masyści i
większej objętości, prawie nieboleśnie w bliskim dróg mocz-
owych. Gdy kamienie takie sterczą w kanale morz. wtedy
wyglądają ich morze runda, do kanału morz. w promieniu; do-
tają one niekiedy powód do ropienia, niekiedy kropla wypru-
nia się z kanału, i zostawiają po sobie fistule - i trudności
wdechnia. Istotą takich materii kamienie które się dostają
do pochwy macicznej z pęcherza a kobiet, albo do K.O.
a męczyżni po ewakuacji ścian tych kanałów. Usuwa-
nie ich z tych wymaga postępowania różnego p. różnych
okoliczności, a mianowicie p. miejsca, gdzie się znajdują.

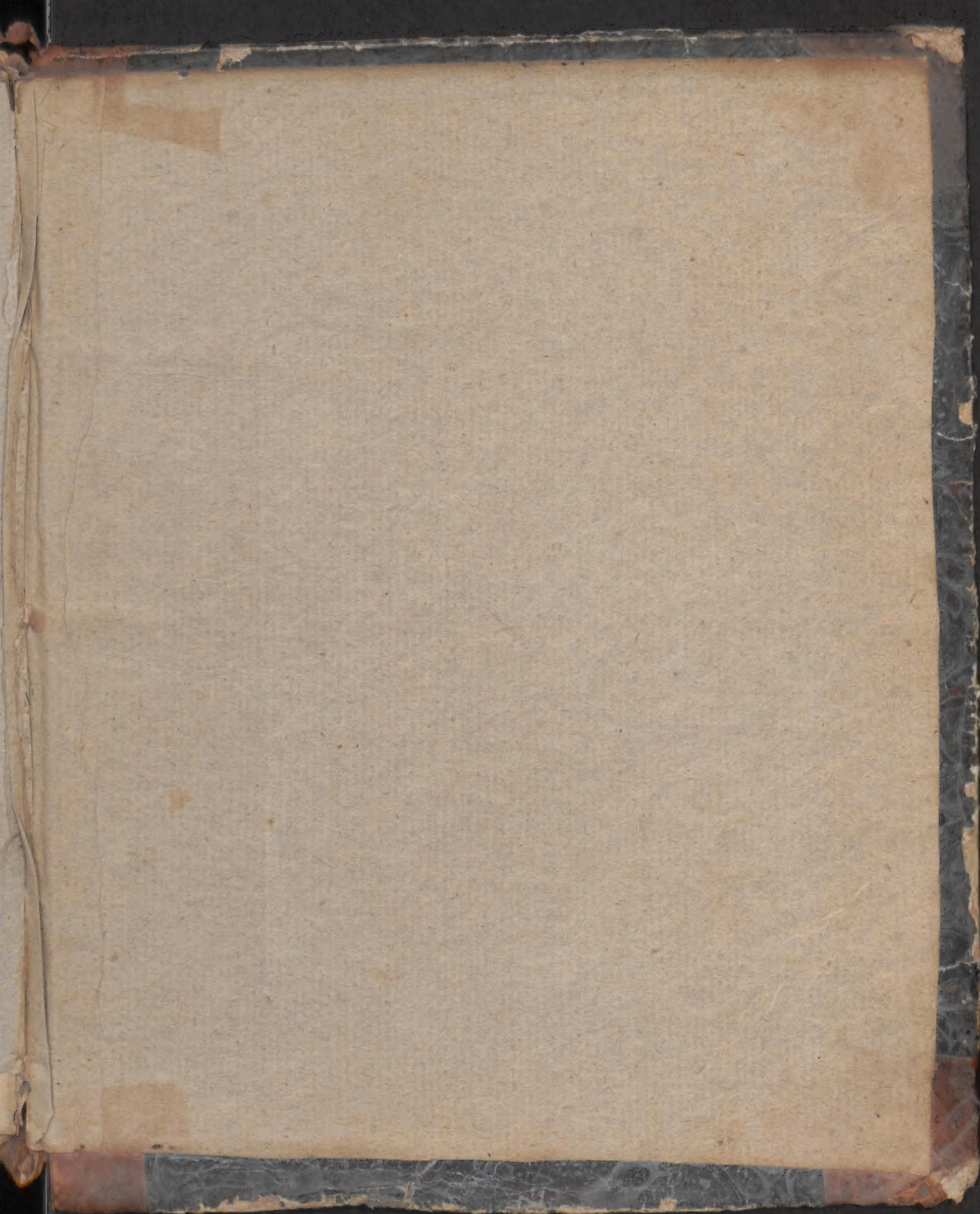

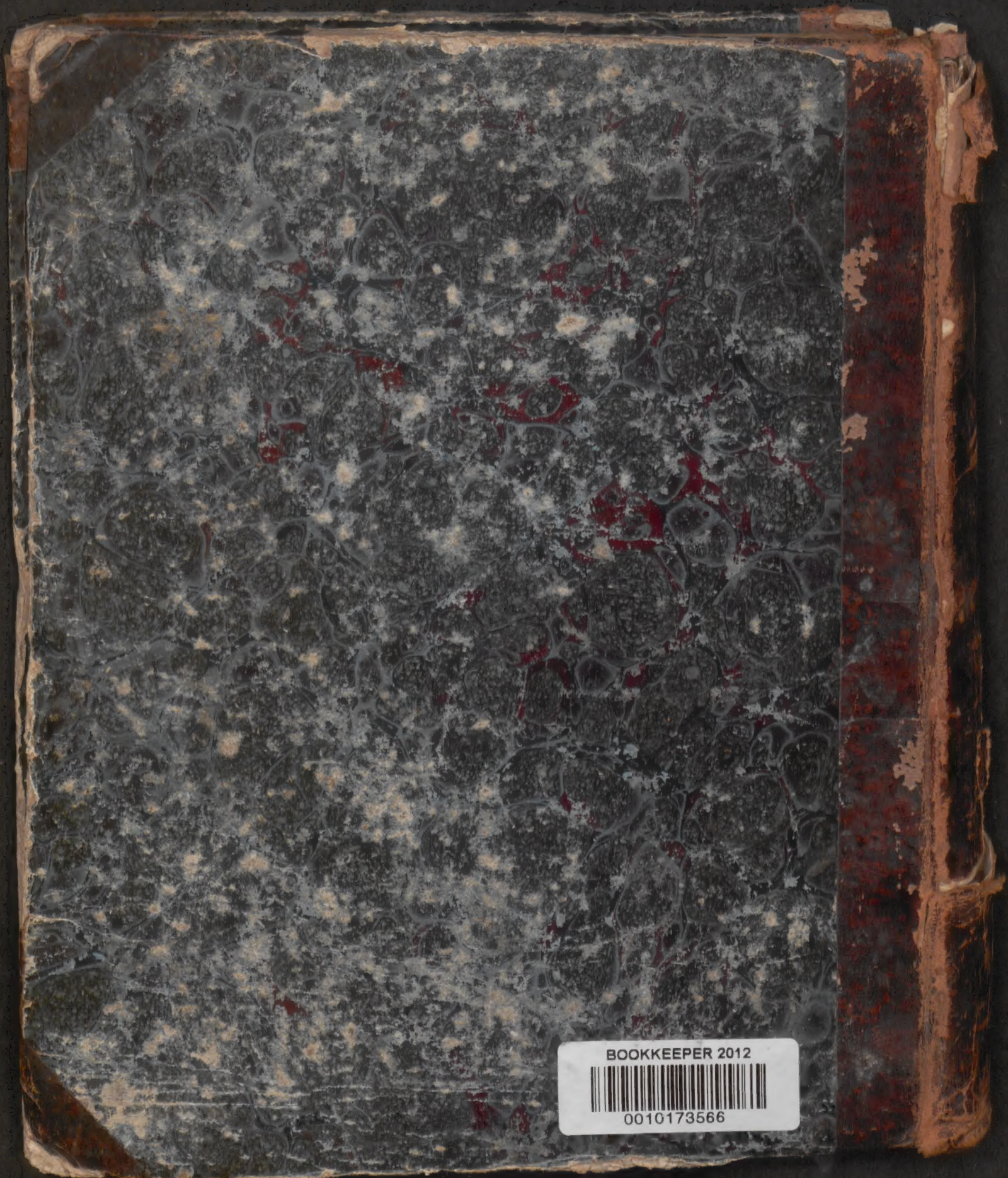
- O formowaniu się kamieni z piasku
 w wapna. ————— 37.
- O formowaniu się kamieni z piasku w gipsie. 99.
- O sposobie do formowania się kamieni
 z fosforanów i tlenku żelaza. — 99.
- O formowaniu się kamieni woskowych
 w ogólności i symptomach. — 102.
- O kamieniach woskowych w kanale moczow. 107.
- O kamieniach woskowych w przewodzie
 moczow. ————— 128.

BOOKKEEPER 2012

0010173566